

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2(ม.2)ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาค่าย
วิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังคม และ
วิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวง
ศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521

ปริญญานิพนธ์

ของ

สุริยวัจน์ ยังสุข

2 ก.ย. 2525

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2525

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาปัญหานี้อย่างถี่ถ้วนแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

ประธาน

วรา อนุชาต

กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

ประธาน

วรา อนุชาต

กรรมการ

ฟิม อิม

กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้โดยได้รับความกรุณาอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชัย กิษสระ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บังอร ภูภิรมย์ขวัญที่ได้ให้คำปรึกษา และคำแนะนำอย่างใกล้ชิดมาตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรูเนตร อัครสวัสดิ์ที่ได้กรุณาตรวจแก้และให้คำแนะนำผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ อังคณา สายยศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชูศรี วงษ์รัตนะ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวางแผนการวิจัย และปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีโดยความช่วยเหลือจาก อาจารย์บุญยิ่ง ทองภักดี ซึ่งได้กรุณาอ่านวนความสละสลวยในการดำเนินการทดลอง การพิมพ์ และการโรเนียว ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณ อาจารย์ สมพิศ สุขแสน ที่เป็นผู้คอยให้กำลังใจผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอขอบคุณ คุณไพโรจน์ คารามาศ ที่ได้คอยแนะนำช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่า และประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดาที่ล่วงลับไปแล้วของผู้วิจัย

สุริย์รัตน์ บังสุข

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	2
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	3
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	5
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	6
เอกสารเกี่ยวกับความหมาย ชนิท และการสร้างสังกัป	6
ผลวิจัยที่เกี่ยวกับสังกัป	9
เอกสารเกี่ยวกับการสอนโดยกระบวนการสร้างสังกัป	11
เอกสารเกี่ยวกับการเรียนการสอนสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 (ม.2)	17
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	20
กลุ่มตัวอย่าง	20
การแบ่งกลุ่มตัวอย่าง	20
การดำเนินการทดลอง	21
แบบแผนการวิจัยที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง	23
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	23
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	26
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	28
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	28
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	28

การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนโดยกระบวนการ การสร้างสังคมกับ และวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2521	28
การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ประเภทความคิดของนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธี สอนโดยกระบวนการสร้างสังคมกับ และวิธีสอนตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521	31
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	33
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	33
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	33
กลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	33
การดำเนินการทดลอง	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	34
สรุปผลการทดลอง	35
อภิปรายผล	35
ข้อสังเกตจากการศึกษาค้นคว้า	36
ข้อเสนอแนะ	37
บรรณานุกรม	38
ภาคผนวก	44

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ระหว่าง กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	29
2	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ระหว่าง กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	30
3	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ประเภทความคึกก่อนเรียน (Pre - test) ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	31
4	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ประเภทความคึกหลังเรียน (Post - test) ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	32

ภูมิหลัง

วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีลักษณะเป็นบูรณาการ มีเนื้อหาผสมผสานกันโดยคัดเลือกเนื้อหาจากสาขาวิชาต่างๆ เช่น สังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ มนุษยศาสตร์ จริยศาสตร์ และปรัชญาแล้วจัดรวมเข้าเป็นหลักสูตรสังคมศึกษาในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย 4 หมวดใหญ่ๆ คือ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง และศีลธรรม (ประนอม เกษชัย มป.ท. : 3-5) ดังนั้นในการที่จะสอนวิชาสังคมศึกษาให้ประสบผลสำเร็จนั้นเป็นเรื่องยากมาก และจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายด้านคือ หลักสูตร วิธีสอน แบบเรียน อุปกรณ์การสอน ทักษะ ทักษะนักเรียน และสภาพแวดล้อมอื่นๆ ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับวิธีสอนซึ่งจะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับเหตุการณ์บ้านเมืองอยู่เสมอ การเรียนการสอนสังคมศึกษาเท่าที่เป็นมานี้นับได้ว่ามีปัญหามาก เช่น ในด้านทักษะ แบบเรียน และวิธีสอนทั้ง จะเห็นว่าผู้สอนสังคมศึกษาโดยมากยังคงใช้วิธีสอนแบบยัดยัดบรรยายเพียงเล่มเดียว และเน้นเนื้อหาวิชามากกว่าที่จะให้ผู้เรียนรับประโยชน์ และคิดเป็นลักษณะของการเรียนการสอนเป็นแบบให้ผู้เรียนต้องจำเนื้อหามากกว่าทำความเข้าใจ จึงมีผลทำให้ผู้เรียนจำสิ่งที่เรียนไปได้ไม่นานนัก และไม่สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้อไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งตามลักษณะของการสอนที่คือนักเรียนจะไม่เป็นผู้บอกทุกสิ่งทุกอย่างแก่ผู้เรียน แต่เป็นผู้คอยแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้เขาประสบผลสำเร็จในการเรียนด้วยตัวของเขาเอง (ละออ กาญจนวนิช และคณะ 2518 : 43)

ครูสังคมศึกษาที่ดีควรมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักคิด และคิดเป็นนั่นคือคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม (เจริญ ภูมิ 2520 : 11-14) ซึ่งแนวโน้มของการสอนสังคมศึกษาปัจจุบันจะมุ่งสร้างคนเพื่อให้เข้ากับสังคมได้ ซึ่งหมายถึงผู้เรียนจะสามารถตีความหมายได้ มีความคิดริเริ่ม รู้จักพิจารณาตลอดจนการตัดสินใจว่าจะทำอย่างไร จะนำไปประยุกต์ใช้อย่างไรจึงจะเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ

เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด (ประนอม เลขชัย 2521 : 75)

วิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสัณกะ (Conceptual Approach Method) เป็นวิธีสอนที่เชื่อกันว่าเป็นวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ และสามารถนำเอาความคิดมาใช้ในสถานการณ์ต่างๆได้ (ประนอม เลขชัย 2521 : 76) ผู้ที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสัณกะจะต้องผ่านขั้นตอนต่างๆดังต่อไปนี้คือ

1. ขั้นสังเกต และเปรียบเทียบความแตกต่างและความคล้ายคลึง
2. ขั้นตั้งสมมติฐาน
3. ขั้นทดสอบสมมติฐาน
4. ขั้นสรุปเป็นสัณกะ

จะเห็นว่ากระบวนการเกิดสัณกะเป็นกระบวนการสังเกต ตั้งสมมติฐาน และทดสอบสมมติฐาน (ชัยพร วิชาวุธ 2523 : 5) ผู้ที่เรียนผ่านขั้นตอนดังกล่าวย่อมจะมีเหตุผล รู้จักคิดพิจารณา ตัดสินใจ และมีความคิดสร้างสรรค์ จากเหตุผลที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสัณกะไปทดลองในวิชาสังคมศึกษา โดยเปรียบเทียบกับวิธีสอนสังคมศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521 เพื่อศึกษาว่า วิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสัณกะจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหรือไม่ ซึ่งผลวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะมีประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต

๘ ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

๑) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสัณกะ กับนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521

2. เพื่อศึกษานักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสัณกะ กับนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521 จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทความคิดแตกต่างกันหรือไม่

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการ เสนอแนะแนวการสอนสังคมศึกษาแก่ครูสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนสังคมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะเป็นการศึกษาเพื่อค้นหาวิธีการเรียนการสอนสังคมศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อก้าวเรียนในการพัฒนาความสามารถในด้านการคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำแนวความคิดไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย

1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่วิธีสอนทั้งสองวิธี คือ

1.1.1 วิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสิ่งกับ

1.1.2 วิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2521

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาก่อนความรู้

และการคิด

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดบรมวงศธำเภอบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2524 จำนวน 2 ห้องเรียนจากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 12 ห้องเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบจับคู่

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่เกิดจากการสอนด้วยวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสิ่งกับ กับวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2521 ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าวจะออกมาในรูปของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาก่อนความรู้และการคิด ซึ่งคะแนนดังกล่าวจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

ก. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทความจำ คือคะแนนที่ได้จากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่วัดพฤติกรรมการจำความรู้ความจำ

ข. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทความคิด คือคะแนนที่ได้จากการ
ตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่วัดพฤติกรรมด้านความเข้าใจ การนำไปใช้ และ
การวิเคราะห์

2. สังกัป (Concept) หมายถึงประเภทของสิ่งเร้าซึ่งได้แก่ สิ่งของ การ
กระทำ และความคิดต่างๆ

3. การเรียนรู้สังกัป (Concept Learning) หมายถึงการเรียนรู้
ประเภทของสิ่งเร้าที่มีลักษณะร่วมกัน ซึ่งสิ่งเร้าดังกล่าวได้แก่ตัวอย่างที่เป็น สิ่งของ การ
กระทำ และความคิดต่างๆ

4. วิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังกัป (Conceptual Approach Method)
หมายถึงวิธีสอนที่ครูกระทำกิจกรรมโดยกระบวนการใช้สิ่งเร้าที่เป็นตัวอย่างทั้งเชิงนิมิต
และเชิงนิเสธไปกระตุ้นผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สังกัป และสามารถสังเกต
เปรียบเทียบหาเหตุผลต่าง ๆ มาสรุปเป็นความหมายของสังกัปนั้นๆได้ด้วยตัวเอง ซึ่งกิจกรรม
นี้จะประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆคือ

4.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นเริ่มต้นของวิธีสอนซึ่งในขั้นนี้จะประกอบ
ด้วยขั้นตอนย่อยๆคือ

4.1.1 ผู้สอนบอกผู้เรียนว่าจะเรียนเกี่ยวกับเรื่องอะไร

4.1.2 ผู้สอนบอกประโยชน์ของสังกัปที่จะสอน

4.2 ขั้นแสดงตัวอย่าง ในขั้นนี้ครูต้องแสดงตัวอย่างทั้งตัวอย่างเชิงนิมิต
(Positive Instances) และตัวอย่างเชิงนิเสธ (Negative Instances)
ของสังกัปที่ครูต้องการสอน โดยการแสดงตัวอย่างเชิงนิมิต และเชิงนิเสธจะใช้อัตราส่วน
75 : 25

4.3 ขั้นสรุปรวบยอด เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องพิจารณา สังเกต เปรียบเทียบ
ตัวอย่างที่ครูเสนอ แล้วสร้างเป็นความหมายของสังกัปที่ครูสอนได้

4.4 ขั้นทดสอบ เป็นขั้นที่ผู้สอนทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนว่าผู้เรียนเกิด
สังกัป และสามารถสรุปความหมายของสังกัปได้อย่างถูกต้องจริงหรือไม่ โดยการที่ผู้สอน

เสนอตัวอย่างใหม่ด้วยอัตราส่วนเดิม แต่จำนวนลดลง ซึ่งมีทั้งตัวอย่างเชิงนิมาน และเชิงนิเสธ แล้วให้ผู้เรียนแยกให้ได้ว่าตัวอย่างใดเป็นตัวอย่างที่บรรจุคุณลักษณะของสิ่งกับที่สอน ถ้าผู้เรียนแยกได้ถูกต้องก็แสดงว่าผู้เรียนเกิดสิ่งกับถูกต้องแล้ว

5. วิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521 หมายถึงวิธีสอนที่ครูเป็นผู้มีบทบาทในการบรรยาย อธิบาย และสรุปบทเรียนให้ผู้เรียนฟัง อาจมีการซักถาม และทำกิจกรรมบ้างตามที่คุณสอนเห็นสมควร

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสิ่งกับ และวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521 แตกต่างกัน

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาประเภทความคิขของนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาดูด้วยวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสิ่งกับ และวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521 แตกต่างกัน

เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงเอกสาร และผลวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสังกัป วิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังกัป และวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521

เอกสารที่เกี่ยวกับความหมาย ชนิด และการสร้างสังกัป

สังกัป คือกลุ่มระบบของสิ่งเร้าหรือเหตุการณ์ที่มีลักษณะจำเพาะร่วมกัน (McDonald. 1959 : 134) กล่าวคือสังกัปไม่ใช่เหตุการณ์ในตัวของมันเอง แต่สังกัปเป็นกลุ่มของสิ่งเร้า เหตุการณ์ หรือลักษณะจำเพาะที่แน่นอน

สำหรับดีเซคโค (Dececco. 1968 : 388) กล่าวว่าสังกัปเป็นกลุ่มของเหตุการณ์ หรือสิ่งแวดลอมที่มีลักษณะบางประการหรือหลายประการร่วมกันอยู่ สิ่งแวดลอม และเหตุการณ์นี้ไ้แก่ วัตถุสิ่งของ สิ่งมีชีวิต ตลอดจนสภาพถิ่นฟ้าอากาศและอื่นๆ ตัวอย่างของสังกัปได้แก่ มนุษย์ คนสวย สุนัข สงคราม เป็นต้น

ส่วน ลินสมิทและสตราส (Lind Smith and Strauss. 1957 : 65-68) ได้อธิบายว่า สังกัปนั้นใกล้เคียงกับการจัดประเภท (Categories) มากกว่า ครึ่งก็ใช้แทนกันได้ แต่สังกัปจะมีความหมายกว้างกว่าการจัดประเภท และรวมการจัดประเภทไว้ด้วย

ในการสร้างสังกัปนั้น โลเวล (Lovell. 1966 : 12 - 13) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการของการบ้นย่อ (Abstraction) เป็นจุดที่สำคัญของการสร้างสังกัปซึ่งได้แก่ลักษณะเด่นที่รวมกันของวัตถุหรือเหตุการณ์ในสิ่งแวดลอมนั้นๆ เด็กจะสร้างสังกัปได้ก็ต่อเมื่อเขาสามารถแยกแยะ (Discriminate) คุณสมบัติของวัตถุหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากนั้นก็สรุปครอบคลุม (Generalize) ออกไปในลักษณะที่รวมกันอยู่ของสิ่งที่เขาค้นพบได้

สำหรับ แมกโคแนล (McDonald. 1959 : 135) ได้อธิบายท่านองเกี่ยวกับโลเวลว่า การที่จะสร้างสังกัป เช่น "อ่าว" ขึ้นมาได้มันต้องผ่านกระบวนการดังนี้

1. การแยกแยะสิ่งที่ต้องการหา (Discrimination) คือเด็กจะต้อง

สามารถเห็นความแตกต่างของ "อ่าว" จากแม่น้ำ ทะเลสาบ หรือมหาสมุทรได้

2. การสรุปครอบคลุมสิ่งที่หามาได้ (Generalization) คือเด็กจะต้องสามารถนำลักษณะของอ่าวที่เขาสร้างขึ้นนี้ไปใช้กับอ่าวอื่นๆที่เหมือนกันได้ โดยนำไปใช้ตามเทคนิคของอ่าวนั้นๆ

ส่วน รัสเซล (Russel. 1956 : 249) ได้กล่าวถึงสิ่งต่อไปนี้ว่า สิ่งที่เป็นผลมาจากการรับรู้ (Perception) ความจำ และการคิดคำนึงรวมทั้งสิ่งแวดล้อมภายนอก และภายในอินทรีย์ ใจแก่องค์ประกอบทางอารมณ์ ความตั้งใจ ความต้องการ หรือปัญหาที่ต้องแก้ไข การที่จะสร้างสิ่งใดขึ้นก็ต้องผ่านกระบวนการ 3 ขั้น คือ การแยกแยะ การยับยั้งและการสรุปครอบคลุมกระบวนการทั้ง 3 นี้จะต้องมีการประสานประสานกันและเกิดขึ้นในระหว่างที่มีการรับสัมผัส (Sensory Impression) การทำงานของกล้ามเนื้อ (Muscular Activity) การใช้กล้ามเนื้อ (Motor Manipulation) การตั้งคำถาม การอ่าน และการแก้ปัญหาซึ่งทั้งหมดนี้จะรวมกันเข้าเป็นโครงสร้างของสิ่งใด

ฮัมฟรีย์ (Humphrey. 1951 : 229) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าขั้นของการสร้างสิ่งใดนั้นอาจจะมีเพียงการยับยั้งและนำไปสู่การสรุปครอบคลุมได้โดย โดยรวมการแยกแยะไว้ในขั้นเกี่ยวกับการยับยั้ง และฮัมฟรีย์ได้กล่าวเสริมอีกว่ากระบวนการยับยั้งนั้นอาจจะบรรลุไปสู่ขั้นการสรุปครอบคลุมได้โดย หรือค่อยเป็นค่อยไปก็ได้ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุดังนี้

1. การเห็นความสำคัญของเหตุการณ์
2. การเชื่อมโยงไปหาสิ่งที่เกี่ยวข้อง
3. การวิเคราะห์ส่วนละเอียดของสิ่งเร้า
4. การรับรู้ในส่วนของเหตุการณ์ หรือสิ่งเร้าที่เปลี่ยนแปลงไป
5. การเข้าใจ และหาทางที่จะตอบสนองสิ่งเร้า
6. การตั้ง และทดสอบสมมติฐาน

ออสซูเบล และซุลลิแวล (Ausubel and Sullivan . 1970 : 611 - 612) ได้สรุปกระบวนการจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งใดเป็นลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ และแยกแยะความแตกต่างของกระสวนสิ่งเร้า (Stimulus

Patterns)

2. ทิ้งสมมติฐานโดยพิจารณาถึงลักษณะร่วมของส่วนย่อย (Element) ในการย่อย

3. ทดสอบสมมติฐานที่สร้างขึ้นในสถานการณ์หนึ่งๆ

4. เลือกข้อสมมติฐานที่สามารถรวมกลุ่มสิ่งเร้าซึ่งมีลักษณะบางประการร่วมกันได้

5. หาลักษณะจำเพาะของสิ่งเร้ามาสัมพันธ์กับแนวความคิดของตน

6. แยกแยะความแตกต่างระหว่างสิ่งกับที่รับมาใหม่กับสิ่งกับเดิมที่มีอยู่แล้ว เพื่อหาความสัมพันธ์กัน

7. สรุปครอบคลุมลักษณะจำเพาะของสิ่งกับใหม่ให้ครอบคลุมส่วนย่อยทั้งหมดในกลุ่ม

8. หาสัญลักษณ์ทางภาษาเป็นตัวแทนสิ่งกับที่รับมาใหม่

เกี่ยวกับชนิดของสิ่งกับ บรูเนอร์และคณะ (Bruner and Other. 1955: 41 - 43) ได้แยกสิ่งกับออกเป็น 3 ชนิดคือ

1. สิ่งกับร่วมลักษณะ (Conjunctive Concepts) เป็นสิ่งกับที่เกิดจากการมีส่วนร่วมกันของลักษณะใหญ่ (Attributes) ตั้งแต่ 2 ลักษณะหรือมากกว่า เช่น สมุทสีเขียว ดอกไม้สีแดง สุนัข แมว และสิ่งที่เราพบเห็นเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะใหญ่ที่มารวมกันได้แก่ สี รูปร่าง ขนาด เป็นต้น

2. สิ่งกับแยกลักษณะ (Disjunctive Concepts) เป็นสิ่งกับที่วางอยู่บนพื้นฐานของคุณลักษณะที่สังเกตได้ เป็นส่วนของวัตถุแต่ละชิ้นในกลุ่ม เช่นกลุ่มที่จัดสัตว์สี่เท้าทุกชนิดไว้ด้วยกัน หรือเสื้อผ้าทุกชิ้นที่มีลายเส้นในแนวตั้งไว้ด้วยกัน เป็นต้น

3. สิ่งกับสัมพันธ์ลักษณะ (Relational Concepts) ได้แก่สิ่งกับที่อาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกหรือส่วนประกอบของกลุ่ม การจัดกลุ่มให้ผู้ชาย ผู้หญิงและเด็กอยู่ด้วยกันเพราะว่าเขาอาศัยอยู่ด้วยกัน หรือการนำไม้ขีดไฟไปสัมพันธ์กับบุหรี่ก็เพราะว่าเราใช้ไม้ขีดไฟจุดบุหรี่

ในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยเน้นสิ่งกับร่วมลักษณะ เพราะเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสามารถ

เรียนรู้ได้ง่ายกว่าสังเกตกับแยกลักษณะ และสังเกตสัมพันธ์

ผลวิจัยที่เกี่ยวกับสังเกต

ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับสังเกตส่วนใหญ่จะเป็นผลวิจัยของต่างประเทศและเป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างสังเกตจากสิ่งเร้าเชิงนิมาน (Positive Instance) และสิ่งเร้าเชิงนิเสธ (Negative Instance) เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผลวิจัยส่วนใหญ่พบว่า สิ่งเร้าเชิงนิมานจะให้ประโยชน์ในการแก้ปัญหา และบอกลักษณะของสังเกตได้ดีกว่าสิ่งเร้าเชิงนิเสธ

ฮัตเทนโลเชอร์ (Huttenlocher, 1962 : 35 - 42) ได้ทำการทดลองโดยให้นักเรียนเรียนสังเกตพร้อมลักษณะด้วยสิ่งเร้าเชิงนิมานหรือสิ่งเร้าเชิงนิเสธเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่าง พบว่านักเรียนจะเรียนสังเกตได้ดีที่สุดเมื่อใช้สิ่งเร้าทั้งสองแบบรวมกัน รองลงไปได้แก่การใช้สิ่งเร้าเชิงนิมานเพียงอย่างเดียว ส่วนสิ่งเร้าเชิงนิเสธนั้นเป็นชุดที่ยากที่สุดในการเรียนสังเกต

สำหรับ เทเลอร์ (Taylor, 1969 : 1087) ได้ศึกษาพบว่า การใช้สิ่งเร้าเชิงนิมานและสิ่งเร้าเชิงนิเสธพร้อมๆกันจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี การเสนอจำนวนสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งให้มากขึ้นนั้นได้ผลน้อยกว่าการเสนอสิ่งเร้าทั้งสองอย่างพร้อมๆกัน

เกี่ยวกับวิธีสร้างสังเกตโดยการเสนอสิ่งเร้าทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธนั้นกัลเลเซอร์ (Gallacher, 1970 : 3335 - A) ได้ศึกษาวิธีการสร้างสังเกตโดยการเสนอสิ่งเร้าทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธ ได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสองกลุ่ม คือกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ จัดการเรียนเป็นสองแบบคือ แบบที่ 1 เสนอสิ่งเร้าเชิงนิมานและเชิงนิเสธด้วยอัตราส่วน 2 : 1 แบบที่ 2 เสนอสิ่งเร้าเชิงนิเสธและเชิงนิมานด้วยอัตราส่วน 2 : 1 เช่นเดียวกันผลปรากฏว่านักเรียนกลุ่มสูงที่เรียนวิธีการสร้างสังเกตจากแบบที่ 1 ได้คะแนนสูงกว่านักเรียนกลุ่มสูงที่เรียนการสร้างสังเกตจากแบบที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับ บอร์นและคณะ (Bourne and Other, 1968 : 264- 265) ได้ทำการทดลองการเรียนรู้สังเกตพบว่า การสอนให้เกิดการเรียนรู้สังเกตพร้อมลักษณะที่ได้ผลดีนั้นมาจากการใช้ตัวอย่างนิมานจำนวนครั้งหนึ่งหรือมากกว่าครั้งหนึ่ง และใช้ตัวอย่างนิเสธอีกครั้ง

หนึ่ง หรือน้อยกว่าครึ่งหนึ่ง ถ้ายังใช้ตัวอย่างเชิงนิมานมากขึ้นจะช่วยให้เรียนรู้สังกัดพร้อม ลักษณะ ได้ดียิ่งขึ้น

ส่วนปฐม นิคมนานท์ (ปฐม นิคมนานท์ 2514 : 97) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างสังกัดของเด็กไทย พบว่าความสามารถในการอ่านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการสร้างสังกัดทั้งชั้น ป.4 และ ป.7 และเมื่อเอาความสามารถในการสร้างสังกัดเป็นตัวแทนจะพบว่า เด็กที่มีความสามารถในการสร้างสังกัดสูงจะมีความสามารถในการอ่านทั้งในด้านความเข้าใจ และความเร็วในการอ่านสูงกว่าเด็กที่มีความสามารถในการสร้างสังกัดต่ำ ทั้งในชั้นป.4 และ ป.7 และเมื่อเปลี่ยนเอาความสามารถในการอ่านเป็นเกณฑ์ก็ใกล้เคียงกัน คือเด็กที่มีความสามารถในการอ่านสูงจะมีความสามารถในการสร้างสังกัดสูงกว่าเด็กที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ

นิติ สุวรรณศิริ (นิติ สุวรรณศิริ 2515 : 75-80) ได้ศึกษาการสร้างสังกัดกับเด็กไทยระดับชั้น ป.5 , ป.6 และ ป.7 จำนวน 180 คนในจังหวัดพระนคร พบว่า

1. การจัดสิ่งเร้าเชิงนิเสธช่วยให้ผู้ศึกษาค้นคว้ามองเห็นความสามารถในการสร้างสังกัดได้ชัดเจนกว่าสิ่งเร้าเชิงนิมาน
2. คะแนนรวมของสิ่งเร้ารูปทรงเรขาคณิต ซึ่งเป็นคะแนนที่ได้มาจากทั้งสิ่งเร้าเชิงนิมาน และสิ่งเร้าเชิงนิเสธรวมกัน มีความสัมพันธ์อย่างสูงกับสิ่งเร้าแบบยกยออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนบังอร ภูวภิรมย์ขวัญ (บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ 2518 : 45) ได้ทำการทดลองเพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวอย่างนิมาน และนิเสธที่มีต่อการเรียนรู้สังกัดพร้อมลักษณะ และสังกัดแยกลักษณะ โดยทำการทดลองกับนักเรียนโรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 120 คน ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้สังกัดพร้อมลักษณะจากตัวอย่างนิมานจำนวนมากกว่าตัวอย่างนิเสธจะได้ผลดีกว่าการเรียนรู้จากตัวอย่างนิมานจำนวนน้อยกว่าตัวอย่างนิเสธอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่การเรียนรู้สังกัดพร้อมลักษณะจากอัตราส่วนของตัวอย่างนิมาน และนิเสธเป็น 75 : 25 กับ 50 : 50 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จะเห็นว่าการที่ผู้เรียนจะเกิดสังกัดกับใครนั้นผู้สอนจะต้องให้ตัวอย่างทั้งที่เป็นสิ่งเร้าเชิงนิมิต (Positive instance) และสิ่งเร้าเชิงนิเสธ (Negative instance)

เอกสารที่เกี่ยวกับการสอนโดยกระบวนการสร้างสังกัด

วิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังกัดเป็นวิธีสอนใหม่ที่มีนักการศึกษาหลายท่านให้ความสนใจ และเสนอแนะวิธีการไว้ดังนี้ เช่น ชัยพร วิชชาวุธ (ชัยพร วิชชาวุธ 2520 : 5-7) ได้กล่าวว่า การสอนเป็นกิจกรรมของครูที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การสอนโดยกระบวนการสร้างสังกัดจึงเป็นกิจกรรมของครูที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสังกัด การสอนที่จะให้บรรลุผลนั้นจำเป็นต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ การสอนโดยกระบวนการสร้างสังกัดจึงจำเป็นต้องสอดคล้องกับกระบวนการเกิดสังกัด ดังนั้นการสอนโดยกระบวนการสร้างสังกัดจึงมีขั้นตอนดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นแรกสุดของการสอนโดยกระบวนการสร้างสังกัด ซึ่งจะประกอบด้วย

1.1 ผู้สอนบอกผู้เรียนว่าจะเรียนเรื่องอะไร เป็นการกระตุ้นให้เกิดเกิด ความสนใจและรู้ทิศทางของการเรียน ในขั้นนี้ผู้สอนควรแสดงคำต่างๆที่เป็นชื่อของสังกัดที่ต้องการสอน อาจจะบนกระดานคำ หรือบัตรคำก็ได้

1.2 ผู้สอนบอกประโยชน์ของการมีสังกัดที่จะสอน เช่นเมื่อทราบว่ากว้างคืออะไรแล้วต้องบอกประโยชน์ของกว้างว่ามีประโยชน์อย่างไรบ้าง เป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

2. ชี้นำแสดงตัวอย่าง ในขั้นนี้มีความสำคัญมากผู้สอนจะแสดงตัวอย่างของสังกัดให้ผู้เรียนดู อาจจะนำของจริงหรือรูปภาพมาให้ดูก็ได้ เช่นนำแมวสีสวาดมาให้ดู ถ้าหาของจริงหรือรูปภาพไม่ได้ก็อธิบายด้วยคำพูดให้ผู้เรียนวาดภาพในสมองเอาเอง

ในขั้นนี้ผู้สอนจำเป็นต้องแสดงตัวอย่างที่มีลักษณะที่จะนำมารวบยอดได้อย่างชัดเจน โดยแสดงทั้งตัวอย่างที่ใช่ และไม่ใช่ว่าตัวอย่างที่ไม่ใช่ถ้าคล้ายคลึงกับตัวอย่างที่ใช่ก็จะยิ่งดี เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อการเปรียบเทียบ เช่นถ้าจะสอนเรื่องการตอนทาก็ควรจะมี

บัตรตัวอย่างการตอบ การจนถึง การซ้ำ และการเพาะเพื่อให้สามารถแยกสิ่งต่างๆออกจากกันได้อย่างละเอียด และถูกต้อง ถ้าเป็นเด็กในเมืองหากจะสอนเรื่องวัวก็ควรจะมีตัวอย่างของควายมาให้ดูด้วยเพื่อจำแนกความแตกต่างมันนั้นเด็กอาจจะเข้าใจว่าควายกับวัวเหมือนกัน

3. ขั้นสรุปรวบยอด หลังจากแสดงตัวอย่างให้ดูเรียบร้อยแล้วครูผู้สอนก็จะให้ผู้เรียนพยายามสรุปรวบยอดด้วยตัวเองว่าลักษณะของสิ่งกับที่ครูแสดงให้ดูนั้นมีลักษณะอย่างไร เช่น การตอบว่ามีลักษณะอย่างไร วัวมีลักษณะอย่างไร การขอเวลานอกในการแข่งขันฟุตบอลมีลักษณะอย่างไร ถ้ามีมีลักษณะอย่างไร เป็นต้น

ในขั้นนี้ผู้สอนควรให้ผู้เรียนพยายามสรุปได้ด้วยตัวเอง ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนต้องพยายามทั้งสมมติฐาน และทดสอบสมมติฐานในใจผู้สอนเป็นแต่เพียงผู้คอยบอกว่าที่นักเรียนสรุปนั้นถูก หรือผิดอย่างไร ผู้สอนจะไม่สรุปให้ผู้เรียนถ้าจะช่วยให้ผู้เรียนก็ทำได้โดยการแนะนำ เช่นบอกให้ไปสังเกตส่วนนั้นส่วนนี้ หรือถามคำถามนำในบางครั้งแต่การสรุปจะต้องทำโดยผู้เรียนเอง

4. ขั้นทดสอบ เมื่อผู้เรียนสามารถสรุปได้อย่างถูกต้องแล้วผู้สอนจะต้องทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนอีกครั้งหนึ่ง เพราะอาจเป็นไปได้ว่าตามความเข้าใจของผู้เรียนผู้เรียนสามารถบอกคำสรุปได้อย่างถูกต้อง แต่ยังไม่แม่นยำและละเอียดพอ เช่นเด็กที่สรุปสิ่งที่ว่า "วัวคือสัตว์สี่เท้า ตัวใหญ่ มีเขา และมีหาง" แต่พอนำรูปภาพควายมาให้ดูเพื่อเป็นการทดสอบ เด็กอาจจะบอกว่าเป็นวัวก็ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็แสดงว่าเด็กยังสรุปได้ไม่ถูกต้องก็มักจะกลับไปดูขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3 ใหม่ และถ้าเด็กสามารถตอบได้อย่างถูกต้องโดยตลอดก็แสดงว่าเด็กเกิดสิ่งที่ถูกต้องแล้ว

สำหรับ ดีเซคโค (Dececco, 1968 : 385 - 427) ได้แนะนำวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสิ่งที่ได้ 9 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดพฤติกรรมที่คาดหวังของนักเรียนว่าเขาจะต้องแสดงกิจกรรมอะไรบ้างหลังจากที่ได้เรียนรู้สิ่งที่ได้ไปแล้ว ซึ่งพฤติกรรมที่คาดหวังนั้นได้แก่การชี้บอกตัวอย่างใหม่ของสิ่งที่ได้ได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 2 ลดจำนวนคุณลักษณะในสิ่งที่ซับซ้อนแล้วเน้นคุณลักษณะที่สำคัญให้ชัดเจน ในขั้นนี้ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับคุณค่า จำนวน จุดเด่น และความสัมพันธ์ของคุณลักษณะ นั้น ครูจะต้องวิเคราะห์สิ่งที่ท่านต้องการสอนนักเรียน การกำหนด การขับออกคุณค่า และ จำนวนของคุณลักษณะที่จะต้องกระทำก่อนสอนจริง วิธีการทั่วไปสองประการต่อไปนี้จะช่วยลด จำนวนคุณลักษณะของความคิดรวบยอดที่ซับซ้อนได้แก่

ก. ไม่สนใจ หรือละเลยคุณลักษณะบางอันเสีย และเน้นคุณลักษณะบางอันที่คิดว่าสำคัญที่สุด

ข. จัดคุณลักษณะให้มันน้อยแบบ

ขั้นที่ 3 จัดหาสื่อกลางเชิงคำพูดที่เป็นประโยชน์ให้นักเรียน นักเรียนควรจะมี ความสัมพันธ์ทางความคิดเชิงคำพูดมาก่อนที่จะลงมือเรียนรู้สิ่งใด ในขั้นนี้จะเห็นว่าการเรียนรู้ ถึงการใช้คำพูดและสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันอย่างไร มีข้อเท็จจริงชี้ให้เห็นว่าการเรียนรู้ชื่อ เฉพาะหรือการกำหนดชื่อ (เช่นเกี่ยวกับสื่อกลางที่เป็นคำพูด) จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ สิ่งใดได้ดีขึ้น

ขั้นที่ 4 เสนอตัวอย่างสิ่งใดที่เกี่ยวข้อง (ทางบวก) และที่ไม่เกี่ยวข้อง (ทางลบ) ให้แก่ผู้เรียน

ตัวอย่างในทางบวกของสิ่งใดเป็นสิ่งที่บ่งชี้คุณลักษณะของสิ่งใด ตัวอย่างในทางลบได้แก่ สิ่งใดมิได้บ่งชี้คุณลักษณะของสิ่งใดที่จะสอนเอาไว้ เช่นตัวอย่างทางบวกของสิ่งใด "นก" ได้แก่ นกฟิราบ นกเขา นกแก้ว และนกขุนทอง ส่วนตัวอย่างสิ่งใดทางลบได้แก่สุนัข แมว งู ผึ้ง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 เสนอตัวอย่างที่ละอันในระยะใกล้เคียงกัน หรือเสนอพร้อมกัน ในขั้นนี้ เราจะพิจารณาถึงลำดับของการเสนอตัวอย่างทั้งหมดทั้งในทางบวก และในทางลบให้แก่ นักเรียน เงื่อนไขการเรียนรู้ที่จะต้องจัดให้ในขั้นนี้คือความใกล้เคียง (Contiguity) ซึ่งได้แก่การนำตัวอย่างสิ่งใดมาเสนอในระยะเวลาใกล้เคียงกัน หรือพร้อมกัน

ขั้นที่ 6 เสนอตัวอย่างในทางบวกใหม่ๆของสิ่งใดแล้วให้นักเรียนบอกให้ได้ว่า สิ่งใดสิ่งใดของสิ่งนั้นหรือไม่ ในขั้นนี้จะเน้นถึงการสรุปความคิดทั่วไป หรือความสามารถของ

นักเรียนที่จะตอบสนองสิ่งเร้าใหม่ที่อยู่ในข่ายของสิ่งกัปเดียวกัน ตัวอย่างเช่นการสอนสิ่งกัปของ "สุนัข" เมื่อเราแสดงรูปสุนัขพันธุ์ต่างๆแล้ว ในขั้นนี้เราจะเสนอรูปภาพของสุนัขอีกพันธุ์หนึ่งขึ้นมา ถ้านักเรียนบอกได้ว่าตัวอย่างใหม่คือสุนัขแสดงว่าเขาเรียนรู้สิ่งกัปแล้ว เพื่อให้แรงเสริมแก่นักเรียนเราจะต้องบอกให้นักเรียนทราบถึงการตอบสนองที่ถูกต้องของเขา

ขั้นที่ 7 ทดสอบการเรียนรู้สิ่งกัปของนักเรียน ในขั้นนี้เราควรนำตัวอย่างใหม่ของสิ่งกัปทั้งทางบวก และทางลบมาแสดงแล้วให้นักเรียนเลือกเฉพาะตัวอย่างในทางบวก หรือที่เกี่ยวข้องเท่านั้น เช่นเราอาจจะแสดงภาพสุนัขพันธุ์ Basset hound, Doberman, Pinschers, Nuimaraner และ Otterhound พร้อมกับภาพสุนัขป่า สุนัขจิ้งจอก หมาใน และแมวว่า ตัวอย่างที่นำมาแสดงนี้มีโด่งว่ามีความจำเป็นต่อการเรียนรู้สิ่งกัปหรือไม่ เพราะเป็นวิธีการที่จะตรวจสอบความสามารถในการแสดงออกของนักเรียน

ขั้นที่ 8 ให้นักเรียนบอกคำจำกัดความของสิ่งกัปนั้น การเรียนรู้สิ่งกัปส่วนใหญ่เกิดก่อนการใช้ภาษา ตัวอย่างเช่นเด็กเรียนรู้ที่จะจำแนกแยกแยะ และสรุปความคิดทั่วไประหว่างสุนัข แมว นก และม้า ห่านองเดียวกันระหว่าง แม่ พ่อ พี่สาว และพี่ชายเป็นเวลานานก่อนที่จะจะสามารถบอกเราในรูปของคำจำกัดความของสิ่งกัปเหล่านั้น

ขั้นที่ 9 เปิดโอกาสให้นักเรียนตอบสนอง และสร้างแรงเสริมให้เกิดจากการตอบสนองแรงเสริมในการเรียนรู้สิ่งกัปมีวัตถุประสงค์ที่จะตรวจสอบการเรียนรู้เป็นเบื้องต้นซึ่งจะทำให้นักเรียนสามารถแยกตัวอย่างในทางบวก และในทางลบออกจากกัน รวมเข้าด้วยกัน หรือเพื่อยืนยันความสัมพันธ์ของคุณลักษณะต่างๆ การให้แรงเสริมอย่างคงเส้นคงวามีผลต่อการเรียนรู้สิ่งกัป

จะเห็นว่าวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสิ่งกัปของชัยพร วิชาสุข จะคล้ายคลึงกับวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสิ่งกัปของคีเชคโค ซึ่งจะประกอบด้วยขั้นตอนใหญ่ๆคือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นแสดงตัวอย่างทั้งเชิงนิมิต และเชิงนิเสธ ขั้นสรุปรวบยอด และขั้นทดสอบสิ่งกัป

นอกจากนี้ บัณฑูร ชื่นพัฒพงศ์ (บัณฑูร ชื่นพัฒพงศ์ 2520 : 2 - 3) ได้ให้แนวทางในการสอนเพื่อสร้างสิ่งกัปไว้ว่า " การสอนเพื่อสร้างสิ่งกัปจะคล้ายกับการ

สอนให้ผู้เรียนคิดเป็นควรจะได้ศึกษาทดลองต่อไปให้มาก ต่อไปนี้จะเสนอแนวการสอนสังกับ
สักเรื่องหนึ่งคือเรื่อง "แมลง" ซึ่งถ้าจะสอนสังกับผู้อื่นอาจจะใช้แนวทางทำนองเดียวกันนี้ได้"

ขั้นที่ 1 บอกจุดหมายปลายทางว่านักเรียนจะเรียนรู้อะไรจากการเรียนเรื่องนี้ เช่น
บอกว่า นักเรียนเมื่อเรียนเรื่องนี้เสร็จแล้วจะต้องบอกได้ว่าแมลงเป็นสัตว์พวกไหนมีลักษณะ
สำคัญอย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนอ่านคำว่า "แมลง" พร้อมทั้งให้ดูตัวแมลงหลายๆชนิดทั้งของจริง
และภาพเขียนเป็นตัวแมลงคร่าวๆข้อสำคัญนักเรียนสังเกตลักษณะสำคัญของแมลงคือลักษณะที่
ทำให้แมลงแตกต่างจากสัตว์อื่นๆ ซึ่งก็ให้นักเรียนสังเกตว่าร่างกายของแมลงประกอบด้วย 3
ส่วน มีจำนวน 6 ขาให้นักเรียนวาดภาพแสดงลักษณะสำคัญนี้ เพื่อจะได้สังเกตได้อย่างแท้
จริง ถ้าจำเป็นครูจะบอกหรือแนะเล็กน้อยให้นักเรียนสังเกตได้เองยิ่งดี ลักษณะสำคัญนี้ให้
สังเกตสัก 2 - 3 อย่างก็พอ ไม่จำเป็นต้องสังเกตทุกอย่าง

ขั้นที่ 3 ให้นักเรียนเปรียบเทียบแมลงกับสัตว์หลายชนิดนั้นคือ เาแมลงเปรียบเทียบ
กับสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ กุ้ง ปู พวกปลา พวกนก คือให้เห็นทั้งตัวอย่างที่ใช่ และไม่ใช่มแมลง
หลายๆชนิดสลับกันไป

ขั้นที่ 4 ให้นักเรียนเห็นตัวอย่างของแมลงทุกชนิด รวมทั้งแมลงที่มีรูปร่างแปลกต่างๆ

ขั้นที่ 5 ให้นักเรียนสรุปเขียนคำจำกัดความคำว่า แมลงด้วยถ้อยคำของนักเรียนเอง
ส่วน นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ (นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ 2522 : 2) ได้ให้แนว
ในการสอนเพื่อสร้างสังกับซึ่งมีขั้นตอน 7 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 บอกจุดหมายเชิงพฤติกรรมแก่ผู้เรียนว่าเมื่อเรียนจบแล้วจะได้ความรู้อะไร

ขั้นที่ 2 ครูกำหนด " ลักษณะเด่น " ในจำนวนลักษณะรวมทั้งหมดของสังกับให้
นักเรียน นั่นคือครูต้องเลือกสอนแต่ " ลักษณะเด่น " เพราะจากการทดลองวิจัยมีผู้พบว่า
การบอกลักษณะย่อยทุกลักษณะจะทำให้ผู้เรียนสับสน

ขั้นที่ 3 ให้นักเรียนอ่านชื่อของสังกับนั้นๆ

ขั้นที่ 4 ให้นักเรียนเห็นตัวอย่างที่ใช่ และไม่ใช้หลายๆอย่าง เวลาว่างตัวอย่าง

ให้วางพวกเดียวกันไว้ด้วยกันเพื่อความสะดวกในการเปรียบเทียบ ในขั้นนี้ครูมีหน้าที่ถามว่า ตัวอย่างที่ให้นั้น ใช่ หรือไม่ใช่ เมื่อนักเรียนตอบครูต้องบอกทันทีว่า ถูกหรือผิด

ขั้นที่ 5 ให้นักเรียนเห็นตัวอย่างหลายๆชนิด เพื่อให้นักเรียนสรุปรวมบอกได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 6 ทดสอบความรู้ ในขั้นนี้ครูจะให้นักเรียนเห็นตัวอย่างที่ใช่ และ ไม่ใช่หลายชนิดอยู่ด้วยกัน ให้นักเรียนเลือกเฉพาะตัวอย่างที่ใช่เท่านั้น โดยครูจะไม่บอกผู้เรียนว่าผิด หรือถูก เป็นการประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นที่ 7 ให้นักเรียนบอกคำจำกัดความของสังกัปนั้นๆ

คลอสไมเออร์ (Klausmeier , อ้างจาก อาคม จันทสุนทร 2522 : 45 - 50) ได้ให้แนวทางการสอนเพื่อให้เกิดสังกัปโดยการวิเคราะห์สังกัป (Concept Analysis) ไว้ดังต่อไปนี้

1. ให้คำจำกัดความ หรือความหมายของสังกัปก่อน
2. จำกัดให้เห็นคุณสมบัติของสิ่งนั้น และสิ่งที่ไม่ใช่คุณสมบัติของสิ่งนั้น
3. มีตัวอย่างให้ดูพอสมควรทั้งสิ่งที่ใช่ และ ไม่ใช่สิ่งนั้น
4. จักจำพวก และจำแนกว่าสิ่งนั้นอยู่ตรงไหนของที่จักไว้
5. บอกหลักการที่ใ้้นำสังกัปนี้ไปใช้
6. ให้ตัวอย่างปัญหาที่นำเอาสังกัปไปใช้

นอกจากนี้ เควิด (David L. Gallahue and Other 1957 : 214-232) ได้เสนอแนวการสอนโดยกระบวนการสร้างสังกัปในวิชาพลศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาไว้ ซึ่งสามารถสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

1. ขั้นสำรวจสังกัป ว่าสังกัปนั้นมีคุณลักษณะอะไรที่ร่วมกันอยู่บ้าง
2. ขั้นเลือก เป็นขั้นที่ครูเลือกลักษณะเด่นที่จำเป็น และลดคุณลักษณะที่ซับซ้อนลง เพื่อสะดวกในการทำความเข้าใจของผู้เรียน

3. ชั้นแสดงตัวอย่าง โดยอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้เป็นตัวอย่างจะขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับวิชานั้นๆ เช่นวิชาพลศึกษาก็อาจจะใช้ตัวอย่างที่เป็นการปฏิบัติ โดยจะแสดงหลายๆตัวอย่าง

4. ชั้นสรุป คือชั้นที่นักเรียนสรุปความหมายของสิ่งที่ได้จากแสดงตัวอย่างของครู

5. ชั้นค้นพบ คือชั้นที่ผู้เรียนสามารถแยกแยะตัวอย่างที่ครูเสนอได้อย่างถูกต้อง จะเห็นว่าวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสิ่งกับของนักการศึกษาที่ไ้กล่าวมาทั้งหมดนี้จะคล้ายคลึงกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ คือจะต้องประกอบด้วยขั้นตอนใหญ่ๆคือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นแสดงตัวอย่างทั้งเชิงนิมิต และเชิงนิเสธ ชั้นสรุปรวมยอด และชั้นทดสอบสิ่งที่

เอกสารเกี่ยวกับการเรียนการสอนสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2)

สังคมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาสังคมศาสตร์ที่ไ้เลือก และปรับปรุงให้เหมาะสมที่จะใช้สอนในโรงเรียน ซึ่งเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาจะกล่าวถึงเรื่องราวต่อไปนี้ คือ (หน่วยศึกษานิเทศก์ 2515 : 1)

1. ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ กับมนุษย์
2. ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ กับสถาบันสังคม
3. ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ กับพื้นที่อาศัย
4. ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ กับปัจจัยการดำรงชีพ

วิชาสังคมศึกษาจึงเป็นวิชาที่ว่าด้วยสิ่งแวดล้อมทางสังคม และทางธรรมชาติของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการได้เห็นความสำคัญของวิชาสังคมศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ จึงจัดวิชาสังคมศึกษาไว้ในหลักสูตรเพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษา

เนื่องจากสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลง นักการศึกษาจึงเปลี่ยนแนวคิดของการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของผู้เรียนให้มากขึ้น สังคมศึกษาจึงมิใช่วิชาที่มุ่งถ่ายทอดเนื้อหาเพียงอย่างเดียว การสอนวิชาสังคมศึกษาในปัจจุบันจึงหันมาพึ่งเล็งความสัมพันธ์ระหว่างตัวนักเรียนกับคนอื่น และความสัมพันธ์ระหว่างตัวนักเรียนกับสิ่งแวดล้อม

ล้อม การสอน และการสร้างความสัมพันธ์เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ครู และนักเรียนจะต้องปฏิบัติ กระทำ ผูกพัน เติบโต และแก้ปัญหาาร่วมกัน นอกจากนั้นการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้บรรลุจุดหมายจำเป็นต้องฝึกทักษะที่สำคัญให้แก่ นักเรียน คือ (สุนทร สุนันท์ชัย 2514 : 14)

1. ทักษะทางสังคม (Social Skill) เป็นทักษะที่ช่วยให้ผู้เรียนอยู่ร่วมกัน และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น เช่นทักษะในการเป็นผู้ให้และผู้รับ การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม การควบคุมตัวเอง การรับผิดชอบต่อหน้าที่ การรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตน และผู้อื่น

2. ทักษะในการศึกษาค้นคว้า (Social Studies Skill) เป็นทักษะในการค้นคว้าหาความรู้ เช่นทักษะในการรวบรวมข้อมูล การอ่านแผนที่ การรายงาน เป็นต้น

3. ทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม (Group work Skill) เป็นทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่นทักษะในการวางแผน การเป็นผู้นำ

4. ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skill) ได้แก่ทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การคิดวิพากษ์ วิจาร์ณ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีเหตุมีผล เป็นต้น

การประเมินผลวิชาสังคมศึกษาแนวใหม่จะมุ่งวัด ทักษะ เจตคติ และความสามารถเชิงพฤติกรรม ไม่วัดความรู้เพียงอย่างเดียว การประเมินผลวิชาสังคมศึกษานั้นทำได้หลายวิธี เช่น (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 178)

1. การสังเกต สังเกตความประพฤติ การเล่น การทำงานร่วมกับเพื่อน การรักษาสารณสมบัติ การไม่ดูค้ายในการทำงาน การแสดงออกทางความคิด ความรับผิดชอบ และความสำเร็จในการทำงาน

2. การตรวจสอบงานภาคปฏิบัติ การทำแผนที่ แผนที่ แผนผัง ภาพถ่าย การจัดชั้นเรียน การปรับปรุงบริเวณโรงเรียน การรายงาน การตรวจสอบผลงาน และกิจกรรมทุกอย่างในการเรียนการสอนสังคมศึกษา

3. การสัมภาษณ์เมื่อจบเรื่อง หรือกิจกรรมหนึ่งๆโดยใช้วิธีซักถาม เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจ ความสนใจ เจตคติ ความคิดเห็น และการประเมินตนเองในกิจกรรมต่างๆ

4. การทดสอบข้อเขียน ทดสอบด้วยการตั้งคำถามให้ครอบคลุมสิ่งที่เรียนไปแล้ว ในระยะหนึ่งๆให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นของนักเรียน

จากสภาพการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปนี้ วิจิตร สิ้นสิริ(วิจิตร สิ้นสิริ 2517 : 95 -96) ได้สรุปการสอนวิชาสังคมศึกษาแนวใหม่ไว้ดังนี้

1. วิชาที่สอน ครูคัดสินใจร่วมกับผู้ปกครอง โดยถือเอาความต้องการของเด็ก ขยายหนึ่งในปัจจุบัน และในอนาคต

2. จุดมุ่งหมาย มุ่งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สร้างเจตคติ พัฒนาทักษะ และมุ่งให้เกิดความเข้าใจในความรู้ที่จะเป็นประโยชน์จริงๆ เน้นปัจจุบัน และอนาคตโดยใช้อดีตเป็น ประติพจน์ทางถ่ายทอดวัฒนธรรม

3. วิธีสอน และอุปกรณ์ ครูและนักเรียนจะวางแผนร่วมกัน และใช้หนังสืออ้างอิงประกอบหลายๆเล่มบวกกับการจัดประสบการณ์อื่นๆ เช่นทัศนศึกษา ใส่ทัศนศึกษาเป็นต้น ถือว่ากลุ่มผู้เรียนมีความสำคัญ โดยมีครูเป็นมัคคุเทศก์ที่เชี่ยวชาญคอยนำทาง การสอนจะใช้หลายๆวิธี รวมทั้งการอภิปราย รายงาน เรียนแบบสืบสวนสอบสวน

4. การวัดผล มีแบบวัดผลชนิดต่างๆรวมทั้งการสังเกตพฤติกรรม ทดสอบทักษะ เจตคติ ให้เด็กมีโอกาสฝึกการตัดสินใจ หรือพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2(ม.2) ของโรงเรียนวัดบวรเมณฑิลา อำเภอบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 80 คน

ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนวัดบวรเมณฑิลาเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพราะ

1. เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1(ม.1) ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (มศ.5)
2. โรงเรียนวัดบวรเมณฑิลาเป็นโรงเรียนที่ให้ความร่วมมือในการค้นคว้าทดลองทางค่านิเทศศาสตร์เป็นอย่างดี
3. ผู้วิจัยเป็นอาจารย์สอนประจำอยู่ที่โรงเรียนวัดบวรเมณฑิลา จึงสะดวกต่อการดำเนินการทดลอง

การแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยจะใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการทดลอง และปรับปรุงแล้วทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2(ม.2) ทั้งหมดซึ่งมี 12 ห้องเรียน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อเลือกห้องที่มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ใกล้เคียงกันมากที่สุดไว้ 2 ห้อง ถ้ามีเกิน 2 ห้องเรียนจะใช้วิธีจับสลากมา 2 ห้องเรียน จากนั้นจะนำคะแนนของทั้ง 2 ห้องมาเรียงลำดับจากคะแนนมากไปหาคะแนนน้อยดังตัวอย่าง

คนที่ 1	9 คะแนน
คนที่ 2	8 คะแนน
คนที่ 3	8 คะแนน
คนที่ 4	7 คะแนน
คนที่ 5	6 คะแนน
คนที่ 6	6 คะแนน

เมื่อเรียงคะแนนเรียบร้อยแล้ว จึงแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มดังตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 2

คนที่ 1	9 คะแนน	คนที่ 2	8 คะแนน
คนที่ 3	8 คะแนน	คนที่ 4	7 คะแนน
คนที่ 5	6 คะแนน	คนที่ 6	6 คะแนน

ด้วยวิธีการดังกล่าวนักเรียนจะถูกแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนการพิจารณาว่า กลุ่มใดจะเป็นกลุ่มทดลอง กลุ่มใดจะเป็นกลุ่มควบคุม จะใช้วิธีการจับฉลาก

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามลำดับขั้นดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนเรียน โดยผู้วิจัยจะนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการทดลองแล้วไปทดสอบนักเรียนทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ข้อมูลที่ได้คือผลการทดสอบก่อนเรียน

2. ดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เวลาสอนกลุ่มละ 15 คาบ สอนสัปดาห์ละ 5 คาบ คาบละ 50 นาที โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตัวเองทั้ง 2 กลุ่มในเนื้อหาเดียวกัน แต่ใช้วิธีสอนต่างกัน คือ

กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยจะสอนด้วยวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังคม ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ครูจะนำเด็กเข้าสู่บทเรียน โดยการยกบัตรที่เป็นชื่อของสังคมที่ต้องการสอนให้ผู้เรียนดู และให้ผู้เรียนอ่านชื่อของสังคมนั้นพร้อมๆ กัน หลังจากนั้นครูจะติดบัตรดังกล่าวไว้บนกระดานดำ ต่อมาครูจะบอกนักเรียนว่า " วันนี้ครูจะสอนเรื่องนี้" พร้อมกับบอกประโยชน์ของสังคมที่สอนด้วยว่าสังคมนั้นมีประโยชน์อย่างไร

ขั้นที่ 2 ครูบอกนักเรียนว่าต่อไปครูจะเสนอบัตรตัวอย่างต่างๆให้นักเรียนดู และอ่านข้อความในบัตรให้นักเรียนฟังนักเรียนต้องตั้งใจฟังและคิดตามไปด้วย หลังจากครู

อ่านตัวอย่างในบัตรแล้วครูจะถามนักเรียนว่า ตัวอย่างที่ครูเสนอมานี้ "ใช่" ตัวอย่างของ
สิ่งที่สอนหรือ "ไม่ใช่" นักเรียนทุกคนจะต้องคิด และสรุปว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" แล้วตอบ
ครูทั้งๆ ครูมีหน้าที่บอกนักเรียนว่าที่นักเรียนสรุปนั้น "ถูก" หรือ "ไม่ถูก" โดยบอกทันทีที่นักเรียน
ตอบว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" หลังจากที่ครูตกลงกับนักเรียนแล้วครูจะเริ่มเสนอตัวอย่างโดย
ใช้บัตรแสดงตัวอย่างดังกล่าวที่ละบัตร เมื่อผู้เรียนตอบคำถามของครูแล้วครูจะติดบัตรตัว
อย่างดังกล่าวไว้บนกระดานคำถามลำดับที่เสนอ ซึ่งตัวอย่างที่เสนอจะต้องเสนอทั้งตัวอย่าง
เชิงนิมาน และตัวอย่างเชิงนิเสธในอัตราส่วน 75:25

ขั้นที่ 3 เมื่อครูเสนอบัตรตัวอย่างสิ่งทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธครบทุกบัตร
แล้ว ครูจะบอกผู้เรียนให้สังเกต พิจารณา เปรียบเทียบตัวอย่างต่างๆ ที่ครูคิดไว้บนกระดาน
คำแล้วให้นักเรียนแต่ละคนสรุปความหมายของสิ่งที่สอนมาส่งครู ครูจะดูว่าการสรุปของ
นักเรียนคนใดที่ยังไม่ถูกต้องหรือยังขาดบางลักษณะไป ครูก็จะแนะนำให้แก้กลับไปสังเกตตัว
อย่างในขั้นที่ 2 แล้วสรุปมาใหม่ให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 เมื่อผู้เรียนสามารถสรุปความหมายของสิ่งที่สอนได้แล้วครูจะบอก
ผู้เรียนว่า ครูมีตัวอย่างใหม่มาให้ นักเรียนดูแล้วฟังครูอ่านข้อความในตัวอย่าง
แล้วนักเรียนจะต้องบอกครูว่า ตัวอย่างที่เสนอมานี้ "ใช่" ตัวอย่างของสิ่งที่สอนหรือ
"ไม่ใช่" ถ้านักเรียนตอบถูกแสดงว่านักเรียนเกิดสิ่งทั้งนั้นๆ แล้ว

การประเมินผลการเรียน ครูจะประเมินผลการเรียนโดยสังเกตจากการให้ความ
หมายของสิ่งทั้งนั้นๆ ประกอบกับการทดสอบในขั้นที่ 4

กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยจะสอนโดยยึดคู่มือการสอนสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่
2(ม.2) ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ครูจะนำเด็กเข้าสู่บทเรียนโดยการบอกผู้เรียนว่าชั่วโมงนี้ครูจะสอน
เรื่องอะไร

ขั้นที่ 2 ครูจะเริ่มอธิบายสิ่งที่ครูต้องการให้ผู้เรียนรู้ โดยที่ผู้เรียนมีหน้าที่รับ
ฟังคำอธิบาย ในขั้นนี้อาจมีการยกตัวอย่างประกอบคำอธิบายในบางกรณี

ขั้นที่ 3 ครูสรุปบทเรียนภายหลังจากที่อธิบายจบแล้ว

ขั้นที่ 4 ครูซักถามผู้เรียนเพื่อรู้ว่าผู้เรียนรู้เรื่องที่ครูอธิบายไปมากน้อยเพียงใด การประเมินผลการเรียน ครูจะประเมินผลการเรียนโดยการสังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียนในเรื่องที่สอน

3. เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนตามเวลาที่กำหนดไว้แล้วจะทำการทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดิมทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

4. ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้อาจจากการทดสอบทั้งก่อนเรียน และหลังเรียนของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมไปวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ทางสถิติ

แบบแผนการวิจัยที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการตามแผนการทดลองแบบ Randomized Control Group

Pretest - Posttest Design

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E(R)	T_{E1}	X	T_{E2}
C(R)	T_{C1}	$\sim X$	T_{C2}

X หมายถึง การจัดการกระทำ

T_1 หมายถึง การทดสอบก่อนทดลอง

T_2 หมายถึง การสอบหลังการทดลอง

R หมายถึง การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

C หมายถึง กลุ่มควบคุม

E หมายถึง กลุ่มทดลอง

$\sim X$ หมายถึง การสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2521

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แผนการสอน เป็นแผนการสอนรายคาบจำนวน 15 คาบ เรื่อง ลักษณะทางประเพณี และการดำรงชีวิตของประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสารการสัมมนาอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 25-27 มกราคม

2523 และจากหนังสือทฤษฎีหลักสูตรและการสอนมิติใหม่ของ คร. วิชัย วงษ์ใหญ่
(วิชัย วงษ์ใหญ่ 2521 : 162) โดยแผนการสอนที่สร้างขึ้นนี้จะประกอบด้วย

1. จุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งแยกเป็น
 - 1.1 จุดประสงค์ทั่วไป
 - 1.2 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
2. สังกัป (Concept) ซึ่งได้จากเนื้อหา
3. เนื้อหา ซึ่งจะเขียนสั้นๆเฉพาะที่สำคัญๆ
4. สื่อการเรียนรู้
5. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน คือกระบวนการเรียนการสอนการสร้างสังกัป
ซึ่งประกอบด้วย

- 5.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
- 5.2 ชี้นำแสดงตัวอย่างสังกัปทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธ
- 5.3 ชี้นำสรุปรวบยอด
- 5.4 ชี้นำทดสอบ

6. การประเมินผล ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

แผนการสอนที่ใช้ทดลองนี้จะใช้เวลาสอน 15 คาบ คาบละ 50 นาที ซึ่งก่อนที่จะทำการทดลองผู้วิจัยได้นำแผนการสอนและบทเรียนที่สร้างขึ้นไปปรึกษานักเรียน และหลังจากนั้นได้นำไปทดลองเพื่อปรับปรุงแก้ไข โดยทำการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดคณฤกษ์วิทยาราม กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ห้องเรียน หลังจากนั้นได้นำไปทดลองอีกครั้งหนึ่งกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนหอวัง กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ห้องเรียน นำเอาข้อบกพร่องที่พบมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำไปใช้ทดลองจริงต่อไป

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้
ขั้นที่ 4 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

จากหนังสือ เทคนิคการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ของ สมบูรณ์ ชิตพงษ์ (สมบูรณ์ ชิตพงษ์ 2523 : 45 - 140)

ขั้นที่ 2 ทำการวิเคราะห์หลักสูตรสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) โดยร่วมมือกับอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาของโรงเรียนวัดบวรเมศกล กรุงเทพมหานคร เพื่อจัดอันดับพฤติกรรมความที่มุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) ระบุเอาไว้ ซึ่งหลักการจำแนกพฤติกรรมนี้ยึดแบบของบลูม (Bloom, 1970 : 171 - 273) และนอกจากนี้เกี่ยวกับวิธีการในการวิเคราะห์หลักสูตรผู้วิจัยได้ศึกษาจากหนังสือเทคนิคการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ของสมบูรณ์ ชิตพงษ์ (สมบูรณ์ ชิตพงษ์ 2523 : 12 - 44)

ขั้นที่ 3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยสร้างเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) 4ตัวเลือก จำนวน 40ข้อ โดยยึดการวางวิเคราะห์หลักสูตรเป็นหลัก

ขั้นที่ 4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) ของโรงเรียนวัดสังเวช กรุงเทพมหานคร จำนวน 1ห้องเรียน

ขั้นที่ 5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่นักเรียนทำแล้วมาตรวจให้คะแนนโดยข้อถูกได้ข้อละ 1 คะแนน ข้อผิดหรือข้อที่ไม่ได้ทำให้ 0 หลังจากนั้นจึงรวมคะแนนของแต่ละคนแล้วดำเนินการหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบแต่ละข้อ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ทางสถิติที่เรียกว่า High - Low 27 percent Group Method of Item Analysis (Chun Teh Fan 1952:3-32) เลือกเฉพาะข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20ขึ้นไป ซึ่งในการหาค่าความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบดังกล่าวได้ค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ .24 ถึง .77 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ถึง .61

ขั้นที่ 6 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาโดยวิธีใช้สูตรของ คูเคอร์ ริชาร์ดสัน 20 (K-R 20) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ

เท่ากับ .8479

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้หาคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

(มั่งอร ภาวภิรมย์ขวัญ 2523 : 17)

2. สถิติที่ใช้หาค่าความแปรปรวน (Variance) ใช้สูตร

$$s^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

x แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

(มั่งอร ภาวภิรมย์ขวัญ 2523 : 24)

3. สถิติที่ใช้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้

สูตร $K - R 20$ (จูศรี วงศ์รักนะ 2523 : 96)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum p_i q_i}{s_t} \right\}$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p_i แทน สัดส่วนของคนที่ทำถูกในแต่ละข้อ

q_1 แทน สักส่วนของคนที่ทำผิดในแต่ละข้อ
 s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

4. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานในข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ใช้สูตร $t - test$ แบบ

Independent

(ดูศรี วงศ์วิริยะ 2523 : 83)

$$t = \frac{\bar{X}_E - \bar{X}_C}{\sqrt{\frac{s_E^2}{n_E} + \frac{s_C^2}{n_C}}} \quad (df = n_1 + n_2 - 2)$$

เมื่อ

$\bar{X}_E$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
$\bar{X}_C$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
s_E^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มทดลอง
s_C^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มควบคุม
n_E	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
n_C	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลอง และการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆที่ใช้ในการวิจัยไว้ดังนี้

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

X แทน คะแนนเฉลี่ย

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งออกเป็น 2 ตอนตามลำดับดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาค้นคว้าวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังคมกับ และวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาประเภทความคิดของนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาค้นคว้าวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังคมกับ และวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาค้นคว้าวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังคมกับ และวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521

ในการทดลองครั้งนี้ได้ทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม กลุ่มละ 2 ครั้ง คือทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) กับทดสอบหลังเรียน (Post - test) ผลการทดสอบ และการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มมีดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยได้ทดสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแล้วนำคะแนนมาเปรียบเทียบกัน ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	40	21.90	17.41	1.1881
กลุ่มควบคุม	40	20.70	23.63	

ค่าสถิติในตาราง 1 ทำให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของกลุ่มทดลอง (21.90) สูงกว่ากลุ่มควบคุม (20.70) เล็กน้อย เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้ค่าสถิติ t พบว่าคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าก่อนทำการทดลองนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความรู้พื้นฐานในเรื่องลักษณะทางประเพณี และการดำรงชีวิตของประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทัดเทียมกัน

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม หลังจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มได้เรียนเนื้อหาที่กำหนดจบแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบผลการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม แล้วนำมาเปรียบเทียบกัน ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	40	32.27	11.97	4.6164 *
กลุ่มควบคุม	40	28.75	10.95	

* แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่าสถิติในตาราง 2 ชี้ให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของกลุ่มทดลอง (32.27) สูงกว่ากลุ่มควบคุม (28.75) และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้ค่าสถิติ t พบว่าคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ($t = 2.00$) นั่นคือ ภายหลังการทดลองนักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาค้นคว้าวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังคมจะมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาค้นคว้าวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2521

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ประเภทความคิดของนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาค้นคว้าวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสิ่งกับ และวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2521

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ประเภทความคิด ก่อนการเรียน (Pre - test) ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ประเภทความคิด ก่อนเรียน (Pre - test) ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{x}$	s^2	t
กลุ่มทดลอง	40	14.70	11.51	1.3397
กลุ่มควบคุม	40	13.70	10.78	

ค่าสถิติในตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทความคิดของกลุ่มทดลอง (14.70) สูงกว่ากลุ่มควบคุม (13.70) เล็กน้อย เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับโดยใช้ค่าสถิติ t แล้วพบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทความคิดของทั้งสองกลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่า ก่อนทำการทดลองนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความสามารถด้านการคิดทัดเทียมกัน

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาประเภทความคิด
 ภายหลังการเรียน (Post - test) ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ผลการ
 วิเคราะห์แสดงไว้ในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาประเภทความคิด ภายหลัง
 การเรียน (Post - test) ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{x}$	s^2	t
กลุ่มทดลอง	40	25.75	25.24	4.4578 *
กลุ่มควบคุม	40	22.05	2.05	

* แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่าสถิติในตาราง 4 ชี้ให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยประเภทความคิดของกลุ่มทดลอง (25.75) สูงกว่ากลุ่มควบคุม (22.05) และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้ค่าสถิติ t แล้วพบว่าคะแนนเฉลี่ยประเภทความคิดของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.00$) นั่นคือภายหลังการทดลองนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาจากวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังกัปจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทความคิด สูงกว่านักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาจากวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2521

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังคม กับนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2521

2. เพื่อศึกษาว่านักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังคม กับนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2521 จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทความคิดแตกต่างกันหรือไม่

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2(ม.2) ของโรงเรียนวัดบวรเมณฑล อำเภอบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน กลุ่มควบคุม 40 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1 แผนการสอน ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสารการสัมมนาอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 25-27 มกราคม 2523 และจากหนังสือทฤษฎีหลักสูตร และการสอนมิติใหม่ของ ดร. วิจัย วงษ์ใหญ่ เป็นแผนการสอนรายคาบจำนวน 15 คาบ เรื่องลักษณะทางประเพณี และการดำรงชีวิตของประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาจากตารางวิเคราะห์หลักสูตรที่ผู้วิจัยร่วมมือกับอาจารย์ในหมวดสังคมศึกษาโรงเรียนวัดบวรเมณฑล จำนวน 6 ท่านจัดวิเคราะห์ขึ้นเพื่อจัดอันดับพฤติกรรมความที่มุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2(ม.2)ระบอบเก่าไว้ โดยใช้หลักการจำแนกพฤติกรรมของ

บลูมเป็นหลัก แบบทดสอบนี้มีค่าความยากง่าย(p) ระหว่าง .24 ถึง .77 ค่าความยากง่ายเฉลี่ย .53 ค่าอำนาจจำแนก(r) ระหว่าง .20 ถึง .61 ค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ย .35 แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .8479

3. การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา สังคมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการทดลองและปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2(ม.2) ทั้งหมด 12ห้องเรียน นำมาตรวจให้คะแนนแล้วเลือกห้องที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย($\bar{x}$)ใกล้เคียงกันไว้ 2 ห้อง นำคะแนนของทั้งสองห้องมาเรียงลำดับ จากคะแนนมากไปหาคะแนนน้อย แล้วแบ่งอีกเป็น 2กลุ่มโดยวิธีจับคู่ พวกคะแนนคู่ 1กลุ่ม พวกคะแนนคี่ 1 กลุ่มด้วยวิธีการดังกล่าวจะได้นักเรียน 2กลุ่มซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยหักเหี่ยมกัน แล้วผู้วิจัยจึงจับฉลากระหว่าง 2กลุ่มให้กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบ ก่อนเรียน (Pre - test)กับนักเรียนทั้งสองกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ผ่านการทดลองและปรับปรุงแล้ว ต่อจากนั้นจึงดำเนินการสอนด้วยตัวเองทั้งสองกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมโดยกลุ่มทดลองจะดำเนินการสอนด้วยวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสติกับ ส่วนกลุ่มควบคุมจะดำเนินการสอนด้วยวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2521โดยใช้เวลาในการดำเนินการทดลอง 15 คาบ คาบละ 50 นาที เมื่อสอนเนื้อหาวิชาครบตามที่กำหนดไว้แล้วจึงทำการทดสอบหลังเรียน(Post - test)นักเรียนทั้งสองกลุ่มด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาฉบับเดิม แล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ย($\bar{x}$) ค่าความแปรปรวนของคะแนน(s^2)

4.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทความคิด ก่อนการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test แบบ Independent Measure

4.3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคะแนนเฉลี่ย
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทความคิด หลังการเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม
โดยใช้ $t - test$ แบบ Independent Measure

สรุปผลการทดลอง

1. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่เรียนวิชาสังคม
ศึกษาด้วยวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังคมกับ และวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ
ปีพุทธศักราช 2521 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาประเภทความคิดของนักเรียน
ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังคมกับ และวิธีสอนตามหลักสูตร
กระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) ที่เรียนจากวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังคมกับ กับวิธีสอนตาม
หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521 ปรากฏว่านักเรียนที่เรียนจากวิธีสอน
โดยกระบวนการสร้างสังคมกับกับนักเรียนที่เรียนจากวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ
ปีพุทธศักราช 2521 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 โดยที่นักเรียนที่เรียนด้วย
วิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังคมกับจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วย
วิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521 ซึ่งนับว่าเป็นผลดีต่อวงการ
ศึกษาของไทย ที่สามารถพบวิธีสอนใหม่ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากยังไม่ปรากฏว่ามี
ผู้ทำวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังคมกับ กับวิธีสอนตามหลักสูตร
กระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521 มาก่อนหน้านั้น ผู้วิจัยจึงไม่สามารถอ้างอิง
ได้ว่าผลวิจัยนี้สอดคล้อง หรือไม่สอดคล้องกับผลวิจัยเรื่องใด

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาประเภทความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนจากวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังกับ กับวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521 ปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนจากวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังกับ กับนักเรียนที่เรียนจากวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาประเภทความคิดแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 โดยที่นักเรียนที่เรียนสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังกับจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทความคิดสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521 ซึ่งผลวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของ ชัยพร วิชาวุธ (ชัยพร วิชาวุธ 2523 : 5) ที่ว่าผู้เรียนที่ผ่านขั้นตอนของกระบวนการสร้างสังกับย่อมเป็นผู้ที่มีเหตุผล รู้จักคิดพิจารณา ตัดสินใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับแนวความคิดของ บัณฑูร ชื่นพัฒน์พงศ์ (บัณฑูร ชื่นพัฒน์พงศ์ 2520 : 2 - 3) ที่ว่า การสอนโดยกระบวนการสร้างสังกับนั้นคล้ายกับการสอนให้คนคิดเป็น

ข้อสังเกตจากการศึกษาค้นคว้า

1. จากการทดลองสอนด้วยวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังกับ พบว่านักเรียนให้ความสนใจ และสนุกสนานในการคิด และสรุปสังกับด้วยตัวเองมาก
2. การเรียนจากวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสังกับจะส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด และรู้จักช่วยเหลือตัวเองอย่างมาก
3. จากการทดลองพบว่า ถ้าครูให้ตัวอย่างสังกับแก่นักเรียนน้อยเกินไป นักเรียนจะสรุปสังกับได้ไม่ครอบคลุม ดังนั้นครูจึงควรให้ตัวอย่างแก่นักเรียนหลายๆ โดยใช้อัตราส่วนเดิม คือ ตัวอย่างเชิงนิเสธ และตัวอย่างเชิงนิเสธเป็นอัตราส่วน 25 : 75

4. การสอนด้วยวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสิ่งปลูกต้องใช้เวลามาก ถ้าครูแบ่งเวลาไม่ถือว่าสอนไม่ทันภายในคาบเวลาที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

สถาบันฝึกครูทั่วไปควรมีการค้นคว้า และทดลองวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสิ่งปลูกให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ควรมีการสนับสนุนให้มีการอบรมวิธีสอนนี้แก่ นิสิต นักศึกษา และครูประจำการ เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ได้นำวิธีสอนนี้ไปทดลองใช้เพื่อเป็นการช่วยพัฒนาการศึกษาของชาติ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการทดลองใช้วิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสิ่งปลูกกับวิชาอื่นๆ เช่น วิชาภาษาไทย วิทยาศาสตร์ เป็นต้น โดยทดลองในระดับชั้นที่แตกต่างกันออกไปเพื่อจะได้ทราบว่าวิธีสอนนี้เหมาะสมกับวิชาใด และระดับใดมากที่สุด

2. ควรมีการศึกษาว่ามৌลคประกอบอะไรบ้างที่จะช่วยให้การเรียนจากวิธีสอน โดยกระบวนการสร้างสิ่งปลูกได้รับผลดีที่สุด เช่น ระดับอายุของผู้เรียน ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง เป็นต้น

3. ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรใช้ตัวอย่างสิ่งปลูกเป็นจำนวนมากในอัตราส่วนคงเดิม จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ และสรุปสิ่งปลูกได้ถูกต้อง และครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

ប្រធាន

บรรณานุกรม

- เจริญ ถูณมี การสอนวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
2520 , 225 หน้า
- จิณณา สุวรรณวงศ์ พัฒนาการด้านสังคมกับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาในเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์
ของเด็กในเมือง และในชนบทในภาคการศึกษา 3 ปรินทิฟอนท์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522 , 73 หน้า อักสำเนา
- ชัยพร วิชาวุธ การสอนความคิดรวบยอดและหลักการในหลักสูตรประถมศึกษา 2521 ,
11 หน้า อักสำเนา
- ชวาล แพทย์กุล เทคนิคการเขียนข้อสอบ โรงพิมพ์จุฬาฯ 2520 , 407 หน้า
- ชูศรี วงศ์รัตนะ เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ ภาควิชา
พื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2523 , 123 หน้า
- _____ เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523 , 183 หน้า
- ชัชชัย ชัยจิรณายกุล การสอนความคิดรวบยอดและหลักการ เจริญวิทยาการพิมพ์
2520 , 103 หน้า
- นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ วิธีสอนวิธีสร้างสังคมในวิชาสังคมศึกษา 2522 , 11 หน้า
อักสำเนา
- นิตี สุวรรณศิริ ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการสร้างสังคมกับความสามารถ
ในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีที่ 6 และปีที่ 7 ปรินทิฟอนท์ กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515 , 123 หน้า อักสำเนา
- บงอร ภูภิรมย์ขวัญ อิทธิพลของตัวอย่างนิมาน และนิเทศที่มีต่อการเรียนรู้สังคม
วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518 , 65 หน้า
อักสำเนา

บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ สถิติประยุกต์ทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2523 , 200 หน้า

บันฑูร ชื่นพัฒน์พงศ์ การศึกษาค้นคว้าการสอนวิธีสร้างความคิดรวบยอดด้วยสื่อหลายชนิด
ในระบอบอนุบาล ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2515 , 54 หน้า อักสำเนา

แนวการสอนวิทยาศาสตร์สำเร็จรูปประถม 1 - 6 ทิพย์เนตร
 การพิมพ์ 2520 , 123 หน้า

ปรุ้ม นิคมานนท์ ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการอ่าน แบบการรับรู้ และ
การสร้างความคิดรวบยอดของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 4 และ 7 ปริญญาโท
 กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514 , 125 หน้า อักสำเนา

ประนอม เกษชัย แนวคิดใหม่ในการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2519 ,
 126 หน้า

เพ็ญศรี ชูทิกุล การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมกับการอนุรักษ์สัตว์ และ ความ
สามารถในการแก้ปัญหาของเด็กในเมือง และ เด็กชนบทจังหวัดขอนแก่น ปริญญาโท
 กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522 , 77 หน้า อักสำเนา
 ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ สถิติวิทยาการศึกษา วัฒนาพานิช 2522 ,
 276 หน้า

วิจิตร สิ้นสิริ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา สุนทรกิจการพิมพ์ 2517 ,
 116 หน้า

วิชัย วงษ์ใหญ่ พัฒนาหลักสูตร และการสอนมิติใหม่ โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม 2521 ,
 262 หน้า

วิเชียร คำจันทร์ การเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
(ม.1) โดยใช้การสอนแบบศูนย์การเรียนกับการสอนปกติ ปริญญาโท กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522 , 136 หน้า อักสำเนา
 ศึกษาธิการ , กระทรวง กรมวิชาการ คู่มือวิชาสังคมศึกษาสำหรับชั้นม.2 จงเจริญ
 การพิมพ์ 2521 , 70 หน้า

ศึกษานิเทศก์ , หน่วย กรมสามัญศึกษา คู่มือนิเทศการศึกษาวิชาสังคมศึกษา

โรงพิมพ์คุรุสภา 2515 , 225 หน้า

สมชาย ชัยภูวนนกุล การสร้างสังคมกับชนิกสังเคราะห์ลักษณะ ความตั้งใจเรียน และ

ผลสัมฤทธิ์วิชาเลขคณิต ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสาน

มิตร 2516 , 128 หน้า อักสำเนา

สมบูรณ์ ชิตพงศ์ เอกสารประกอบการสอนวิชา เทคนิคการวัด และการประเมินผล

การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523 , 140 หน้า

สุวัฒนา ลิ้มอารีย์ การเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดย

การใช้บทเรียนโมเดลกับการสอนปกติ ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521 , 272 หน้า อักสำเนา

สุนทร สุนันท์ชัย เทคนิค และวิธีสอนวิชาสังคมศึกษา สำนักพิมพ์สหบัณฑิต 2514 ,

348 หน้า

สุนน อมรวิวัฒน์ การสอนสังคมศึกษา เอกสารทางวิชาการแผนกวิชาประถมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519 , 7 หน้า อักสำเนา

สุวรรณ ภัควิรัชชัย การเปรียบเทียบการสร้างความคิดรวบยอดของนักเรียนชั้นประถม

ศึกษา ปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษา ปีที่ 7 ในโรงเรียน 2 แห่ง ในจังหวัดพระนคร

ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514 , 109 หน้า

อักสำเนา

อาคม จันทสุนทร "ความคิดรวบยอด และหลักการ" คุรุปริทัศน์ 8 : 47-52

สิงหาคม 2522

องอาจ จิยจันทร์ การเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาชีววิทยาโดยใช้วิธีสอนแบบสาธิต กับ

วิธีสอนโดยใช้สื่อประกอบในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ

ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516 , 72 หน้า

อักสำเนา

- Ausubel, D.P. and Sullivan, E.V., Theory of problem of Child Development, Glune Strathon, Inc., New York, London, 1970, 846 p.
- Braley, Lay S. "Stralog Selection and Negative Instances in Concept Learning ," Journal of Edukation Psychology, 54(3), p.153-159, 1963
- Bruner, J.S. et. A Study of Thinking, John Wiley and Sons, Inc. New York, 1957, 330 p.
- Buss, Arnold H., " A Study of Concept Formation as a Function of Reinforcement and Stimulus Generalization," Journal of Experimental Psychology, 40; p. 494 - 503, 1950
- De Cecco, J.P., The Psychology of Learning Instruction: Educational Psychology, Prentice Hall, Inc., Englewood Cliffs, New Jersey, 1968, 800p.
- Gallacher, clarence Davis, Jr. "The Effects of Selected Personality Variabels on Concept Formation with Programed Instructional Tasks," Dissertation Abstract, 31(7-A) : 3335, 1971.
- Hovland, G.I., and Weiss, W. " Transmission of Information Concerning Concepts Through Hositive and Negative Instance," Journal of Experimental Psychology, 45: 175-182, 1953.

- Huttenlocher, J., "Some Effects of Negative Instances on the Formation of Simple Concepts." Psychological Reports, 11: 35- 42, 1962.
- Lindsmith, A.R., and Strauss, A.L. Social Psychology, The Dryden Press, Inc., 1957, 703p.
- Lovell, R. The Growth of Basic Mathematical and Scientific Concepts in Children, University of London Press, 1966, 158 p.
- Mc. Donald, Frederic J., Educational Psychology, Wodsworth Publishing Co., Inc., San Francisco U.S.A. 1959, 748 p.
- Russell, David h., Children's Thinking, Ginn and company, Boston, 1956, 447 p.
- Schort and Tomayo, " Disjunction concept formation under different information conditions," The Journal of general Psychology, 86: 273-278, 1972.
- Smoke, K.L. "An Objective Study of Concept formation," Psychological Monograph, No. 191, 1932.
- Taylor, Paul Alan., " Concept Learning Using Positive and Negative Instances in Learning the Classification Scheme of Bloom's Taxonomy," Dissertation Abstracts 29(3-A) 1087, 1969.
- Wallach, Michael A., and Kongan, Nathan, Modes of Thinking in Young Children, Holt Rinehart and Winston, Inc.,

ภาคผนวก ก.

การวิเคราะห์แบบทดสอบ

ตาราง ค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อ	P	r	ข้อ	P	r
1	.77	.45	21	.55	.26
2	.77	.45	22	.54	.50
3	.75	.21	23	.54	.50
4	.75	.21	24	.50	.50
5	.73	.51	25	.50	.50
6	.72	.53	26	.46	.43
7	.67	.37	27	.45	.57
8	.67	.20	28	.45	.57
9	.67	.20	29	.45	.26
10	.66	.40	30	.45	.26
11	.66	.20	31	.35	.44
12	.63	.27	32	.36	.24
13	.63	.27	33	.36	.44
14	.61	.30	34	.35	.63
15	.61	.30	35	.34	.21
16	.60	.20	36	.34	.21
17	.57	.21	37	.34	.21
18	.57	.21	38	.33	.36
19	.57	.21	39	.27	.51
20	.55	.58	40	.24	.61

ค่าความยากง่าย (P) .24 ถึง .77 ค่าความยากง่ายเฉลี่ย .53

ค่าอำนาจจำแนก (r) .20 ถึง .61 ค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ย .35

ตาราง คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ระหว่างการสอบก่อนเรียน
และ หลังเรียน ของกลุ่มควบคุม

เลขที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	DE	เลขที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	DE
1	20	34	14	21	9	29	20
2	21	29	8	22	22	35	13
3	23	25	2	23	18	26	8
4	21	32	11	24	22	27	5
5	25	33	8	25	29	29	-
6	19	34	15	26	24	26	2
7	18	29	11	27	31	36	5
8	27	36	9	28	16	25	9
9	17	34	17	29	18	29	11
10	20	26	6	30	22	29	7
11	16	27	11	31	19	26	7
12	17	28	11	32	20	27	7
13	23	26	3	33	16	24	8
14	23	27	4	34	20	28	8
15	28	35	7	35	15	29	14
16	24	25	1	36	17	31	14
17	16	26	10	37	13	29	16
18	22	29	7	38	17	30	13
19	21	29	8	39	14	30	16
20	10	26	16	40	12	26	14

ตาราง คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทความคิด ระหว่างการสอบก่อนเรียน
และหลังเรียนของกลุ่มควบคุม

เลขที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	DE	เลขที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	DE
1	14	27	13	21	2	24	22
2	15	25	10	22	17	27	10
3	16	17	1	23	10	20	10
4	14	25	11	24	14	23	9
5	17	26	9	25	20	20	-
6	16	28	12	26	17	23	6
7	11	21	10	27	22	26	4
8	19	29	10	28	11	18	7
9	13	28	15	29	14	21	7
10	14	20	6	30	17	25	8
11	11	20	9	31	13	19	6
12	14	20	6	32	13	21	8
13	18	20	2	33	11	16	5
14	16	22	6	34	13	22	9
15	18	27	9	35	11	21	10
16	18	19	1	36	11	26	15
17	12	20	8	37	8	23	15
18	16	23	7	38	11	24	13
19	17	21	4	39	10	25	15
20	5	18	13	40	9	20	11

ตาราง คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ระหว่าง การสอบก่อนเรียน
และหลังเรียนของกลุ่มทดลอง

เลขที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	DE	เลขที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	DE
1	20	36	16	21	20	27	7
2	18	20	10	22	21	32	11
3	23	34	23	23	22	36	14
4	16	36	20	24	20	35	15
5	19	32	13	25	20	29	9
6	26	28	2	26	16	30	14
7	23	29	6	27	28	36	8
8	20	30	10	28	24	36	12
9	17	32	15	29	27	36	9
10	26	34	8	30	17	27	10
11	22	35	13	31	31	37	6
12	19	27	8	32	25	34	9
13	20	36	16	33	23	35	12
14	26	34	8	34	25	32	7
15	19	29	10	35	17	35	18
16	12	25	13	36	26	31	5
17	25	31	6	37	27	33	6
18	27	36	9	38	23	27	4
19	19	35	16	39	17	29	12
20	28	34	6	40	20	33	13

ตาราง คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทความคิด ระหว่างการสอบก่อนเรียน
และหลังเรียนของกลุ่มทดลอง

เลขที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	DE	เลขที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	DE
1	18	28	10	21	13	20	7
2	15	21	6	22	17	26	9
3	15	26	11	23	15	29	14
4	12	28	16	24	13	26	13
5	17	26	9	25	15	21	6
6	18	20	2	26	13	27	14
7	18	24	6	27	20	28	8
8	16	21	5	28	18	28	10
9	13	27	14	29	18	29	11
10	19	26	7	30	13	29	16
11	18	29	11	31	22	29	7
12	11	21	10	32	17	28	11
13	13	27	14	33	16	28	12
14	19	26	7	34	18	27	9
15	4	22	8	35	14	26	12
16	9	22	13	36	17	26	9
17	17	23	6	37	18	25	7
18	17	27	10	38	18	23	5
19	13	25	12	39	12	23	11
20	20	25	5	40	15	27	12

ภาคผนวก ข.

แผนการสอนวิชาสังคมศึกษา

แผนการสอนวิชาสังคมศึกษา ส.203 - 204 (เพื่อนบ้านของเรา)

เรื่อง ลักษณะทางประเพณี และการดำรงชีวิตของประชาชน

ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม. 2)

จำนวน 15 คาบ คาบละ 50 นาที

สิ่งที่วัดได้จากบทเรียนมีจำนวน 15 สิ่งกับดังต่อไปนี้

1. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
2. ชนชาติแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
3. เชื้อชาติ - สัญชาติ
4. การอพยพ
5. ภาษา
6. ศาสนา
7. ศาสนิกชน
8. สังคม
9. ครอบครัว
10. ที่อยู่อาศัย
11. ประเพณีทางศาสนา
12. วัฒนธรรม
13. บรรพบุรุษ
14. ความซื่อสัตย์
15. ความสามัคคี

แผนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2)

เรื่อง เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่ามีลักษณะสำคัญอย่างไรบ้าง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ภายหลังจากจบบทเรียน นักเรียนทุกคนสามารถให้ความหมายของ "เอเชียตะวันออกเฉียงใต้" ได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถบอกชื่อประเทศต่างๆที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ถูกต้อง
3. เมื่อครูแสดงตัวอย่าง "เอเชียตะวันออกเฉียงใต้" ทั้งตัวอย่างเชิงนิมาน และตัวอย่างเชิงนิเสธให้นักเรียนดู นักเรียนสามารถบอกได้ว่าตัวอย่างใดบ้างเป็นตัวอย่างของ "เอเชียตะวันออกเฉียงใต้"

สังกัป เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เนื้อเรื่องย่อ

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คือดินแดนที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นคาบสมุทรและหมู่เกาะที่ตั้งอยู่ระหว่างละติจูดที่ 28 องศาเหนือ ถึง 11 องศาใต้ และลองจิจูดที่ 13 องศาตะวันออก ถึง 92 องศาตะวันออก ประกอบด้วยประเทศต่างๆคือสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งประเทศไทย , ไทย , มาเลเซีย , สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว , กัมพูชาประชาธิปไตย , สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม , สิงคโปร์ , อินโดนีเซีย , ฟิลิปปินส์ และบรูไนห์ ซึ่งบริเวณภูมิภาคแห่งนี้จะมีลักษณะภูมิอากาศส่วนใหญ่อยู่ในเขตร้อนชื้น และมีอุณหภูมิสูงตลอดปี

สื่อการเรียน บัตรตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของ "เอเชียตะวันออกเฉียงใต้"

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 ชื่อนำเข้าสู่บทเรียน ครูจะเริ่มบทเรียนโดยชูบัตรคำว่า "เอเซียตะวันออกเฉียงใต้" ให้นักเรียนดู และบอกนักเรียนว่าวันนี้ครูจะให้ให้นักเรียนเรียนรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ นะคะ ซึ่งการเรียนรู้เรื่องนี้ นับว่ามีประโยชน์มาก ในฐานะที่นักเรียนก็เป็นคนหนึ่งที่อยู่อาศัยอยู่ในเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ ก่อนที่จะจบบทเรียนนี้นักเรียนต้องสามารถสรุปความหมายของ "เอเซียตะวันออกเฉียงใต้" ได้อย่างถูกต้อง และต้องสามารถบอกได้ว่าตัวอย่างใดบ้างที่ครูนำมาเสนอนั้นเป็นตัวอย่างของ "เอเซียตะวันออกเฉียงใต้" นะคะ

ขั้นที่ 2 ชื่นแสดงตัวอย่าง โดยครูจะเสนอบัตรตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของ "เอเซียตะวันออกเฉียงใต้" ดังต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 มีข้อความว่า "เอเซียตะวันออกเฉียงใต้มีพื้นที่ครอบคลุมทั้งส่วนที่เป็นภาคพื้นทวีป และส่วนที่เป็นเกาะและหมู่เกาะใหญ่น้อย"

ครูถามนักเรียนว่า "ข้อความดังกล่าวแสดงถึงลักษณะภูมิประเทศของเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ ใช่หรือไม่ " ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้องคะ" เสร็จแล้วครูจึงติดบัตรไว้บนกระดานว่า

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 มีข้อความว่า "เอเซียตะวันออกเฉียงใต้เป็นดินแดนที่ตั้งอยู่ระหว่างมหาสมุทรอินเดีย และมหาสมุทรแปซิฟิก"

ครูถามนักเรียนว่า "ข้อความดังกล่าวแสดงถึงที่ตั้งของเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้องคะ" เสร็จแล้วครูจึงติดบัตรไว้บนกระดานว่า

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "ประเทศญี่ปุ่นมีอากาศอบอุ่น มีลักษณะเป็นหมู่เกาะตั้งอยู่เหนือเส้นละติจูดที่ 28 องศาเหนือ "

ครูถามนักเรียนว่า "ประเทศญี่ปุ่นเป็นส่วนหนึ่งของเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้องคะ" เสร็จแล้วครูจึงติดบัตรไว้บนกระดานว่า

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 4 ซึ่งมีข้อความว่า"ประเทศอินโดนีเซีย บรูไนห์ สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่มีลักษณะเป็นหมู่เกาะ มีอากาศร้อนเพราะอยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตร"

ครูถามนักเรียนว่า"ประเทศดังกล่าวนี้เป็นส่วนหนึ่งของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้องคะ" เสร็จแล้วจึงศึกษบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 5 ซึ่งมีข้อความว่า"ประเทศจีนเป็นประเทศหนึ่งที่มีลักษณะอากาศอบอุ่น ตั้งอยู่บนภาคพื้นทวีปเหนือเส้นละติจูดที่ 28 องศาเหนือ "

ครูถามนักเรียนว่า"ประเทศจีนเป็นประเทศที่อยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้องคะ" เสร็จแล้วจึงศึกษบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 6 ซึ่งมีข้อความว่า"ประเทศพม่า , ลาว , กัมพูชา เป็นประเทศที่ตั้งอยู่บนภาคพื้นทวีป มีอากาศร้อนมาก อยู่บริเวณละติจูดที่ 28 องศาเหนือ มาจนถึงเส้นศูนย์สูตร"

ครูถามนักเรียนว่า"ประเทศดังกล่าวนี้เป็นประเทศที่อยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้องคะ" เสร็จแล้วจึงศึกษบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 7 ซึ่งมีข้อความว่า"ประเทศไทย มาเลเซีย เวียดนาม เป็นประเทศที่มีอากาศร้อนจัด ตั้งอยู่บนภาคพื้นทวีป มีชายฝั่งทะเลติดกับมหาสมุทรแปซิฟิก และมหาสมุทรอินเดีย อยู่ระหว่างละติจูดที่ 28 องศาเหนือ ถึงละติจูดที่ 1 องศาใต้ และลองจิจูดที่ 13 องศาตะวันออก ถึง 92 องศาตะวันออก"

ครูถามนักเรียนว่า"ประเทศดังกล่าวเป็นประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้องคะ" เสร็จแล้วจึงศึกษบัตรไว้บนกระดานดำ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปรวบยอด หลังจากที่ครูแสดงตัวอย่างเรียบร้อยแล้วครูจะให้นักเรียนทุกคนสรุปความหมายของเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ให้ได้ โดยให้สังเกตจากบัตรตัวอย่างที่ครูเสนอในขั้นที่ 2 และถ้านักเรียนคนใดยังสรุปได้ไม่ถูกต้องครูจะแนะนำให้กลับไปสังเกตจากบัตรตัวอย่างในขั้นที่ 2 แล้วสรุปมาใหม่ให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นทดสอบ โดยครูจะเสนอตัวอย่างใหม่ทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของ "เอเซียตะวันออกเฉียงใต้" ซึ่งนักเรียนจะต้องบอกได้ว่าตัวอย่างใดบ้างที่เป็นตัวอย่างของเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ บัตรตัวอย่างที่ครูนำมาแสดงมีดังนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "นายแดงมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศมาเลเซีย โดยกำเนิด"

ครูถามนักเรียนว่า "นายแดงเป็นคนแถบเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้องคะ"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "นักท่องเที่ยวชาวยุโรปเดินทางมาท่องเที่ยวแถบประเทศไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ตลอดจนพม่า เขามักจะพูดเสมอว่าประเทศเหล่านี้มีอากาศร้อนอบอ้าวมากเพราะอยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตร"

ครูถามนักเรียนว่า "ประเทศต่างๆ เหล่านี้เป็นประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้องคะ"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 4 ซึ่งมีข้อความว่า "ประเทศเกาหลีเป็นประเทศหนึ่งในทวีปเอเซียมีอากาศอบอุ่น มีที่ตั้งอยู่เลยละติจูดที่ 28 องศาเหนือขึ้นไป"

ครูถามนักเรียนว่า "ประเทศเกาหลีเป็นประเทศในแถบเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้องคะ"

การประเมินผล ครูจะประเมินผลโดย

1. สังเกตจากการสรุปความหมายของเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ของนักเรียน
2. ประเมินผลจากการทดสอบในขั้นที่ 4

แผนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2)

เรื่อง ลักษณะชนชาติแถบเอเชีย

ตะวันออกเฉียงใต้

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะชนชาติในแถบเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้ว่ามีลักษณะสำคัญอย่างไรบ้าง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าชนชาติในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นมี
ลักษณะสำคัญที่น่าสังเกตอย่างไรบ้าง
2. เมื่อครูแสดงบัตรตัวอย่างของ ชนชาติแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และ
บัตรตัวอย่างของชนชาติในภูมิภาคอื่น ๆ มาให้นักเรียนดูนักเรียนสามารถแยกตัวอย่างได้
ถูกต้อง

สังเกต ลักษณะชนชาติแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เนื้อเรื่องย่อ

ชนชาติแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่แท้จริงนั้นคือชนชาติที่มีลักษณะสำคัญที่เรา
จะสังเกตได้คือมีเส้นผมหยีหยักตรง คางสั้นทู่ รูปร่างเล็กสันทัก ผิวสีดำ คางแฉงและผิว
เหลือง กระโหลกศีรษะแบน มีภาษาพูดเป็นภาษาท้องถิ่นที่คนอาศัยอยู่

ปัจจุบันนี้บริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีบรรดาชนชาติอื่นอพยพเข้ามาตั้งถิ่น
ฐานอยู่เป็นจำนวนมากทั้งชาวตะวันตก ชาวจีน และชาวอินเดีย ดังนั้นชนในแถบนี้จึงมี
ทั้งชนพื้นเมืองเดิม และชนที่อพยพเข้ามาอยู่ใหม่

สื่อการเรียน

1. บัตรตัวอย่างทั้ง เชิงนิมานและเชิงนิเสธของ "ลักษณะชนชาติแถบเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้"
2. รูปภาพชนชาติต่างๆ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน โดยครูจะชูบัตรคำว่า "ลักษณะชนชาติแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้" ให้นักเรียนดูและบอกนักเรียนว่า "วันนี้ครูจะแนะนำให้นักเรียนรู้จักกับชนชาติในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่นักเรียนควรรู้ เพราะนักเรียนก็ได้ชื่อว่าเป็นบุคคลหนึ่งที่อยู่ในภูมิภาคนี้ ซึ่งก่อนจะจบบทเรียนนี้นักเรียนจะต้องสามารถบอกได้ว่า ชนชาติแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่แท้จริงหรือที่เรียกว่า "ชนพื้นเมือง" นั้นมีลักษณะสำคัญอย่างไรบ้าง"

ขั้นที่ 2 ชื่นแสดงตัวอย่าง ในขั้นนี้ครูจะแสดงบัตรตัวอย่างทั้งเจิ้งนิมาน และเจิ้งนิเสธของ "ลักษณะชนชาติแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้" ให้นักเรียนดูทั้งข้อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "นายบุญมาเป็นคนลาว มีรูปร่างเล็ก สันทัด ผิวดำแดง ผมเหยียดตรงดำสนิท ศรีษะแบน รูปหน้าแบน พูดภาษาลาว แต่นายบุญมาไปตั้งรกรากอยู่ในประเทศฝรั่งเศส"

ครูถามนักเรียนว่า "จากลักษณะของนายบุญมานี้แสดงว่านายบุญมาเป็นคนพื้นเมืองของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้องคะ" เสร็จแล้วจึงทิกบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "นายอารเปี้ย มีรูปร่างสันทัด ผิวดำ ผมดำ พูดภาษามาลาเลเซียน"

ครูถามนักเรียนว่า "จากลักษณะของนายอารเปี้ยนี้แสดงว่านายอารเปี้ยเป็นคนพื้นเมืองของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้องคะ" เสร็จแล้วจึงทิกบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "นายก๊กเองเป็นคนผิวขาวจืด มีเส้นผมดำสนิทหยาบตรง รูปร่างค่อนข้างสูง พูดภาษาจีน"

ครูถามนักเรียนว่า "นายก๊กเองเป็นคนพื้นเมืองของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า

"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้องคะ" เสร็จแล้วครูจึงศึกษบัตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 4 ซึ่งมีข้อความว่า"นางสาวนิค มีรูปร่างเล็ก นัยตา คำสนิท ผมหงอก ผิวขาว รูปร่างแบน พูดภาษาไทย"

ครูถามนักเรียนว่า"นางสาวนิคเป็นคนพื้นเมืองของเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้องคะ" เสร็จแล้วครูจึงศึกษบัตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 5 ซึ่งมีข้อความว่า"นายหอมมีเป็นคนผิวขาว ททกระ รูปร่างสูงใหญ่ ผมหงอก จมูกโค้ง ทาสีฟ้า พูดภาษาอังกฤษ ปัจจุบันอยู่ในประเทศไทย"

ครูถามนักเรียนว่า"นายหอมมีเป็นคนพื้นเมืองของเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้องคะ" เสร็จแล้วครูจะศึกษบัตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 6 ซึ่งมีข้อความว่า"นายเหิงยันทิ เมื่ออยู่ที่ฝรั่งเศส เขาพูดภาษาฝรั่งเศสกับคนทั่วไป แต่เมื่อเขาอยู่กับครอบครัวเขาพูดภาษาเวียดนาม รูปร่างของเขาเล็กสันทัดไม่เหมือนคนที่นี่ ผมหงอก เทียบตรงและคำสนิท หน้าแบน จมูกแบน ตาเล็กชั้นเดียว"

ครูถามนักเรียนว่า"นายเหิงยันทิเป็นคนพื้นเมืองของเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้องคะ" เสร็จแล้วครูจึงศึกษบัตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 7 ซึ่งมีข้อความว่า"นายอาลีเป็นคนแคระ ผิวขาว ผมหงอก คำสนิท จมูกแบน นัยตา คำพูดภาษาพื้นเมืองของหมู่เกาะในอินโดนีเซีย"

ครูถามนักเรียนว่า"นายอาลีเป็นคนพื้นเมืองของเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้องคะ" เสร็จแล้วครูจึงศึกษบัตรไว้บนกระดานคำ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปรวบยอด โดยครูจะให้นักเรียนทุกคนสังเกต เปรียบเทียบ หาเหตุผลมาสรุปให้ได้ว่า ลักษณะชนชาติของเอเซียตะวันออกเฉียงใต้นั้นเป็นอย่างไร โดยดูจากบัตรตัวอย่างที่ครูนำมาแสดงในขั้นที่ 2 และถ้านักเรียนคนใดยังสรุปได้ไม่ถูกต้อง

ครูจะแนะนำให้กลับไปสังเกตจากตัวอย่างเดิมในชั้นที่ 2 แล้วสรุปมาใหม่ให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นทดสอบ ในขั้นนี้ครูจะนำตัวอย่างใหม่ทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของลักษณะชนชาติแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาเสนอนักเรียน และให้นักเรียนแยกให้ได้ว่าตัวอย่างใดที่เป็นตัวอย่างของชนชาติแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งตัวอย่างมีดังนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "นักเรียนบุคคลในรูปนี้แล้วบอกครูว่าบุคคลในรูปเป็นชนพื้นเมืองของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ใช่หรือไม่" ซึ่งบุคคลในรูปเป็นคนมาเลเซีย ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้องคะ"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งเป็นรูปภาพ "คนไทยแต่งชุดประจำชาติไทย"

ครูถามนักเรียนว่า "บุคคลในภาพนี้เป็นชนพื้นเมืองของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้องคะ"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งเป็นภาพชาวตะวันตก

ครูถามนักเรียนว่า "บุคคลในภาพนี้เป็นชนพื้นเมืองของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้องคะ"

การประเมินผล ครูจะประเมินผลโดย

1. ดูจากการสรุปความหมายของ "ลักษณะชนชาติแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้" ของนักเรียน

2. ประเมินผลจากการทดสอบในขั้นที่ 4

แผนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2(ม.2)

เรื่อง เชื้อชาติ - สัญชาติ

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคำว่า "เชื้อชาติ" และ "สัญชาติ" ว่ามีลักษณะสำคัญแตกต่างกันอย่างไร

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ภายหลังจากจบบทเรียน นักเรียนสามารถบอกได้ว่า "เชื้อชาติ" และ "สัญชาติ" มีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร
2. เมื่อครูแสดงบัตรตัวอย่างของ "เชื้อชาติ" และ "สัญชาติ" ทั้ง เชิงนิมานและเชิงนิเสธให้นักเรียนดูนักเรียนสามารถแยกได้อย่างถูกต้อง

สิ่งที่ได้ เชื้อชาติ สัญชาติ

เนื้อเรื่องย่อ

เนื่องจากบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประกอบด้วยชนหลายเชื้อชาติอาศัยอยู่ปะปนกัน ซึ่งแต่ละคนอาจจะมีสัญชาติอย่างหนึ่งและเชื้อชาติอีกอย่างหนึ่ง

เชื้อชาติ คือบุคคลที่สืบมาจากสายเลือดของบรรพบุรุษเดียวกัน เช่นคนที่มีเชื้อชาติไทยก็คือคนที่มีบิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย เป็นคนไทยโดยกำเนิด มีขนบธรรมเนียมประเพณีแบบไทย

สัญชาติ คือการเป็นบุคคลตามกฎหมาย เช่น นายไมเคิลเป็นคนเชื้อชาติอเมริกันโดยกำเนิด แต่เข้ามาอยู่ในประเทศไทย และจดทะเบียนเป็นคนไทยอย่างถูกต้องตามกฎหมายไทย มีชื่อสกุลแบบไทย บิดามารดาในกฎ ข้อบังคับของประเทศไทย ก็แสดงว่าเขาเป็นคนเชื้อชาติอเมริกัน แต่มีสัญชาติไทย

สื่อการเรียน บัตรตัวอย่างทั้ง เชิงนิมาน และเชิงนิเสธของ "เชื้อชาติ" และ "สัญชาติ"

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 ชื่อนำเข้าสู่บทเรียน ครูจะนำเด็กเข้าสู่บทเรียนโดยสรุปคำว่า "เชื้อชาติ" และ "สัญชาติ" ให้นักเรียนดู และบอกนักเรียนว่า วันนี้ครูจะให้นักเรียนทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำว่า "เชื้อชาติ" และ "สัญชาติ" นะคะ ทั้งนี้เพราะว่าการเรียนรู้เรื่องนี้จะทำให้เด็กนักเรียนสามารถแยกเชื้อชาติ และ สัญชาติของคนได้อย่างถูกต้อง และก่อนที่จะจบบทเรียนนี้นักเรียนต้องสามารถให้ความหมายของคำทั้งสองนี้ได้ถูกต้อง ตลอดจนสามารถแยกบัตรตัวอย่างของ "เชื้อชาติ" และ "สัญชาติ" ได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 2 ขั้นแสดงตัวอย่าง ครูจะแสดงตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของ "เชื้อชาติ" และ "สัญชาติ" ให้นักเรียนดูดังต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "นายก. มีบิดา มารดาเป็นคนอเมริกัน เกิดที่ประเทศอเมริกา แต่ปัจจุบันเขาเข้ามาอยู่ในประเทศไทย และอยู่ภายใต้กฎหมายระเบียบ ข้อมบังคับของคนไทย"

ครูถามนักเรียนว่า "นายก. เป็นคนเชื้อชาติอเมริกัน สัญชาติไทยใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงศึกษบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "นางแดงเป็นหญิงไทย เกิดในประเทศไทย มีบิดา มารดาเป็นคนไทย นับถือศาสนาพุทธ แต่นางแดงแต่งงานกับชาวญี่ปุ่นใช้สกุลของสามี และปัจจุบันนางแดงก็อยู่ใต้กฎหมายของญี่ปุ่น"

ครูถามนักเรียนว่า "นางแดงเป็นคนเชื้อชาติไทย สัญชาติญี่ปุ่นใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงศึกษบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "น.ส. อัมพร เป็นหญิงที่เกิดในประเทศไทย มีบิดา มารดาเป็นคนไทย ปัจจุบัน น.ส. อัมพร เดินทางไปศึกษาต่อที่ประเทศอังกฤษ 5 ปีแล้ว ซึ่งขณะที่อยู่ที่ประเทศอังกฤษ น.ส. อัมพร ต้องปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับคนต่างด้าวของอังกฤษ"

ครูถามนักเรียนว่า "น.ส. อัมพร เป็นคนเชื้อชาติไทย สัญชาติอังกฤษใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทักบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 4 ซึ่งมีข้อความว่า "นายไมเคิลมีบิดา มารดาเป็นชาวอเมริกันโดยกำเนิด ปัจจุบันเขาเป็นผู้จัดการบริษัทแห่งหนึ่งในประเทศไทย และเป็นคนของสถานทูตอเมริกันประจำประเทศไทย"

ครูถามนักเรียนว่า "นายไมเคิลเป็นคนเชื้อชาติอเมริกัน สัญชาติอเมริกันใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทักบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 5 ซึ่งมีข้อความว่า "นายโคทักมีบิดา มารดาเป็นคนเวียดนาม พุทธศาสนาเวียดนาม แต่ปัจจุบันเขาอยู่ที่ศูนย์อพยพในประเทศไทย"

ครูถามนักเรียนว่า "นายโคทักเป็นคนสัญชาติเวียดนาม เชื้อชาติไทยใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทักบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 6 ซึ่งมีข้อความว่า "นายสุชาติมีบิดา เป็นคนไทยแท้ มารดาเป็นคนจีน ปัจจุบันเขาอยู่ในประเทศไทยอยู่ภายใต้กฎหมายของไทย"

ครูถามนักเรียนว่า "นายสุชาติมีทั้งเชื้อชาติจีนและไทย และมีสัญชาติไทยใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทักบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 7 ซึ่งมีข้อความว่า "ชาวไทยมุสลิมเป็นชนที่มีเชื้อสายมาจากแขกมลายู ปัจจุบันตั้งหลักแหล่งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทยเป็นคนไทยโดยกฎหมาย มีพระมหากษัตริย์ไทยเป็นองค์ประมุข และพูดภาษาไทย"

ครูถามนักเรียนว่า "ชาวไทยมุสลิมดังกล่าวเป็นชนเชื้อชาติมุสลิม แต่มีสัญชาติไทยใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทักบัตรไว้บนกระดานดำ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปรวมข้อ โดยครูให้นักเรียนทุกคนสังเกตเปรียบเทียบตัวอย่างที่ครูเสนอในขั้นที่ 2 แล้วให้สรุปออกมาว่าเชื้อชาติ และสัญชาตินั้นเป็นอย่างไร ซึ่งถ้านักเรียนคนใดยังสรุปได้ไม่ถูกต้อง ครูจะแนะให้กลับไปสังเกตจากตัวอย่างในขั้นที่ 2 แล้วสรุปมาใหม่ให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นทดสอบ โดยครูจะนำตัวอย่างใหม่ทั้งเจิ้งนิมาน และเจิ้งนิเศรของเชื้อชาติ และสัญชาติมาให้นักเรียนดูเพื่อให้นักเรียนแยกให้ถูกว่าเชื้อชาติ และสัญชาติต่างกันอย่างไร ถึงตัวอย่าง

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "นายเองเกิดในเมืองไทย มีบิดามารดาเป็นคนจีนโดยกำเนิด และยังมีคัมภีร์ในประเพณีจีนอยู่ แต่เขาก็เป็นคนไทยโดยกฎหมาย และมีนามสกุลเป็นไทยด้วย"

ครูถามนักเรียนว่า "นายเองเป็นคนเชื้อชาติจีน สัญชาติไทยใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "นายครอฟฟอร์ดเป็นหมอสอนศาสนาชาวอเมริกัน เดินทางเข้ามาเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในประเทศไทย โดยมีใบอนุญาตจากสถานทูตอย่างถูกต้องตามกฎหมาย"

ครูถามนักเรียนว่า "นายครอฟฟอร์ดเป็นคนเชื้อชาติอเมริกัน สัญชาติอเมริกันใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "นายคำเป็นคนไทยโดยกำเนิดมีบิดามารดาเป็นคนไทยแต่เขามีร่ำมโคนมอยู่ที่สวิสเซอร์แลนด์และเดินทางไปมาระหว่างไทยกับสวิสเซอร์แลนด์เป็นประจำ"

ครูถามนักเรียนว่า "นายคำเป็นคนเชื้อชาติไทย สัญชาติสวิสเซอร์แลนด์ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง"

การประเมินผล ประเมินผลจากการให้ความหมายของเชื้อชาติและสัญชาติ และจากการทดสอบในขั้นที่ 4

แผนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2)

เรื่อง การอพยพ

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการอพยพ ว่ามีลักษณะสำคัญ
อย่างไรบ้าง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ภายหลังจากจบบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถบอกความหมายของการ
อพยพได้อย่างถูกต้อง

2. เมื่อครูแสดงบัตรตัวอย่างของ "การอพยพ" ทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธ
ให้นักเรียนดูนักเรียนสามารถบอกได้ว่าตัวอย่างใดเป็นตัวอย่างที่ถูกของการอพยพ

ดังกึ่ การอพยพ

เนื้อเรื่องย่อ ชนชาติที่อาศัยอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีทั้งชนพื้นเมืองเดิม และชน
ที่อพยพเข้ามาจากถิ่นอื่น เนื่องจากประสบปัญหาต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง
เช่น การอพยพของชาวจีน และชาวเขมร เป็นต้น

สื่อการเรียน บัตรตัวอย่างของ การอพยพ ทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ชื่อนำเข้าสู่บทเรียน ครูจะเริ่มบทเรียนโดยชูบัตรคำว่า "การอพยพ"
ให้นักเรียนดู และบอกนักเรียนว่า "วันนี้ครูจะให้นักเรียนเรียนรู้เรื่องการอพยพนะ ซึ่ง
การเรียนรู้เรื่องนี้ นักเรียนจะได้รับประโยชน์มาก เพราะจะทำให้ทราบปัญหาที่เป็นมูล
เหตุของการอพยพของชนชาติต่างๆ ว่าเขาอพยพเพราะเหตุใด และก่อนจะจบบทเรียน
นี้นักเรียนจะต้องสามารถสรุปความหมายของการอพยพได้อย่างถูกต้อง และต้องบอกครู
ได้ว่าตัวอย่างใดบ้างที่ครูนำมาเสนอ เป็นตัวอย่างที่ถูกของการอพยพ "

ขั้นที่ 2 ชื่นแสดงตัวอย่าง โดยครูจะแสดงตัวอย่างของการอพยพทั้งเชิงนิมาน
และเชิงนิเสธให้นักเรียนดูดังต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "ชาวจีนเป็นจำนวนมาก ต่างก็

ประสบปัญหาทางด้านการเมือง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครอง และ
ประกอบกับเกิดภาวะอดอยากขาดแคลนภายในประเทศ ทำให้ประชาชนเป็นจำนวนมาก
เดินทางออกนอกประเทศมาอาศัยอยู่ในประเทศใกล้เคียง เช่นประเทศไทย เป็นต้น"

ครูถามนักเรียนว่า"การกระทำของชาวฮั่นเหล่านี้เป็นลักษณะของการ
อพยพ ไร่หรือไม่ว" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า
"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงศึกษักรวบรวมกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า"นายจอห์น อาศัยอยู่ในซานฟราน
ซิสโกแต่เขาอยู่ในระหว่างการพักผ่อน และขณะนี้เขากำลังมาเที่ยวที่เมืองไทย เพื่อหา
ประสบการณ์ และเยี่ยมเยียนเพื่อนฝูง"

ครูถามนักเรียนว่า"การกระทำของนายจอห์นเป็นการอพยพ ไร่หรือไม่ว"
ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่"ครูจะ
บอกว่า"ถูกต้อง" เสร็จแล้วศึกษักรวบรวมกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า"นายไมเคิล แองเจโล เกิดที่
ประเทศอิตาลี แต่ต้องออกจากประเทศอิตาลีในปี ค.ศ. 2898 แล้วไปตั้งรกรากอยู่ใน
อเมริกา เพื่อประกอบอาชีพ ปฏิมากรรมจนมีชื่อเสียงก้องโลก"

ครูถามนักเรียนว่า"การกระทำของนายไมเคิลแองเจโลเป็นการอพยพ ไร่
หรือไม่ว" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่"
ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วศึกษักรวบรวมกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 4 ซึ่งมีข้อความว่า"นางสาวปราณี เป็นคนไทย เดินทาง
ไปศึกษาค้นคว้าที่ประเทศออสเตรเลียเป็นเวลา 6 เดือน"

ครูถามนักเรียนว่า"การกระทำของนางสาวปราณีเป็นการอพยพ ไร่หรือไม่ว"
ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่"ครูจะ
บอกว่า"ถูกต้องคะ" เสร็จแล้วศึกษักรวบรวมกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 5 ซึ่งมีข้อความว่า"นายกิมฮัวเป็นชาวจีน แต่ต้องเดินทาง
จากเมืองจีนไปอยู่ที่ประเทศอังกฤษ เพราะเมืองจีนไม่มีที่ทำกิน เขาจึงไปเปิดร้าน
ขายของชำที่ประเทศอังกฤษจนรวย และไม่คิดจะกลับประเทศจีนอีก"

ครูถามนักเรียนว่า"การกระทำของนายกิมชัว เป็นการอพยพ ไซ่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไซ่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่"ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วครูจึงคิดบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 6 ซึ่งมีข้อความว่า"เมื่อเร็ว ๆ นี้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในประเทศลาว จึงมีบรรดาประชาชนลาวเป็นจำนวนมากหนีออกนอกประเทศข้ามแม่น้ำโขงเข้ามาอยู่ในประเทศไทยทั้งนี้เพราะไม่ชอบระบอบการปกครองที่เปลี่ยนใหม่"

ครูถามนักเรียนว่า"การกระทำของชาวลาวเป็นการอพยพไซ่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไซ่"ครูจะบอกว่า"ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่"ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วครูจึงคิดบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 7 ซึ่งมีข้อความว่า"ชาวอีสานเป็นจำนวนมากประสบปัญหาความอดอยากขาดแคลน เนื่องจากการเกษตรกรรมไม่ได้ผลจึงพากันเดินทางมุ่งสู่กรุงเทพฯ เพื่อหางานทำ"

ครูถามนักเรียนว่า"การกระทำเช่นนี้เป็นลักษณะของการอพยพไซ่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไซ่"ครูจะบอกว่า"ถูกต้องคะ" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่"ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วครูจึงคิดบัตรไว้บนกระดานดำ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปรวบยอด โดยครูจะให้นักเรียนสรุปความหมายของการอพยพจากตัวอย่างที่ครูเสนอในขั้นที่ 2 และถ้านักเรียนคนใดยังสรุปได้ไม่ถูกต้องครูก็จะแนะนำให้กลับไปสังเกตตัวอย่างเดิมแล้วสรุปมาให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นทดสอบ โดยครูจะนำตัวอย่างใหม่ทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของการอพยพมาเสนอนักเรียนให้นักเรียนแยกให้ได้ว่าตัวอย่างใดเป็นตัวอย่างที่ถูกต้องของการอพยพ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า"ในต้นศตวรรษที่ 19 มีการค้นพบแหล่งทองคำในทวีปอเมริกาใต้ จึงทำให้ชาวยุโรปเป็นจำนวนมากเดินทางไปตั้งถิ่นฐานในทวีปอเมริกาใต้เพื่อขุดทอง และอยู่ที่นั่นมาจนถึงปัจจุบันนี้"

ครูถามนักเรียนว่า"การกระทำของชาวยุโรปเหล่านี้เป็นลักษณะของการ

อพยพไปหรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่"ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า"ชาวจีนเป็นจำนวนมากประสบปัญหา การทำมาหากินผิดเคือง จึงพากันขึ้นเรือเดินทางมาหาแหล่งทำกินใหม่ และได้พบว่า ประเทศไทยเป็นแหล่งที่อุดมสมบูรณ์จึงตั้งหลักแหล่งอยู่ที่นี่มาจนปัจจุบันนี้"

ครูถามนักเรียนว่า"การกระทำเช่นนี้ของชาวจีนเป็นการอพยพไปหรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอก ว่า"ไม่ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า"นายไมค์เป็นคนอเมริกัน แต่ปัจจุบัน มีหลักแหล่งทำกินอยู่ในประเทศไทย เนื่องจากได้รับมอบหมายจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ให้มาดำรงตำแหน่ง เป็นเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย"

ครูถามนักเรียนว่า"การกระทำของนายไมค์ เป็นลักษณะของการอพยพไปหรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง"

การประเมินผล

1. ประเมินผลจากการให้คำนิยามของการอพยพของนักเรียน
2. ประเมินผลจากการทดสอบในชั้นที่ 4

แผนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2)

เรื่อง ภาษา

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถให้ความหมายของ "ภาษา" ได้ถูกต้องหลังจากจบบทเรียนแล้ว

2. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าตัวอย่างใดบ้างที่ครูนำมาเสนอเป็นตัวอย่างที่ถูกต้องของภาษา

สังกัป ภาษา

เนื้อเรื่องย่อ บรรดาประเทศต่างๆ ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นมีการสื่อความหมายต่อกัน หรือที่เรียกว่า "ภาษา" แตกต่างกันไปหลายวิธี เช่น อาจจะใช้การพูด การเขียน การแสดงท่าทางโดยใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น ตา มือ เป็นต้น

ภาษา คือ การสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การพูด การเขียน หรือการแสดงท่าทาง เป็นต้น

สื่อการเรียนรู้ บัตรตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของ "ภาษา"

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ชื่นนำเข้าสู่บทเรียน ครูจะนำเด็กเข้าสู่บทเรียนโดยชูบัตรคำว่า "ภาษา" ให้นักเรียนดู และบอกนักเรียนว่าวันนี้ครูจะให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้ และเข้าใจคำว่า "ภาษา" ว่ามีลักษณะสำคัญอย่างไร การเรียนรู้ภาษานั้นนับว่ามีความสำคัญมากเพราะจะทำให้เราเข้าใจบุคคลอื่นได้ดีขึ้น จะช่วยขจัดปัญหาความไม่เข้าใจกันให้น้อยลงได้ ซึ่งก่อนที่จะจบบทเรียนนี้นักเรียนทุกคนต้องสามารถให้ความหมายของภาษาได้อย่างถูกต้อง และสามารถแยกตัวอย่างที่ครูนำมาเสนอได้ถูกต้องว่าตัวอย่างใดบ้างที่แสดงถึงลักษณะของภาษา

ชั้นที่ 2 ชั้นแสดงตัวอย่าง โดยครูจะแสดงตัวอย่างทั้งเชิงนิทาน และเชิงนิเสธของภาษาให้นักเรียนดูดังต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "การพูดโทรศัพท์"

ครูถามนักเรียนว่า "การพูดโทรศัพท์เป็นลักษณะของภาษาอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงคิดบัตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "การเขียนจดหมาย"

ครูถามนักเรียนว่า "การเขียนจดหมายเป็นภาษาอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงคิดบัตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "คนนอนหลับ"

ครูถามนักเรียนว่า "คนนอนหลับเป็นลักษณะของภาษาอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงคิดบัตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 4 ซึ่งมีข้อความว่า "การยิ้ม"

ครูถามนักเรียนว่า "การยิ้มเป็นการแสดงออกของภาษาอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วครูจะคิดบัตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 5 ซึ่งมีข้อความว่า "การแสดงท่าทางของคนใบ้"

ครูถามนักเรียนว่า "การแสดงท่าทางของคนใบ้เป็นภาษาอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงคิดบัตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 6 ซึ่งมีข้อความว่า "คนนั่งรับประทานอาหาร"

ครูถามนักเรียนว่า "การนั่งรับประทานอาหารเป็นการแสดงภาษาอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วคิดบัตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 7 ซึ่งมีข้อความว่า "การสนทนา"

ครูถามนักเรียนว่า "การสนทนาเป็นการแสดงถึงภาษาอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงคิดบัตรไว้บนกระดานดำ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปรวบยอด ในขั้นนี้ครูจะให้นักเรียนทุกคนสรุปความหมายของ ภาษา โดยการสังเกตเปรียบเทียบจากตัวอย่างที่ครูนำมาเสนอในขั้นที่ 2 และถ้านักเรียนคนใดยังสรุปได้ไม่ถูกต้องครูจะแนะให้กลับไปสังเกตจากตัวอย่างเดิมในขั้นที่ 2 แล้วสรุปมาใหม่ให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นทดสอบ โดยครูจะแสดงบัตรตัวอย่างทั้งเชิงนิมิต และเชิงนิเสธของภาษาใหม่ แล้วให้นักเรียนบอกให้ได้ว่าตัวอย่างใดเป็นตัวอย่างที่ถูกต้องของภาษา

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "ศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง"

ครูถามนักเรียนว่า "ศิลาจารึกเป็นการแสดงถึงลักษณะของภาษาใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "การแสดงสีหน้าโกรธ"

ครูถามนักเรียนว่า "การแสดงสีหน้าโกรธเป็นลักษณะของภาษาอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "การว่ายนํ้า"

ครูถามนักเรียนว่า "การว่ายนํ้าเป็นลักษณะของภาษาอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง"

การประเมินผล

1. ประเมินผลจากการให้ความหมายของ "ภาษา" ของนักเรียน
2. ประเมินผลจากการทดสอบในขั้นที่ 4

แผนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2(ม.2)

เรื่อง ศาสนา

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาทุกศาสนา
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถนำหลักธรรมคำสอนต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในชีวิต
3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์ว่าการกระทำใดบ้างเป็นสิ่งที่ดีงาม และ

ไม่ดี

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ภายหลังจากจบบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถอธิบายได้ว่าศาสนาทุกศาสนามีหลักสำคัญคืออะไร
2. ภายหลังจากจบบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถบอกได้ว่าประชาชนในแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นับถือศาสนาใดบ้าง
3. นักเรียนสามารถแยกแยะการทำความดีทั้งเชิงนิมานและเชิงนิเสธของศาสนาได้อย่างถูกต้อง

สิ่งกับ ศาสนา

เนื้อเรื่องโดยย่อ ศาสนาคือเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจคนให้รู้จักประพฤติปฏิบัติตัวให้ถูกต้องและเหมาะสม โดยการยึดมั่นในการทำความดี ละเว้นความชั่วทั้งปวง ศาสนาทุกศาสนาจะต้องมีศาสนคชาของศาสนาเป็นผู้นำแนวทางให้คนปฏิบัติ

ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อาศัยศาสนาที่คนนับถืออยู่หลายศาสนาโดยเฉพาะศาสนาที่สำคัญ เช่น ศาสนาพุทธ , ศาสนาคริสต์ , ศาสนาอิสลาม ตลอดจนลัทธิศาสนาของจีนเป็นต้น

สื่อการเรียน โถ้แก่บัตรตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของศาสนา

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ชื่นนำเข้าสู่บทเรียน ครูจะนำเข้าสู่บทเรียนโดยชูบัตรคำว่า "ศาสนา"

ให้นักเรียนดู และบอกนักเรียนว่า วันนี้ครูจะให้นักเรียนทำความเข้าใจเกี่ยวกับศาสนาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การเรียนรู้ศาสนานั้นมีประโยชน์มากและจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน เพราะศาสนาจะเป็นหนทางหนึ่งที่จะนำโลกไปสู่สันติสุข ซึ่งภายหลังจากจบบทเรียนนี้แล้วนักเรียนต้องสามารถสรุปได้ว่า ศาสนานั้นมีหลักสำคัญอย่างไร และต้องสามารถแยกตัวอย่างที่ครูนำมาเสนอได้ถูกต้องว่าตัวอย่างใดเป็นตัวอย่างที่ถูกต้องของศาสนา

ขั้นที่ 2 ขึ้นแสดงตัวอย่าง โดยครูจะแสดงบัตรตัวอย่างของศาสนาทั้ง เจ็ด นิกาย และเจ็ดนิกายให้นักเรียนดูดังต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "ชาวอิสลามไม่นิยมการคุมกำเนิด เพราะเชื่อว่าการฆ่าสัตว์ตัดชีวิตเป็นบาปตามคำสอนของพระมะหะหมัด"

ครูถามนักเรียนว่า "ชาวอิสลามยึดมั่นในหลักศาสนาใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูก" เสร็จแล้วจึงตีกบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "คนไทยส่วนใหญ่นิยมการทำบุญตักบาตร เพราะเชื่อว่าการทำบุญ จะทำให้คนได้ไปอยู่ในที่ที่ดีในชาติหน้า"

ครูถามนักเรียนว่า "การกระทำของคนไทยเป็นการยึดมั่นในหลักศาสนาใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงตีกบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "ชาวจีนทุกคนจะทำพิธีไหว้พระจันทร์ เพื่อระลึกถึงบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วเป็นประจำทุกปี เพราะเขาเชื่อกันว่า การกระทำดังกล่าวจะทำให้เขามีความสุข ความเจริญในการดำเนินชีวิต"

ครูถามนักเรียนว่า "การไหว้พระจันทร์ของคนจีนเป็นการยึดมั่นในลัทธิศาสนาใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงตีกบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 4 ซึ่งมีข้อความว่า "การขับทุกข์ด้วยการทำอัฐินิพาทกรรม

มักเกิดขึ้นเสมอๆในสังคมปัจจุบัน"

ครูถามนักเรียนว่า "การกระทำเช่นนี้เป็นการยึดมั่นในหลักธรรมคำสอนของศาสนาใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงคิดบัตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 5 ซึ่งมีข้อความว่า "ชายหญิงชาวฟิลิปปินส์ จะเข้าโบสถ์ในวันอาทิตย์เพื่อปฏิบัติกิจทางศาสนา มีการร้องเพลง และสวดมนต์สรรเสริญพระผู้เป็นเจ้า พวกเขามีความเชื่อว่าการกระทำดังกล่าวจะทำให้จิตใจสงบแล้ว และเกิดสันติสุขอย่างแท้จริง"

ครูถามนักเรียนว่า "การกระทำดังกล่าวของชาวฟิลิปปินส์ เป็นการยึดมั่นในหลักศาสนาใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงคิดบัตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 6 ซึ่งมีข้อความว่า "พระพุทธเจ้าคริสต์สั่งสอนบุคคลให้ละเว้นความชั่ว และกระทำในสิ่งที่ดีงาม เพราะเชื่อว่าจะทำให้โลกเกิดความสงบสุข และเกิดสันติภาพ"

ครูถามนักเรียนว่า "การละเว้นความชั่ว กระทำความดี เป็นการยึดมั่นในหลักศาสนาอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงคิดบัตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 7 ซึ่งมีข้อความว่า "คนป่าในแถบหมู่เกาะของประเทศฟิลิปปินส์ มักนิยมการบูชายันต์เพื่อเอาโชคร้ายเพราะเชื่อว่า การบูชายันต์จะทำให้ชนเผ่าของตนมีความเจริญรุ่งเรือง และได้รับชัยชนะในการรบพุ่งเสมอ"

ครูถามนักเรียนว่า "การบูชายันต์ของคนป่า เป็นการกระทำของคนที่ยึดมั่นในศาสนาใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงคิดบัตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 8 ซึ่งมีข้อความว่า "การถือศีลอดอาหารในเคื่อนลามาคอนของชาวอิสลาม เป็นการระลึกถึงผู้ที่อดอยากที่ยังมีอีกมากมายและเป็นการฝึกฝนความอดทนให้คนรู้จักละเว้นและยับยั้งในสิ่งที่ชั่วร้ายทั้งปวง"

ครูถามนักเรียนว่า "การกระทำเช่นนี้เป็นการยึดมั่นในหลักศาสนาใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วคิดบัตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 9 ซึ่งมีข้อความว่า "พระพุทธเจ้าทรงตรัสว่าบุตรธิดาควรแสดงความเคารพ กตัญญูต่อบิดามารดาโดยการเลี้ยงดูท่านเมื่อแก่เฒ่าจึงจะทำให้ได้ชื่อว่าเป็นบุตรที่ดีควรแก่การสรรเสริญ"

ครูถามนักเรียนว่า "คำตรัสนี้เป็นหลักปฏิบัติของศาสนาอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงคิดบัตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 10 ซึ่งมีข้อความว่า "ในปัจจุบันคนนิยมการเข้าทรงเจ้าพ่อ เจ้าแม่ตามศาลต่างๆ เพื่อปักเป่าสิ่งไม่เป็นมงคล และทำนายโชครະตาในอนาคต"

ครูถามนักเรียนว่า "การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำของผู้ยึดมั่นในหลักศาสนาใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วคิดบัตรไว้บนกระดานคำ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปรวมยอด ในขั้นนี้ครูจะให้นักเรียนสรุปให้ได้ว่า ศาสนาคืออะไร และศาสนาใหญ่ๆ ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีศาสนาอะไรบ้าง โดยการให้สังเกต เปรียบเทียบจากตัวอย่างที่ครูเสนอในขั้นที่ 2 และถ้านักเรียนคนใดที่ยังสรุปไม่ได้ครูจะแนะให้กลับไปสังเกตจากตัวอย่างเดิมในขั้นที่ 2 แล้วสรุปมาใหม่ให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นทดสอบ ในขั้นนี้ครูจะนำตัวอย่างใหม่ทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของศาสนา มาเสนอให้นักเรียนแยกให้ได้ว่าตัวอย่างใดเป็นตัวอย่างที่ถูกของศาสนา

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "การถือศีลปฏิบัติธรรมย่อมเป็นแนวทางให้คนไปถึงซึ่งความสุขในชีวิต"

ครูถามนักเรียนว่า "ข้อความดังกล่าวเป็นหลักศาสนาอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "การแสดงความมีเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อกัน ยอมทำให้เกิดความสงบสุขในหมู่มวลมนุษย์"

ครูถามนักเรียนว่า "ข้อความดังกล่าวเป็นหลักศาสนาอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "ชาวอินเดียนในสมัยโบราณนิยมการฆ่าเพื่อตนเป็นโยคียึดมั่นในวิธีการทรมานร่างกายเป็นกิจวัตร เพราะมีความเชื่อว่า การทรมานร่างกายจะทำให้เขาพ้นทุกข์ทั้งปวง"

ครูถามนักเรียนว่า "การทรมานร่างกายของโยคีเหล่านี้เป็นหลักปฏิบัติอย่างหนึ่งของศาสนาใดหรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

การประเมินผล

1. ประเมินผลจากการสรุปความหมายของ "ศาสนา" ของนักเรียน
2. ประเมินผลจากการทดสอบในขั้นที่ 4

แผนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2(ม.2)

เรื่อง ศาสนิกชน

เวลา 1 คาบ (50นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจว่าการกระทำของคนในลักษณะใดจึงได้ชื่อว่า เป็นศาสนิกชน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ภายหลังจากจบบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถบอกได้ว่าการกระทำของคนในลักษณะใดจึงได้ชื่อว่า เป็น "ศาสนิกชน"
2. เมื่อครูแสดงบัตรตัวอย่างทั้ง เชิงนิมานและเชิงนิเสธให้นักเรียนดูนักเรียนสามารถบอกครูได้ถูกต้องว่าตัวอย่างใดเป็นตัวอย่างที่ถูกของ "ศาสนิกชน"

สังกัป ศาสนิกชน

เนื้อเรื่องโดยย่อ

ศาสนิกชนคือ คนที่มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการดำเนินชีวิต ซึ่งประชาชนในบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นมีศาสนายึดมั่นหลายศาสนาเช่น ศาสนาพุทธ , ศาสนาคริสต์ , ศาสนาอิสลาม เป็นต้น ดังนั้นประชากรในบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อาจมีทั้ง พุทธศาสนิกชน , คริสตศาสนิกชน และอิสลามิกชน

สื่อการเรียน บัตรตัวอย่างทั้ง เชิงนิมาน และเชิงนิเสธของ "ศาสนิกชน"

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูจะนำเด็กเข้าสู่บทเรียนโดยการชูบัตรคำว่า "ศาสนิกชน" ให้นักเรียนดู และบอกนักเรียนว่า วันนี้จะให้นักเรียนเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับศาสนิกชน ซึ่งนักเรียนจะได้รับประโยชน์มาก เพราะจะทำให้เรารู้ว่าบุคคลใดบ้างในสังคม ที่มีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ และผลที่ตามมาคือนักเรียนจะสามารถแยกคนที่ดีคนชั่วได้ และก่อนจบบทเรียนนักเรียนต้องสามารถสรุปความหมายของ "ศาสนิกชน" ให้ได้

ขั้นที่ 2 ขั้นแสดงตัวอย่าง ครูจะแสดงบัตรตัวอย่างของ "ศาสนิกชน" ทั้ง เจิง นิมาน และเจิงนิเฮอให้นักเรียนดูดังต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "นายก. ไปใส่บาตรทำบุญที่วัดเป็นประจำทุกวันสำคัญทางศาสนา"

ครูถามนักเรียนว่า "นายก. เป็นพุทธศาสนิกชนใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงศึกษบัตรใบนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "นายอัลเลาะห์พยายามทำงานหาเงินเพื่อเป็นค่าเดินทางไปมัสการหิญาบาที่เมือง เมกกะประเทศซาอุดีอาระเบีย"

ครูถามนักเรียนว่า "นายอัลเลาะห์เป็นอิสลามิกชนใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงศึกษบัตรใบนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "ในวันคริสต์มาส มีประชากรเป็นจำนวนมากไปร่วมประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในโบสถ์ มีการร้องเพลงสรรเสริญพระผู้เป็นเจ้าเป็นประจำทุกปี"

ครูถามนักเรียนว่า "ประชากรเหล่านี้เป็น คริสตศาสนิกชนใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงศึกษบัตรใบนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 4 ซึ่งมีข้อความว่า "นักเรียนทุกคนของโรงเรียนฝรั่งจะต้องเข้าโบสถ์สวดมนต์ระลึกถึงพระผู้เป็นเจ้าทุกวันเมื่ออยู่ภายในโรงเรียน"

ครูถามนักเรียนว่า "นักเรียนเหล่านี้เป็นคริสตศาสนิกชนใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงศึกษบัตรใบนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 5 ซึ่งมีข้อความว่า "มีคนเห็นนายแดงหันหน้าไปทางทิศตะวันตก ยืนบนพืชม้า แล้วคุกเข่ากับศีรษะจรดพื้น 3 ครั้ง ในวันหนึ่งๆเขาจะทำเช่นนั้นถึง 5 เวลา คือ เช้า , สาย , บ่าย , เย็น , ค่ำ เมื่อคนถามว่าเขาทำอะไรเขาจะบอกว่า

ท้าวพิชัยสวมนคระลึกถึงพระอัลลาห์เจ้า"

ครูถามนักเรียนว่า"นายแดงเป็นอิสลามมิกชนใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่"ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้องคะ" เสร็จแล้วครูจะคิดบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 6 ซึ่งมีข้อความว่า"มีคนเห็นนายจอห์นเก็บสะสมเศียรพระพุทธรูปไว้ภายในบ้านมากมายตั้งแต่หน้าบ้านจนถึงห้องรับแขกและ ในตู้โชว์"

ครูถามนักเรียนว่า"นายจอห์นเป็นพุทธศาสนิกชนใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงคิดบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 7 ซึ่งมีข้อความว่า"ในวันพระตามวัดต่างๆมักจะมีคนแก่ชราไปนั่งสมาธิ ถือศีล 5 กันมากมาย"

ครูถามนักเรียนว่า"บุคคลเหล่านี้เป็นพุทธศาสนิกชนใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่"ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงคิดบัตรไว้บนกระดานดำ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปรวบยอด ในขั้นนี้นักเรียนต้องสรุปความหมายของศาสนิกชนออกมาด้วยตัวเอง โดยการสังเกตเปรียบเทียบจากตัวอย่างในขั้นที่ 2 และถ้านักเรียนคนใดยังสรุปได้ไม่ถูกต้องครูจะแนะนำให้กลับไปสังเกตตัวอย่างเดิมในขั้นที่ 2 แล้วสรุปมาใหม่ให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นทดสอบ ในขั้นนี้ครูจะนำตัวอย่างใหม่ทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของศาสนิกชนมาแสดงให้นักเรียนดู และให้นักเรียนแยกให้ถูกว่าตัวอย่างใดเป็นตัวอย่างที่ถูกต้องของ"ศาสนิกชน" ดังตัวอย่างดังต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า" นายคำเป็นนักดื่มสุราแต่ในระยะที่เข้าพรรษานายคำจะหยุดดื่มเป็นเวลา 3 เดือนเพราะนายคำถือศีล 5 "

ครูถามนักเรียนว่า"นายคำเป็นพุทธศาสนิกชนใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า"นางสาว เอมี่ นิยมสะสมรูปภาพ
วัดในพุทธศาสนา รูปพระพุทธรูปต่างๆไว้วัดเพื่อนชาติเดียวกัน"

ครูถามนักเรียนว่า" นางสาวเอมี่เป็นพุทธศาสนิกชนใช่หรือไม่" ถ้านักเรียน
ตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่"ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า"นายสมศักดิ์ อายุ20 ปี ปิภามารคา
จึงให้โกนศรีษะเข้าโบสถ์ เพื่อบวชเรียนศึกษาพระธรรมในพุทธศาสนาเป็นเวลา 3 เดือน"

ครูถามนักเรียนว่า" นายสมศักดิ์เป็นพุทธศาสนิกชนใช่หรือไม่" ถ้านักเรียน
ตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูก
ต้อง"

การประเมินผล

1. ประเมินผลจากการให้ความหมายของ"ศาสนิกชน" ของนักเรียน
2. ประเมินผลจากการทดสอบในขั้นที่ 4

แผนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2)

เรื่อง สังคม

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะ และความหมายของสังคม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถให้ความหมายของ สังคม ได้อย่างถูกต้องภายหลังจากจบบทเรียนแล้ว
2. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าตัวอย่างใดที่ครูนำมาเสนอนั้นเป็นตัวอย่างของสังคมบ้าง

สิ่งกับ สังคม

เนื้อเรื่องโดยย่อ สังคม หมายถึงการอยู่ร่วมกันของบุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งมีจำนวนตั้งแต่สองคนขึ้นไป มีการปฏิบัติความกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดไว้ร่วมกัน มีวิธีการดำเนินชีวิตคล้ายคลึงกัน และมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน

สื่อการเรียน บัตรตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของ สังคม

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูจะนำเด็กเข้าสู่บทเรียนโดยทบทวนคำว่า "สังคม" ให้นักเรียนดู และบอกนักเรียนว่า วันนี้ครูจะให้ นักเรียนเรียนรู้ลักษณะของสังคมว่าเป็นอย่างไรบ้าง เพราะนักเรียนก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้นการ เรียนรู้เรื่องสังคมจึงนับว่ามีประโยชน์มาก ซึ่งก่อนจะจบบทเรียนนี้ นักเรียนจะต้องสามารถให้ความหมายของสังคมได้อย่างถูกต้อง และต้องสามารถบอกได้ว่าตัวอย่างใดบ้างที่ครูนำมาเสนอเป็นตัวอย่างที่ถูกต้องของ สังคม

ขั้นที่ 2 ขั้นแสดงตัวอย่าง โดยครูจะแสดงตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของสังคมให้นักเรียนดูดังต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า " นักเรียนโรงเรียนวัดบวรเมศ

กำลังเข้าแถวเคารพธงชาติ และสวนมนต์ไหว้พระหน้าเสาธงก่อนเข้าชั้นเรียน"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงลักษณะของสังคมใดหรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทักบัตรไวยนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "ชาวบ้านตามชนบทต่างก็นิยมการทำบุญตักบาตรที่วัดในวันพระ และวันสำคัญทางพุทธศาสนา"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงลักษณะของสังคมใดหรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วทักบัตรไวยนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "กลุ่มคนมากมายกำลังซื้อของในห้างสรรพสินค้า"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงลักษณะของสังคมใดหรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วทักบัตรไวยนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 4 ซึ่งมีข้อความว่า "นักเรียนชั้นม.2/7 กำลังตั้งใจเรียนวิชาสังคมศึกษาอย่างพร้อมเพรียงกัน"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงลักษณะของสังคมใดหรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วทักบัตรไวยนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 5 ซึ่งมีข้อความว่า "มีคนเป็นจำนวนมากเข้าไปซื้ออาหารรับประทานในร้านขายอาหาร "

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงลักษณะของสังคมใดหรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วทักบัตรไวยนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 6 ซึ่งมีข้อความว่า "ในนิคมสร้างตนเองจะมีผู้คนมาตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก มีการสร้างระเบียบกฎเกณฑ์ใช้ร่วมกัน มีหัวหน้าและ

มีคณะกรรมการหมู่บ้าน"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงลักษณะของสังคมใช่หรือไม่" ถ้า
นักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะ
บอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วศึกษบัตรไว้นบนกระดานว่า

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 7 ซึ่งมีข้อความว่า "นักกีฬาโอลิมปิคของโรง
เรียนวัดบวรเมศกลาดังตั้งใจฝึกซ้อมอย่างมีระเบียบแบบแผน โดยมีโค้ชเป็นผู้นำ
และควบคุมการฝึก"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงลักษณะของสังคมใช่หรือไม่"
ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะ
บอกว่า "ไม่ถูกต้อง" แล้วศึกษบัตรไว้นบนกระดานว่า

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปรวบยอด ในขั้นนี้ครูจะให้นักเรียนทุกคนสรุปความหมาย
ของสังคมมาให้ได้ โดยการสังเกต เปรียบเทียบจากตัวอย่างที่ครูนำมาเสนอใน
ขั้นที่ 2 และถ้านักเรียนคนใดยังสรุปได้ไม่ถูกต้องครูจะแนะนำให้กลับไปสังเกตจาก
ตัวอย่างเดิมในขั้นที่ 2 แล้วสรุปมาใหม่ให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นทดสอบ ในขั้นนี้ครูจะมีบัตรตัวอย่างใหม่มาเสนอให้นักเรียน
ดูอีกทั้งตัวอย่างเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของสังคม เพื่อให้นักเรียนแยกให้ได้ว่า
ตัวอย่างใดบ้างเป็นตัวอย่างที่ถูกของ สังคม

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "แม่ค้าในตลาดเป็นจำนวน
มากกำลังขายสินค้าของตน"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงลักษณะของสังคมใช่หรือไม่"
ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะ
บอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "มีคนเป็นจำนวนมากมาชุมนุม
กันฟังการโฆษณาเสียงของผู้สมัครเลือกตั้งผู้แทนราษฎร"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงลักษณะของสังคมใช่หรือไม่" ถ้า
นักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะ

บอกว่า"ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า"หมู่บ้านสหกรณ์เป็นหมู่บ้านใหม่ มีสมาชิกหลายร้อยครอบครัว มีการจัดตั้งหัวหน้าหมู่บ้าน และกรรมการหมู่บ้าน เพื่อให้คนในหมู่บ้านมีระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติร่วมกัน"

ครูถามนักเรียนว่า"ตัวอย่างนี้แสดงถึงลักษณะของสังคมใดหรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง"

การประเมินผล

1. ประเมินผลจากการให้ความหมายของ "สังคม" ของนักเรียน
2. ประเมินผลจากการทดสอบในชั้นที่ 4

แผนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2(ม.2)

เรื่อง ครอบครัว

เวลา 1 คาบ(50นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของครอบครัว และความหมายของครอบครัว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถให้ความหมายของครอบครัวได้อย่างถูกต้องภายหลังจากจบบทเรียนแล้ว

2. เมื่อครูเสนอบทตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของครอบครัวให้นักเรียนดู นักเรียนสามารถบอกได้ว่าตัวอย่างใดบ้างเป็นตัวอย่างที่ถูกของ ครอบครัว

สิ่งที่นักเรียนต้องรู้

เนื้อเรื่องโดยย่อ

ครอบครัว หมายถึงการอยู่ร่วมกันของบุคคลอันประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก โดยแต่ละคนต่างก็มีบทบาทตามสถานภาพของตน โดยมีความรัก ความผูกพันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว

ลักษณะของครอบครัวในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ส่วนใหญ่จะเป็นครอบครัวขยาย คือนอกจากจะประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูกแล้วยังประกอบด้วยปู่ ย่า ตา ยาย หลาน ตลอดจนญาติสนิท"

สื่อการเรียน บัตรตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธ ของ "ครอบครัว"

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน โดยครูชูบัตรคำว่า"ครอบครัว" ให้นักเรียนดู และบอกนักเรียนว่า วันนี้ครูจะให้ นักเรียนได้เรียนรู้ลักษณะของครอบครัว ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อนักเรียนมาก เพราะนักเรียนก็ได้ชื่อว่าเป็นสมาชิกคนหนึ่ง ของครอบครัว ดังนั้นจึงควรเรียนรู้เรื่องนี้เอาไว้ ซึ่งภายหลังจากจบบทเรียนแล้ว นักเรียนต้องสามารถให้

ความหมายของครอบครัวได้ และจะต้องสามารถบอกได้ว่า บัณฑิตตัวอย่างใดที่ครูนำมาเสนอเป็นบัณฑิตตัวอย่างที่ถูกต้อง ของ "ครอบครัว"

ขั้นที่ 2 ขั้นแสดงตัวอย่าง ในขั้นนี้ครูจะแสดงตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธ ของครอบครัวให้นักเรียนดูดังต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "นายแดงมีบ้านอยู่ที่หมู่บ้านสวนสน บ้านของนายแดงมีสมาชิกคือ ภรรยา ตัวนายแดง และลูกของเขา "

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงลักษณะของครอบครัวใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทศิบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "นักศึกษาารามคำแหงจำนวนมาก เดินทางจากต่างจังหวัดมาเข้าบ้านอยู่ในกรุงเทพมหานคร"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงลักษณะของครอบครัวใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทศิบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "นายบุญฮัมหมัดมีบ้านอยู่ในประเทศอินโณนีเซีย บ้านของเขาประกอบด้วยภรรยา ลูกๆตลอดจนพ่อ แม่ของเขา โดยที่เขามีบทบาทเป็นผู้นำของครอบครัว"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงลักษณะของครอบครัวใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทศิบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 4 ซึ่งมีข้อความว่า " นายก. เป็นลูกของนางข. และนายค. ซึ่งทั้ง 3 คนนี้อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน มีความรักใคร่ผูกพันซึ่งกันและกัน โดยนายก. ให้ความเคารพต่อนางข. และนายค. ในฐานะที่เป็นบิดา และมารดา"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงลักษณะของครอบครัวใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทศิบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 5 ซึ่งมีข้อความว่า "นางมุกดา มีหอพักให้คนเช่าอยู่ใน กรุงเทพฯ หอพักของนางมุกดา มีคนอาศัยอยู่มากมาย ทั้ง เด็กและผู้ใหญ่ แต่ละคนจะสนิทสนมรอบพอกันในฐานะคนอยู่บ้านเดียวกัน"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงลักษณะของครอบครัวใดหรือไม่" ถ้า นักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้า นักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงติดบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 6 ซึ่งมีข้อความว่า "นายคำ และนางศรี มีฐานะร่ำรวย ปลูกบ้านใหญ่โต มีคนอยู่มากมาย ทั้งตัวนายคำ นางศรี และลูกๆ ตลอดจนบิดา มารดา และญาติพี่น้อง ซึ่งทุกคนมีความรักใคร่ผูกพันกันเหมือนพี่น้อง และทุกคนจะให้ความเคารพเกรงใจต่อนายคำผู้เป็นเจ้าของบ้าน"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงลักษณะของครอบครัวขนาดใหญ่ใช่หรือไม่" ถ้า นักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้า นักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงติดบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 7 ซึ่งมีข้อความว่า "นายวิจิต และนางสุภา แต่งงาน มีบุตรด้วยกัน 2 คน ปัจจุบันยังไม่มีบ้านเป็นของตัวเอง ต้องเช่าบ้านอยู่ ทั้งสองคนต่างออกไปทำงานนอกบ้าน โดยเอาลูกทั้ง 2 คน ไปจ้างคนเลี้ยง แต่ทุกคนในบ้านก็มีความรักใคร่ผูกพันกัน และอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงลักษณะของครอบครัวใดหรือไม่" ถ้า นักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้า นักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงติดบัตรไว้บนกระดานดำ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปรวบยอด ในขั้นนี้ครูจะให้ นักเรียนสรุปความหมายของครอบครัว โดยให้ทุกคนสังเกตจากตัวอย่างในขั้นที่ 2 และถ้า นักเรียนคนใดยังสรุปได้ไม่ถูกต้อง ครูจะแนะให้กลับไปสังเกตจากตัวอย่างเดิม แล้วสรุปมาใหม่ให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นทดสอบ โดยครูจะนำตัวอย่างใหม่ทั้ง เชิงนิมาน และเชิงนิเสธของครอบครัวมาเสนอให้นักเรียนดู และให้นักเรียนบอกให้ได้ว่าตัวอย่างใดเป็นตัวอย่างที่ถูกต้องของ สังคม ดังต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "นายจันทร์เป็นคนล่องเรือชาวอาศัยอยู่ในเรือร่วมกับพ่อ แม่ และพี่น้องตั้งแต่เล็กจนโต ปัจจุบันเขามีภรรยาและบุตรหลายคน และทุกคนก็ยังอยู่บนเรือลำนี้โดยต่างก็ช่วยกันทำมาหากิน"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้เป็นลักษณะหนึ่งของครอบครัวใดหรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "บ้านราชวิถีเป็นสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า โดยเด็กทุกคนจะได้รับการดูแลเป็นอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ มีการให้การศึกษาแก่เด็กด้วย"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงลักษณะของครอบครัวใดหรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "บ้านหลังหนึ่งมี พ่อ แม่ ลูกอาศัยอยู่แต่โดยปกติแล้ว พ่อแม่จะออกต่างจังหวัดครั้งละหลายๆอาทิตย์เป็นประจำ เพื่อทำงานหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงลักษณะของครอบครัวใดหรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

การประเมินผล

1. ประเมินผลจากการให้ความหมายของ ครอบครัว ของนักเรียน
2. ประเมินผลจากการทดสอบในขั้นที่ 4

แผนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2)

เรื่อง ที่อยู่อาศัย

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะการสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถสรุปความหมายของ "ที่อยู่อาศัย" ได้อย่างถูกต้องภายหลังจากจบบทเรียนแล้ว

2. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าตัวอย่างใดที่ครูนำมาเสนอเป็นตัวอย่างที่ถูกต้องของ ที่อยู่อาศัย

สิ่งที่ ที่อยู่อาศัย

เนื้อเรื่องย่อ

ที่อยู่อาศัย หมายถึงสถานที่ที่บุคคลใช้เป็นที่อยู่ถาวร เป็นที่รวมของบุคคลในครอบครัว ซึ่งอาจจะเป็นบ้าน , ตึก หรือกระท่อมก็ได้

ที่อยู่อาศัยของบุคคลในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นบ้านไม้ หลังคาแหลมสูง โดยเฉพาะในแถบชนบทของประเทศ ส่วนในเมืองหรือในที่เจริญก็จะมีลักษณะของที่อยู่อาศัยต่างกันออกไป คือส่วนใหญ่จะเป็นตึกหรือบ้านแบบชาวตะวันตกตามความนิยม

สื่อการเรียน รูปภาพทั้งที่อยู่อาศัย และที่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน โดยครูจะสุ่มถามว่า "ที่อยู่อาศัย" ให้นักเรียนดูและบอกนักเรียนว่า วันนี้ครูจะให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะที่อยู่อาศัยของคนซึ่งนับว่ามีความจำเป็นอย่างมาก เพราะจะทำให้นักเรียนทราบว่า สิ่งก่อสร้างชนิดใดจึงจะเรียกว่าเป็นที่อยู่อาศัยของคน และนอกจากนี้นักเรียนยังจะรู้ว่าคนในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นอย่างไร ก่อนจบบทเรียนนี้นักเรียนจะต้องสามารถบอกได้ว่าที่อยู่

อาศัยนั้น หมายถึงสิ่งก่อสร้างที่มีลักษณะเช่นไร และนอกจากนี้นักเรียนต้องสามารถบอกครูได้ว่า ตัวอย่างใดบ้างที่ครูนำมาเสนอให้ดูนั้นเป็นตัวอย่างที่ถูกต้องของ"ที่อยู่อาศัย"

ขั้นที่ 2 ขั้นแสดงตัวอย่าง ในขั้นนี้ครูจะแสดงตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของ ที่อยู่อาศัย ในให้นักเรียนดูดังต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งเป็นภาพของ"บ้านที่มีคนอาศัยอยู่ภายในบ้าน"

ครูถามนักเรียนว่า"ภาพที่เห็นนี้เป็นที่อยู่อาศัยของคนใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่"ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทบทวนไวยนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งเป็นภาพของ"ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่มีคนกำลังเดินเข้าออก"

ครูถามนักเรียนว่า"ภาพที่เห็นนี้เป็นภาพที่อยู่อาศัยของคนใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทบทวนไวยนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งเป็นภาพของ"บ้านที่ก่อสร้างด้วยอิฐทั้งหลังรอบบ้านเต็มไปด้วยต้นไม้มากมาย"

ครูถามนักเรียนว่า"ภาพที่เห็นนี้เป็นภาพของที่อยู่อาศัยของคนใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทบทวนไวยนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 4 ซึ่งเป็นภาพของ"ห้องนอนภายในบ้านหลังหนึ่ง"

ครูถามนักเรียนว่า"ภาพที่เห็นนี้เป็นส่วนหนึ่งของที่อยู่อาศัยของคนใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่"ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่"ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทบทวนไวยนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 5ซึ่งเป็นภาพของ"โรงเรียนแห่งหนึ่ง"

ครูถามนักเรียนว่า"ภาพที่เห็นนี้เป็นภาพของที่อยู่อาศัยใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่"ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง"ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่"ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทบทวนไวยนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 6 ซึ่งเป็นภาพของ "ตึกแถวในย่านคนพลุกพล่าน"

ครูถามนักเรียนว่า "ภาพที่เห็นนี้เป็นภาพของที่อยู่อาศัยใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงฝึกบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 7 ซึ่งเป็นภาพของ "กระท่อมไม้ไผ่หลังคาแหลมสูงหลายหลังอยู่รวมกัน"

ครูถามนักเรียนว่า "ภาพที่เห็นนี้เป็นภาพของที่อยู่อาศัยใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงฝึกบัตรไว้บนกระดานดำ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปรวบยอด ในขั้นนี้ครูจะให้นักเรียนสรุปลักษณะ และจุดประสงค์ของที่อยู่อาศัยมาทุกอัน โดยให้สังเกตจากตัวอย่างที่ครูเสนอให้ดูในขั้นที่ 2 และถ้านักเรียนคนใดที่ยังสรุปได้ไม่ถูกต้องครูจะแนะนำให้กลับไปสังเกตจากตัวอย่างเดิมในขั้นที่ 2 แล้วสรุปมาใหม่ให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นทดสอบ ในขั้นนี้ครูจะนำภาพตัวอย่างใหม่ทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธมาเสนอให้นักเรียนดู และให้นักเรียนบอกให้ได้ว่าตัวอย่างใดเป็นตัวอย่างที่ถูกต้องของที่อยู่อาศัย ดังต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งเป็นภาพของ "ตึกขนาดใหญ่มีป้ายติดไว้ว่า โรงพยาบาล"

ครูถามนักเรียนว่า "ภาพที่เห็นนี้เป็นภาพของที่อยู่อาศัยใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งเป็นภาพของ "บ้านทรงไทยหลังคาแหลมสูงสร้างด้วยไม้ตั้งอยู่กลางทุ่งหญ้า มีเด็กวิ่งเล่นอยู่หน้าบ้าน"

ครูถามนักเรียนว่า "ภาพที่เห็นนี้เป็นภาพของที่อยู่อาศัยใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งเป็นภาพของ "ภูผาสงฆ์"

ครูถามนักเรียนว่า "ภาพที่เห็นนี้เป็นภาพของที่อยู่อาศัยใช่หรือไม่" ถ้า
นักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง." ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอก
ว่า "ไม่ถูกต้อง"

การประเมินผล

1. ประเมินผลจากการให้ความหมายของ "ที่อยู่อาศัย" ของนักเรียน
2. ประเมินผลจากการทดสอบในขั้นที่ 4

แผนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2)

เรื่อง ประเพณีทางศาสนา

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีทางศาสนาว่ามีลักษณะสำคัญอย่างไร

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของ ประเพณีทางศาสนาได้อย่างถูกต้อง ภายหลังจากจบบทเรียนแล้ว
2. นักเรียนสามารถบอกได้ว่า ตัวอย่างใดบ้างที่เป็นตัวอย่างของ ประเพณีทางศาสนา

สิ่งกัป ประเพณีทางศาสนา

เนื้อเรื่องย่อ เนื่องจากบริเวณภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการนับถือศาสนาที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นประเพณีต่างๆเกี่ยวกับศาสนาจึงแตกต่างกันไปด้วย เช่น ประเพณีทางศาสนาพุทธย่อมแตกต่างจากประเพณีทางคริสต์ศาสนา และศาสนาอิสลาม

ประเพณีทางศาสนา คือกิจกรรมทางศาสนาที่คนทั้งหลายกระทำสืบทอดกันมาเป็นเวลานานตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ

สื่อการเรียน

1. บัตรตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของ ประเพณีทางศาสนา
2. ภาพกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณีทางศาสนา

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ชื่นนำเข้าสู่บทเรียน ครูจะนำเด็กเข้าสู่บทเรียนโดยชูบัตรคำว่า "ประเพณีทางศาสนา" ให้นักเรียนดู แล้วบอกนักเรียนว่า วันนี้ครูจะให้นักเรียนทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีทางศาสนา นะคะ ซึ่งการเรียนในช่วงนี้นักเรียนจะได้ประโยชน์มาก เพราะจะทำให้ทราบว่า กิจกรรมลักษณะใดบ้างที่จัดว่าเป็นประเพณีทางศาสนา

และก่อนระบบทเรียนนี้ นักเรียนต้องสามารถบอกครูได้ว่า ประเพณีทางศาสนา คือประเพณี เช่นใด และจะต้องสามารถบอกครูได้ว่า บัณฑิตอย่างใดบ้างที่เป็นตัวอย่างที่ถูกต้องของ ประเพณีทางศาสนา

ขั้นที่ 2 ขั้นแสดงตัวอย่าง โดยครูจะแสดงตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิง นิเสธ ของประเพณีทางศาสนาให้นักเรียนดู ดังต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า " การบวชนาค " ✓

ครูถามนักเรียนว่า "การบวชนาคเป็นประเพณีทางศาสนาพุทธใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงคิดบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "การประกวดการอ่านพระคัมภีร์ กุระอาน" ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้เป็นประเพณีทางศาสนาอิสลามใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงคิดบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "การฟ้อนรำ"

ครูถามนักเรียนว่า "การฟ้อนรำ เป็นประเพณีทางศาสนาใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงคิดบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 4 ซึ่งมีข้อความว่า "การสวดมนต์ไหว้พระ"

ครูถามนักเรียนว่า "การสวดมนต์ไหว้พระเป็นประเพณีเกี่ยวกับศาสนาใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงคิดบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 5 ซึ่งมีข้อความว่า "การแห่เทียนพรรษา"

ครูถามนักเรียนว่า "การแห่เทียนพรรษาเป็นประเพณีทางศาสนา ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงคิดบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 6 ซึ่งมีข้อความว่า " การลงแขกเกี่ยวข้าว"

ครูถามนักเรียนว่า "การลงแขกเกี่ยวข้าวเป็นประเพณีทางศาสนาใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงศึกษาค้นคว้าร่วมกัน

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 7 ซึ่งมีข้อความว่า "การเวียนเทียน"

ครูถามนักเรียนว่า "การเวียนเทียนเป็นประเพณีทางศาสนาใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงศึกษาค้นคว้าร่วมกัน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปรวบยอด โดยครูจะบอกให้นักเรียนสรุปให้ได้ว่า ประเพณีทางศาสนาคืออะไร โดยให้นักเรียนสังเกต เปรียบเทียบจากตัวอย่างที่ครูเสนอในขั้นที่ 2 และถ้านักเรียนคนใดยังสรุปได้ไม่ถูกต้อง ครูจะแนะนำให้กลับไปสังเกตจากตัวอย่างเดิมในขั้นที่ 2 แล้วสรุปมาใหม่ได้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปรวบยอด ในขั้นนี้ครูจะแสดงตัวอย่างใหม่ทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของ ประเพณีทางศาสนาให้นักเรียนดู และให้นักเรียนบอกให้ได้ว่า ตัวอย่างใดเป็นตัวอย่างที่ถูกต้องของประเพณีทางศาสนา ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "การทำบุญตักบาตร"

ครูถามนักเรียนว่า "การทำบุญตักบาตรเป็นประเพณีทางศาสนาใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "การหมั้น"

ครูถามนักเรียนว่า "การหมั้นเป็นประเพณีทางศาสนาใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "การถือศีลออกอาหารของชาวอิสลาม"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้เป็นประเพณีทางศาสนาใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

การประเมินผล จะประเมินผลจากการให้ความหมาย และการทดสอบในขั้นที่ 4

แผนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2(ม.2)

เรื่อง วัฒนธรรม

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะวัฒนธรรม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ภายหลังจากจบบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถให้ความหมายของวัฒนธรรมได้ถูกต้อง

2. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าตัวอย่างใดเป็นตัวอย่างที่ถูกของวัฒนธรรม
สิ่งกับ วัฒนธรรม

เนื้อเรื่องโดยย่อ วัฒนธรรมหมายถึง สิ่งที่เกิดมาอันอาจจะเป็น วัตถุ การกระทำ หรือความคิดก็ได้ที่มีการปฏิบัติสืบทอดกันมาหลายชั่วคน เช่น การแต่งกาย , การสร้างวัด และการแสดงกิริยามารยาท เป็นต้น

สื่อการเรียน

1. บัตรตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของวัฒนธรรม

2. ภาพเกี่ยวกับวัฒนธรรม

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูจะนำเด็กเข้าสู่บทเรียนโดยการชูบัตรคำว่า "วัฒนธรรม" ให้นักเรียนดู และบอกนักเรียนว่า "วันนี้ครูจะให้ นักเรียน เรียนรู้คำว่าวัฒนธรรม ซึ่งจะทำให้ นักเรียนสามารถแยกแยะได้ว่าการกระทำเช่นไรบ้างที่เรียกว่า วัฒนธรรม และนอกจากนั้นนักเรียนยังจะได้รู้จักวัฒนธรรมของประเทศอื่นๆด้วย ซึ่งก่อนจะจบบทเรียนนี้ นักเรียนต้องสามารถให้ความหมายของ วัฒนธรรมได้ถูกต้อง และต้องสามารถบอกได้ว่า ตัวอย่างใดที่ครูนำมาเสนอเป็นตัวอย่างที่ถูกของ วัฒนธรรม

ขั้นที่ 2 ขั้นแสดงตัวอย่าง ในขั้นนี้ครูจะแสดงบัตรตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธ ของ วัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "การเล่นดนตรีไทย"

ครูถามนักเรียนว่า "การเล่นดนตรีไทย เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งใช่หรือไม่"

ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทบทวนไวยากรณ์

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "การนุ่งโสร่งของชาวพม่า"

ครูถามนักเรียนว่า "การนุ่งโสร่งของชาวพม่าเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทบทวนไวยากรณ์

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "การบูชายันต์"

ครูถามนักเรียนว่า "การบูชายันต์เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทบทวนไวยากรณ์

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 4 ซึ่งมีข้อความว่า "การแสดงความเคารพต่อผู้มีอาวุโสกว่า"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงวัฒนธรรมอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทบทวนไวยากรณ์

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 5 ซึ่งมีข้อความว่า "การจัดงานฉลองต่างๆ"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงวัฒนธรรมอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทบทวนไวยากรณ์

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 6 ซึ่งมีข้อความว่า "การสร้างฮวงซุ้ยสำหรับเก็บศพบรรพบุรุษของคนจีน"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้เป็นการแสดงถึงวัฒนธรรมอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทบทวนไวยากรณ์

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 7 ซึ่งมีข้อความว่า "การทักทายกันโดยการจับมือกันของชาวตะวันตก"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงศึกษาคำไว้บนกระดานว่า

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปรวบยอด ในขั้นนี้ครูจะให้นักเรียนสรุปความหมายของวัฒนธรรมออกมาโดยสังเขตจากตัวอย่างที่ครูนำมาเสนอในขั้นที่ 2 และถ้านักเรียนยังสรุปได้ไม่ถูกต้องครูจะแนะให้กลับไปสังเขตจากตัวอย่างเดิมในขั้นที่ 2 แล้วสรุปมาใหม่ให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นทดสอบ ในขั้นนี้ครูจะนำตัวอย่างใหม่ทั้งเชิงนิมานุ และเชิงนิเสธของวัฒนธรรมมาแสดงให้นักเรียนดู และให้นักเรียนบอกให้ได้ว่า ตัวอย่างใดบ้างที่เป็นตัวอย่างที่ถูกต้องของ วัฒนธรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งเป็นภาพของ "วัดไทย"

ครูถามนักเรียนว่า "ภาพที่เห็นนี้เป็นการแสดงออกถึงวัฒนธรรมอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งเป็นภาพ "การแต่งกายของชาวอิสลาม"

ครูถามนักเรียนว่า "ภาพนี้แสดงถึงวัฒนธรรมอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "การประกวดนางงาม"

ครูถามนักเรียนว่า "การประกวดนางงามเป็นการแสดงถึงวัฒนธรรมอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

การประเมินผล

1. จะประเมินผลโดยดูจากการให้ความหมายของวัฒนธรรมของนักเรียน
2. ประเมินผลจากการทดสอบในขั้นที่ 4

แผนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ชั้น มัธยมศึกษา ปีที่ 2(ม.2)

เรื่อง บรรพบุรุษ

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของบรรพบุรุษ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ภายหลังจากที่จบบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถให้ความหมายของคำว่า "บรรพบุรุษ" ได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าบัตรตัวอย่างใดบ้างที่เป็นตัวอย่างที่ถูกต้องของ บรรพบุรุษ

สิ่งกับ บรรพบุรุษ

เนื้อเรื่องย่อ บรรพบุรุษ หมายถึงบุคคลผู้ซึ่งมีความเกี่ยวพันกับเราในฐานะที่เป็นต้นตระกูล อาจจะเป็น ปิตา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา ซึ่งล่วงลับไปแล้ว

ประชาชนในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นี้จะให้ความสำคัญแก่บรรพบุรุษมาก เช่น คนจีนจะมีการไหว้วิญญาณบรรพบุรุษในวันเซ็งเม้ง , คนไทยจะมีการกราบไหว้บรรพบุรุษในวันตรุษ สงกรานต์ เป็นต้น

สื่อการเรียน บัตรตัวอย่างทั้งเชิง นิมาน และเชิงนิเสธของ "บรรพบุรุษ"

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ชื่อนำเข้าสู่บทเรียน โดยครูจะชูบัตรคำว่า "บรรพบุรุษ" ให้นักเรียนดูแล้วบอกกับนักเรียนว่า วันนี้ครูจะให้เด็กเรียนทำความเข้าใจกับคำว่า "บรรพบุรุษ" เพราะเป็นสิ่งที่จำเป็นมากที่จะทำให้เด็กนักเรียนได้รู้จักความเป็นมาของครอบครัวของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งก่อนจะจบบทเรียนนี้นักเรียนจะต้องสามารถให้ความหมายของบรรพบุรุษ ได้อย่างถูกต้อง และต้องสามารถบอกได้ว่า บัตรตัวอย่างใดบ้างที่ครูนำมาเสนอนั้นเป็นตัวอย่างที่ถูกต้องของ "บรรพบุรุษ"

ขั้นที่ 2 ขั้นแสดงตัวอย่าง โดยครูจะแสดงตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของ "บรรพบุรุษ" ให้นักเรียนดูดังต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "นายคำเป็นพ่อของแดง แก่นายคำเสียชีวิตไปนานแล้ว"

ครูถามนักเรียนว่า "จะเรียกนายคำว่าเป็นบรรพบุรุษคนหนึ่งในตระกูลของนายแดงใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทบทวนไวยกรณ์

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "นายทองอิน เป็นต้นตระกูลของนายทองคำปัจจุบันนี้"

ครูถามนักเรียนว่า "นายทองอินจักว่าเป็นบรรพบุรุษคนหนึ่งของนายทองคำใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทบทวนไวยกรณ์

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "นายก. เป็นพี่ชายของนายข."

ครูถามนักเรียนว่า "นายก. เป็นบรรพบุรุษคนหนึ่งของนายข.ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทบทวนไวยกรณ์

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 4 ซึ่งมีข้อความว่า "พ่อของแดงเป็นลูกคนเดียวของปู่ ซึ่งล่วงลับไปแล้ว"

ครูถามนักเรียนว่า "ปู่ของแดงเป็นบรรพบุรุษของแดงใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทบทวนไวยกรณ์

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 5 ซึ่งมีข้อความว่า "นายมี นางมา เป็นตาและยายของแดง แต่ทั้งสองคนได้ล่วงลับไปแล้ว"

ครูถามนักเรียนว่า "นายมี นางมา เป็นบรรพบุรุษของแดงใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทบทวนไวยกรณ์

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 6 ซึ่งมีข้อความว่า "นางน้อยเป็นภรรยาของนายใหญ่
ซึ่งปัจจุบันนางน้อยได้ว่างดับไปแล้ว"

ครูถามนักเรียนว่า "นางน้อยเป็นบรรพบุรุษของนายใหญ่ใช่หรือไม่" ถ้า
นักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า
"ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงคิดบัตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 7 ซึ่งมีข้อความว่า "พ่อของปู่ยายแดงชื่อนายทอง"

ครูถามนักเรียนว่า "นายทองเป็นบรรพบุรุษคนหนึ่งของนายแดงใช่หรือไม่"
ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอก
ว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงคิดบัตรไว้บนกระดานคำ

ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปรวบยอด ในขั้นนี้ครูจะให้นักเรียนสรุปความหมายของคำว่า
"บรรพบุรุษ" ออกมาโดยการสังเกต เปรียบเทียบจากตัวอย่างที่ครูเสนอในขั้นที่ 2 และ
ถ้านักเรียนคนใดยังสรุปได้ไม่ถูกต้องครูจะแนะให้กลับไปสังเกตตัวอย่างเดิมในขั้นที่ 2
แล้วสรุปมาใหม่ให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นทดสอบ ในขั้นนี้ครูจะนำบัตรตัวอย่างใหม่ทั้งเจ็ดใบมานำ และเชิง
นิเสธ ของ บรรพบุรุษ มาเสนอให้นักเรียนแล้วให้นักเรียนตอบให้ถูกว่าตัวอย่างใดบ้าง
เป็นตัวอย่างที่ถูกของ บรรพบุรุษ ทั้งตัวอย่างต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
ทรงเป็นผู้ก่อตั้งราชวงศ์ จักรี มีลูกหลานสืบทอดราชบัลลังก์มาจนถึงปัจจุบันคือรัชกาล
ที่ 9 "

ครูถามนักเรียนว่า "พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าทรงเป็นองค์บรรพบุรุษ
ของกษัตริย์องค์ปัจจุบันใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง"
ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "นายคอกรักเป็นต้นตระกูลของนาย
น้อย ซึ่งนายคอกรักมีลูกหลานสืบทอดมาหลายชั่วคนจนถึงนายน้อย"

ครูถามนักเรียนว่า "บรรดาลูกหลานของนายคอกรักเป็นบรรพบุรุษของนาย

น้อยใช้หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "นายอุ๊ดเป็นเพื่อนสนิทของพ่อนาย แดง"

ครูถามนักเรียนว่า "นายอุ๊ดเป็นบรรพบุรุษของนายแดงใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง"

การประเมินผล

1. ประเมินผลจากการให้ความหมายของ บรรพบุรุษ ของนักเรียน
2. ประเมินผลจากการทดสอบในชั้นที่ 4

แผนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2)

เรื่อง ความซื่อสัตย์

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องความซื่อสัตย์

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ภายหลังจากจบบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถให้ความหมายของความซื่อสัตย์ได้ถูกต้อง

2. นักเรียนสามารถบอกได้ว่า ตัวอย่างใดบ้างที่ครูนำมาเสนอ เป็นตัวอย่างที่ถูกต้องของความซื่อสัตย์

สังกัป ความซื่อสัตย์

เนื้อเรื่องย่อ ความซื่อสัตย์ หมายถึง การที่คนมีความซื่อตรงต่อทุกสิ่ง เช่น ซื่อตรงต่อหน้าที่ ซื่อตรงต่อบุคคล ซื่อตรงต่อ ความคิด เป็นต้น

บุคคลที่มีความซื่อสัตย์เป็นที่ตั้ง ย่อมจะนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรือง เป็นที่ใจวางใจ และนิยมนับถือของคนทั่วไป ประเพณีใดก็ตามที่ประกอบด้วยบุคคลทั้งกล่าวนี้ ย่อมจะมีแต่ความสุข ความเจริญรุ่งเรือง

สื่อการเรียน บัตรตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของ ความซื่อสัตย์

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน โดยครูจะนำเข้าสู่บทเรียนโดยชูบัตรคำว่า "ความซื่อสัตย์" ให้นักเรียนดู และบอกกับนักเรียนว่า วันนี้จะให้นักเรียนได้เรียนรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับ ความซื่อสัตย์ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่ดียิ่ง เพราะจะทำให้เด็กเรานำเอาแบบอย่างไปใช้กับตัวเองได้ และก่อนจะจบบทเรียนนี้ นักเรียนจะต้องสามารถให้ความหมายของ ความซื่อสัตย์ได้ และต้องสามารถบอกได้ว่าบัตรตัวอย่างใดบ้าง เป็นตัวอย่างที่ถูกต้องของความซื่อสัตย์

ขั้นที่ 2 ชี้นำแสดงตัวอย่าง โดยครูจะแสดงตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธ ของ ความซื่อสัตย์ให้นักเรียนดูดังต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "พันท้ายนรสิงห์ คักท้ายเรือไปชน
กิ่งไม้จนหัวเรือหัก จึงกระโดดขึ้นฝั่งวอนขอให้พระเจ้าเสือ ตักศิระของตนตามกฎ
มลเทียรมาลที่ตังไว้"

ครูถามนักเรียนว่า "การกระทำของ พันท้ายนรสิงห์ เป็นการแสดงความ
ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทบทวนไ้บนกระดาน
ดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "เป็นกษัตริย์ตรีศแล้วไม่คืนค่า"
ครูถามนักเรียนว่า "ข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าพระมหากษัตริย์จะ
ต้องตั้งอยู่ในความซื่อสัตย์ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทบทวนไ้บนกระ
ดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "ทหาร ตำรวจชายแดนทุกคน
ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันประเทศแถบชายแดนอย่างยอมพลีชีวิต เพื่อรักษาแผ่นดินไทย"

ครูถามนักเรียนว่า "ข้อความดังกล่าวแสดงถึงความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วครูจึงทบทวนไ้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 4 ซึ่งมีข้อความว่า "ข้าราชการผู้นั่งกระทำการยัก
ยอกเงินหลวง เพื่อเอามาใช้หนี้ให้มารดาบังเกิดเกล้า"

ครูถามนักเรียนว่า "ข้อความดังกล่าวแสดงว่าคนผู้นี้มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่
ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า
"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงทบทวนไ้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 5 ซึ่งมีข้อความว่า "นายก. เป็นคนที่ไม่เคยฉ้อ
โกง หรือฉกฉวยของบุคคลอื่น"

ครูถามนักเรียนว่า "ข้อความดังกล่าวนี้แสดงว่านายก. เป็นคนที่มีความ
ซื่อสัตย์ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียน

ตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงติ๊กบัตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 6 ซึ่งมีข้อความว่า "พระเจ้าตะเบงชเวตตี้ต้องสั่ง
ประหารมังรายราชบุตร เพราะมังรายกระทำผิดกฎหมายโดยพล่อยเชลยไทย
ให้เป็นอิสระ"

ครูถามนักเรียนว่า"การกระทำของพระเจ้าตะเบงชเวตตี้ ถือเป็นผู้มีความ
ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" ถ้านักเรียน
ตอบว่า"ไม่ใช่"ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงติ๊กบัตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 7 ซึ่งมีข้อความว่า"นักเรียนหนีโรงเรียนไปเที่ยว แล้ว
กลับมาบอกครูว่าป่วย มาโรงเรียนไม่ได้"

ครูถามนักเรียนว่า"การกระทำของนักเรียนเช่นนี้แสดงถึงความซื่อสัตย์ใช่
หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่"
ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงติ๊กบัตรไว้บนกระดานคำ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปรวบยอด ในขั้นนี้ครูจะให้นักเรียนทำความเข้าใจความหมายของ ความ
ซื่อสัตย์ โดยให้นักเรียนสังเกต เปรียบเทียบจากบัตรตัวอย่างที่ครูนำมาเสนอในขั้นที่
2 และถ้านักเรียนคนใดที่ยังสรุปได้ไม่ถูกต้อง ครูจะแนะให้กลับไปสังเกตจากตัวอย่าง
ในขั้นที่ 2 แล้วสรุปมาให้ใหม่ให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปรวบยอด ในขั้นนี้ครูจะเสนอตัวอย่างใหม่ทั้งเชิงนิมาน และ
เชิงนิเสธของ ความซื่อสัตย์ให้นักเรียนบอกให้ถูกว่าตัวอย่างใดบ้าง เป็นตัวอย่างที่ถูก

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า"ข้าราชการผู้ใหญ่บิดังความผิด
ให้ข้าราชการผู้น้อย"

ครูถามนักเรียนว่า"การกระทำเช่นนี้แสดงถึงความซื่อสัตย์ใช่หรือไม่" ถ้า
นักเรียนตอบว่า"ใช่"ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอก
ว่า"ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "การทำงานโดยไม่ยอมรับสินบน
จากผู้ใด"

ครูถามนักเรียนว่า"การกระทำเช่นนี้เป็นการแสดงความซื่อสัตย์ใช่หรือไม่"

ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "การทำความดีโดยไม่หวังผลตอบแทน"

ครูถามนักเรียนว่า "การกระทำเช่นนี้เป็นการแสดงความซื่อสัตย์ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

การประเมินผล

1. ประเมินผลจากการให้ความหมายของ ความซื่อสัตย์ ของนักเรียน
2. ประเมินผลจากการทดสอบในขั้นที่ 4

แผนการสอนวิชาสังคมศึกษา

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2(ม.2)

เรื่อง ความสามัคคี

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง ความสามัคคี

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ภายหลังจากจบบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถให้ความหมายของความสามัคคี ได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถบอกได้ว่า ตัวอย่างใดบ้างที่ครูนำมาเสนอเป็นตัวอย่างที่ถูกต้องของ ความสามัคคี

สังกัป ความสามัคคี

เนื้อเรื่องย่อ ความสามัคคี หมายถึงการที่บุคคลร่วมมือร่วมใจกันมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความสามัคคีเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสังคม และประเทศชาติในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพราะถ้าบุคคลภายในประเทศมีความสามัคคีกลมเกลียวกันแล้ว ก็จะทำให้ประเทศชาติรอดพ้นจากภัยคุกคามทั้งหลายทั้งภายใน และภายนอกประเทศได้

สื่อการเรียน บัตรตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธของ ความสามัคคี

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูจะนำเด็กเข้าสู่บทเรียนโดยครูบัตรคำว่า "ความสามัคคี" ให้นักเรียนดู และบอกนักเรียนว่า วันนี้ครูจะให้ให้นักเรียนเรียนรู้ และทำความเข้าใจเรื่องความสามัคคี ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้ง และเห็นคุณค่าของการมีความสามัคคีอันจะนำมาซึ่งความมั่นคงของประเทศชาติ ซึ่งก่อนจะจบบทเรียนนี้ นักเรียนต้องสามารถให้ความหมายของ ความสามัคคี ได้อย่างถูกต้อง และต้องสามารถบอกได้ว่า บัตรตัวอย่างใดบ้างที่เป็นตัวอย่างที่ถูกต้องของความสามัคคี

ขั้นที่ 2 ขึ้นแสดงตัวอย่าง โดยครูจะแสดงบัตรตัวอย่างทั้งเชิงนิมาน และเชิงนิเสธ ของ ความสามัคคี ให้นักเรียนดูทั้งต่อไป

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า "การชุมนุมของบรรดาลูกเสือชาวบ้าน"

ครูถามนักเรียนว่า "การชุมนุมกันของลูกเสือชาวบ้านเป็นการแสดงความสามัคคี ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงติคบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "การจัดตั้งองค์การอาเซียนอันประกอบด้วยประเทศสมาชิกคือ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ เพื่อร่วมกันพัฒนาความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงความสามัคคีใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงติคบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "เมื่อเสียดวงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 นั้น คนไทยทั้งมวลต่างก็ตั้งตัวขึ้นเป็นใหญ่ตั้งเป็นก๊กต่างๆ 6 ก๊ก เพื่อประสงค์จะชิงอำนาจคืนจากพม่า"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงความสามัคคีใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงติคบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 4 ซึ่งมีข้อความว่า "การออกค่ายอาสาพัฒนาหมู่บ้านของนิสิต นักศึกษา"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงความสามัคคีใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงติคบัตรไว้บนกระดานดำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 5 ซึ่งมีข้อความว่า "การขนอาหารของมคแดง"

ครูถามนักเรียนว่า "การกระทำเช่นนี้ของมคแดงแสดงถึงความสามัคคี"

ใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงติคัมตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 6 ซึ่งมีข้อความว่า "บรรดาพ่อค้าน้ำตาลต่างร่วมมือกันกักตุนน้ำตาล จนทำให้น้ำตาลขาดตลาด"

ครูถามนักเรียนว่า " ตัวอย่างนี้แสดงถึงความสามัคคีของชนในชาติหรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงติคัมตรไว้บนกระดานคำ

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 7 ซึ่งมีข้อความว่า "ลูกาทุกคนต่างก็ช่วยเหลือพ่อแม่ทำงานบ้าน"

ครูถามนักเรียนว่า" ตัวอย่างนี้แสดงถึงความสามัคคีอย่างหนึ่งใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง" เสร็จแล้วจึงติคัมตรไว้บนกระดานคำ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปรวบยอด ครูจะให้นักเรียนทุกคนให้ความหมายของ ความสามัคคี โดยให้นักเรียนสังเกตจากตัวอย่างที่ครูนำมาเสนอในขั้นที่ 2 และถ้านักเรียนคนใดที่ยังสรุปไม่ได้ ครูจะแนะให้กลับไปสังเกตจากตัวอย่างเดิมในขั้นที่ 2 แล้วสรุปมาให้ใหม่ให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นทดสอบ ในขั้นนี้ครูจะนำบัตรตัวอย่างใหม่ทั้งเจ็ดใบมา และแจ้งนิเสธของ "ความสามัคคี" มาเสนอให้นักเรียนดูดังต่อไปนี้

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 1 ซึ่งมีข้อความว่า"ชาวบ้านบางระจัน ต่างก็หยิบอาวุธขึ้นต่อสู้กองทัพอพม่า แม้ตัวจะตายก็ไม่เสียขายชีวิต"

ครูถามนักเรียนว่า"ตัวอย่างนี้แสดงว่าชาวบ้านบางระจันมีความสามัคคีใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า"ใช่" ครูจะบอกว่า"ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า"ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า"ไม่ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 2 ซึ่งมีข้อความว่า "เมื่อบ้านเมืองเกิดความไม่สงบ บรรดาผู้มีเงินทั้งหลายต่างพากันถอนเงินจากธนาคารในประเทศแล้วหนีออกนอกประเทศทิ้งคนจนไว้รับกรรมอยู่เบื้องหลัง"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้เป็นการแสดงออกซึ่งความสามัคคีของคนในชาติใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง"

ครูยกบัตรตัวอย่างที่ 3 ซึ่งมีข้อความว่า "บรรดาจังหวัดต่างๆแถบชายแดนประเทศไทย ต่างมีการร่วมมือกันตั้งกลุ่มไทยอาสาพัฒนาป้องกันชาติขึ้น เพื่อช่วยเหลือแบ่งเบาภาระทหารตำรวจชายแดนอีกแรงหนึ่ง"

ครูถามนักเรียนว่า "ตัวอย่างนี้แสดงถึงความสามัคคีของคนไทยใช่หรือไม่" ถ้านักเรียนตอบว่า "ใช่" ครูจะบอกว่า "ถูกต้อง" ถ้านักเรียนตอบว่า "ไม่ใช่" ครูจะบอกว่า "ไม่ถูกต้อง"

การประเมินผล

1. จะประเมินผลจากการให้ความหมายของ ความสามัคคี ของนักเรียน
2. ประเมินผลจากการทดสอบในขั้นที่ 4

ภาคผนวก ค.

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชา สังคมศึกษา

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา 203 - 204

เรื่อง ลักษณะทางประเพณีและการดำรงชีวิตของประชาชน

ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2)

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่คิดว่าถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ และกาเครื่องหมาย X ลงหน้าคำตอบนั้น ดังตัวอย่าง

.... พืชชนิดใดที่ใช้เป็นวัตถุในอุตสาหกรรมน้ำตาล ?

ก. ข้าวเจ้า

~~ข. อ้อย~~

ค. มันสำปะหลัง

ง. ถั่ว

.... พ่อบ้านที่ดีเราดูได้จากสิ่งใด ?

ก. ความมีชื่อเสียง

~~ข. ความรับผิดชอบต่อครอบครัว~~

ค. ความฉลาดและความสามารถ

ง. ความกล้าหาญ

1. " นายก.เป็นคนไทย เกิดในเมืองไทย มีพ่อแม่เป็นคนไทย แต่ปัจจุบันนายก. ไปตั้งรกราก
อยู่ในสหรัฐอเมริกา โดยจดทะเบียนเป็นอเมริกัน " จากข้อความนี้แสดงว่านายก.เป็นใคร?

ก. เป็นคนเชื้อชาติไทย สัญชาติอเมริกัน

ข. เป็นคนเชื้อชาติอเมริกัน สัญชาติอเมริกัน

ค. เป็นคนเชื้อชาติอเมริกัน สัญชาติไทย

ง. เป็นคนเชื้อชาติไทยสัญชาติไทย

2. ถ้าในอนาคตประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังนิยมการมีครอบครัวขนาดใหญ่ จะมีผลทำให้เกิดอะไรขึ้น ?

- ก. เกิดปัญหาความไม่มั่นคงภายในประเทศ
- ข. เกิดปัญหาขาดแคลนที่อยู่อาศัย
- ค. เกิดปัญหาสภาพแวดล้อมเป็นพิษ
- ง. เกิดปัญหาโจรผู้ร้ายชุกชุม

3. ในภาวะของแพงอย่างนี้ นักเรียนควรช่วยตัวเองอย่างไรบ้าง ?

- ก. ตูหนังกีวีแทนหนังโรงใหญ่
- ข. ปลุกผักสวนครัวรับประทานเอง
- ค. กลับบ้านทานข้าวเย็นทุกมื้อ
- ง. ตัดเสื้อผ้าให้มีขนาดใหญ่เพราะจะใส่ได้นานๆ

4. สาเหตุใหญ่ที่ทำให้ประชาชนชาวเขมรต้องอพยพออกนอกประเทศ คือ

- ก. ปัญหาทางด้านสังคม
- ข. ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ
- ค. ปัญหาทางการเมืองการปกครอง
- ง. ปัญหาความขัดแย้งทางศาสนา

5. กรณีใดต่อไปนี้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมากที่สุด ?

- ก. ความดี - ความชั่ว
- ข. การทำบุญ - การทำบาป
- ค. การพยายาม - การให้อภัย
- ง. ความสามัคคี - ความมั่นคง

6. การกระทำในข้อใดที่บ่งถึงความสามัคคี ?

- ก. การร่วมมือกันเดินขบวนเพื่อเรียกร้องสิ่งที่ต้องการ
- ข. การร่วมมือกันต่อต้านการปกครองของรัฐบาล
- ค. การช่วยกันปกปิดความผิดของบุคคล
- ง. การร่วมมือกันออกกำลังกายอาสาพัฒนา

7.- องค์ประกอบของภาษาคือ

- ก. การใช้ความคิด
- ข. การนอนหลับ
- ค. การแสดงท่าทาง
- ง. การรับประทานอาหาร

8. ศาสนาที่เจริญรุ่งเรือง และแพร่หลายมากที่สุดในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คือ

- ก. ศาสนาพุทธ
- ข. ศาสนาคริสต์
- ค. ศาสนาอิสลาม
- ง. ศาสนาฮินดู

9. ประเพณีการแต่งงานในโบสถ์โดยมีบาทหลวงเป็นประธาน นพิตีเป็นพิธีทางศาสนาใด?

- ก. ศาสนาพุทธ
- ข. ศาสนาคริสต์
- ค. ศาสนาอิสลาม
- ง. ศาสนาฮินดู

10. การที่ชาวตะวันตกอพยพเข้าสู่ประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพราะเหตุผลใดเป็นสำคัญ ?

- ก. เพราะต้องการเผยแพร่ศาสนาและแสวงหาอาณานิคม
- ข. เพราะต้องการแสวงหาแหล่งทรัพยากรสำรอง
- ค. เพราะต้องการระบายพลเมืองออกนอกประเทศ
- ง. เพราะต้องการช่วยเหลือประเทศในแถบนี้

11. ข้อใดที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมากที่สุดในระบบครอบครัว ?

- ก. พี่ - น้อง
- ข. แม่ - ลูก
- ค. ย่า - หลาน
- ง. ป้า - หลาน

12. วัฒนธรรมอย่างหนึ่งของไทยนั้น เมื่อพบปะผู้ที่มีอาวุโสมากกว่า เราควรปฏิบัติอย่างไร ?

- ก. กราบแทบเท้าผู้ใหญ่
- ข. ยกมือไหว้เมื่อพบเห็น
- ค. ยืนคำนับทุกครั้งที่พบ
- ง. ทักทายด้วยคำพูดก็พอ

13. หัวหนาคอรถวีเปรียบได้กับอะไร ?

- ก. คนขับรถยนต์
- ข. ช่างเครื่องยนต์
- ค. ตัวรถยนต์
- ง. เครื่องยนต์

14. ประชาชนควรปฏิบัติอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่าได้ช่วยรัฐบาลในการประหยัดน้ำมันในภาวะที่รัฐบาลกำลังประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำมัน ?

- ก. ควรใช้มอเตอร์ไซด์แทนรถยนต์
- ข. ควรนั่งรถเมล์ไปทำงาน
- ค. ควรขี่จักรยานไปทำงาน
- ง. ควรออกจากบ้านแต่เช้า

15. ข้อใดต่อไปนี้แสดงให้เห็นถึงความมีเมตตาตามหลักพุทธศาสนา ?

- ก. การเลี้ยงนกไว้ดูเล่น
- ข. การเลี้ยงปลากัดไว้ดูเล่น
- ค. การเลี้ยงสุนัขไว้เฝ้าบ้าน
- ง. การเลี้ยงลิงไว้เก็บมะพร้าว

16. " แม่ฝากแดงซื้อขนมถ้วยที่ตลาด ซึ่งขนมนี้แดงชอบมาก และอยากจะได้รับประทาน แต่อดใจไว้ เพราะแม่ยังไม่ได้อนุญาตให้รับประทาน " จากข้อความนี้แสดงว่าแดงเป็นคนอย่างไร?

- ก. รู้จักหน้าที่
- ข. รู้จักเกรงใจ
- ค. มีความซื่อสัตย์
- ง. มีความเกรงกลัว

17. ประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซียมีสิ่งใดคล้ายคลึงกันมากที่สุดคือ

- ก. ลักษณะที่อยู่อาศัย
- ข. ลักษณะภูมิประเทศ
- ค. การเมืองการปกครอง
- ง. เชื้อชาติของประชากร

18. ศาสนาช่วยคนได้ในเรื่องใดมากที่สุด ?

- ก. เกิดความมีมานะอดทน
- ข. มองเห็นทางแห่งความสุขในชีวิต
- ค. สร้างความรับผิดชอบในหน้าที่
- ง. ส่งเสริมความมีสมาธิในการทำงาน

19. ศาสนาจะเจริญรุ่งเรืองได้ต้องอาศัยหลักการใด ?

- ก. ต่อด้านศาสนาอื่นที่ตนไม่ได้นับถือ
- ข. เผยแพร่หลักธรรมคำสอนอย่างสม่ำเสมอ
- ค. เลือกลงทุนบุคคลที่จะทำหน้าที่เผยแพรศาสนา
- ง. ให้ผู้สืบทอดศาสนาทุกคนทำตนเป็นที่น่าเลื่อมใส

20. ประเพณีการช่วยแรงงานของชาวไทยในสมัยโบราณ นำไปใช้ได้ดีในเรื่องใดในปัจจุบัน?

- ก. การจัดตั้งสหกรณ์
- ข. การพัฒนาหมู่บ้านตัวอย่าง
- ค. การทำงานของสมาคมต่างๆ
- ง. การทำงานของมูลนิธิต่างๆ

21. อาชีพหลักของประชาชนส่วนใหญ่ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ

- ก. อุตสาหกรรมในครัวเรือน
- ข. อุตสาหกรรมหนัก
- ค. เกษตรกรรม
- ง. การค้าขาย

22. ความเชื่อของศาสนาใดที่ขัดต่อนโยบายวางแผนครอบครัวในปัจจุบัน ?

- ก. ศาสนาพุทธ
- ข. ศาสนาคริสต์
- ค. ศาสนาอิสลาม
- ง. ศาสนาฮินดู

23. เราควรรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้เพราะเหตุใด ?

- ก. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ
- ข. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีความหมาย
- ค. วัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของชาติ
- ง. วัฒนธรรมเป็นเครื่องเตือนใจให้คิดถึงอดีต

24. ถ้าเราจะแสดงความรักชาติต่อบิดามารดาเราควรทำอย่างไร?

- ก. ประพฤติตัวเป็นคนดีเมื่ออยู่ต่อหน้าพ่อแม่
- ข. ดูแลรักษาในยามที่พ่อแม่เจ็บป่วย
- ค. ทำทุกอย่างตามที่พ่อแม่สั่ง
- ง. ช่วยเหลือตัวเอง ไม่รบกวนพ่อแม่

25. การทำงานใดๆที่จะให้ลูกวิ่งไปโตด้วยดีนั้นบุคคลควรมีคุณสมบัติอย่างไรเป็นสำคัญ?

- ก. มีความซื่อสัตย์
- ข. มีความขยันขันแข็ง
- ค. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- ง. มีความสามัคคีในหมู่คณะ

26. พิธีทางศาสนาข้อใดที่เป็นพิธีทางศาสนาคริสต์ ?

- ก. การถือศีลอดอาหารในเดือนลามาคอน
- ข. การสวดภาวนาเกี่ยวกับบาปหลวงในโบสถ์
- ค. การแผ่เมตตาภายหลังจากการทำบุญ
- ง. การเล่นไหว้เวียนเทียนบวรพุทธ

27. ถ้าคนส่วนใหญ่ในสังคมไทยขาดความมีระเบียบวินัยท่านคิดว่าน่าจะเป็นปัญหาใดตามมามากที่สุด?

- ก. ปัญหาการทำงานโดยขาดประสิทธิภาพ
- ข. ปัญหาการก่ออาชญากรรมในสังคมมีมากขึ้น
- ค. ปัญหาการจราจรติดขัดบนท้องถนนมีมากขึ้น
- ง. ปัญหาบ้านเมืองสกปรกไม่น่าอยู่อาศัย

28. การแต่งงานที่ประหยัดและไม่ขัดต่อประเพณีไทยนั้นทำอย่างไรจึงจะดีที่สุด ?

- ก. ไม่เรียกค่าสินสอดทองหมั้นใดๆ เพราะเป็นการสิ้นเปลือง
- ข. ไม่มีการเลี้ยงฉลองในวันแต่งงาน เพราะเป็นการสิ้นเปลือง
- ค. ควรเชิญแขกไปร่วมพิธีเพียงเล็กน้อยและเป็นแขกที่ให้ประโยชน์
- ง. พากันไปจดทะเบียนสมรสที่อำเภอก็เพียงพอแล้วไม่ต้องจัดพิธีใดๆ

29. การปลูกสร้างอาคารในแถบชานเมืองหรือชนบทการปลูกในลักษณะใดจึงจะเหมาะสมที่สุด ?

- ก. ปลูกบ้านที่มีลักษณะเป็นตึก เพราะแข็งแรงและสง่างาม
- ข. ปลูกบ้านชั้นเดียวเตี้ยๆ เพราะช่วยป้องกันลมพายุได้ดี
- ค. ปลูกบ้านไว้ใตต้นไม้ใหญ่ๆ เพราะจะทำให้ผู้อยู่เกิดความร่มเย็น
- ง. ปลูกบ้านที่มีหลังคาแหลมสูง เพราะจะทำให้อากาศภายในบ้านถ่ายเทได้สะดวก

30. ชาวไทในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีลักษณะวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันมากที่สุด ?

- ก. สิงคโปร์ - มาเลเซีย
- ข. พม่า - ฟิลิปปินส์
- ค. ไทย - เวียดนาม
- ง. ไทย - ลาว

31. ประเพณีของชนชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับเรื่องใดมากที่สุด ?

- ก. การกินอยู่
- ข. ศาสนา
- ค. การแต่งกาย
- ง. การประกอบอาชีพ

32. ข้อใดที่แสดงถึงการขาดความสามัคคีในหมู่คณะ ?

- ก. การที่คนชอบความโต้แย้งคดีในศาล
- ข. การที่นักศึกษาที่มีความคิดแตกต่างแยกกับกิจกรรม
- ค. การที่นักการเมืองขัดแย้งกันทางด้านความคิดในสภาผู้แทนราษฎร
- ง. การที่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นจากข้าราชการผู้น้อย

33. สาเหตุสำคัญที่ทำให้วัฒนธรรมส่วนใหญ่ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กลายเป็นวัฒนธรรมผสมนั้นคืออะไร ?

- ก. ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีชนหลายชาติอยู่ปะปนกัน
- ข. ประชาชนส่วนใหญ่ไม่รู้จักรากเหง้าวัฒนธรรมดั้งเดิมเอาไว้
- ค. ประเทศในแถบนี้ส่วนใหญ่เคยเป็นอาณานิคมของชาวตะวันตก
- ง. ประชาชนในแถบนี้เห็นว่าวัฒนธรรมต่างชาติน่าเลื่อมใสกว่าวัฒนธรรมเดิม

34. ศาสนิกชนที่ดีควรปฏิบัติอย่างไร ?

- ก. เข้าร่วมพิธีทางศาสนาเป็นประจำ
- ข. ช่วยทำบุญบำรุงศาสนาที่ตนนับถือ
- ค. เผยแพร่ศาสนาที่ตนนับถือให้แก่ผู้อื่น
- ง. รู้จักนำหลักธรรมคำสอนมาประยุกต์ใช้กับตัวเอง

35. การที่ชาวจีนส่วนใหญ่อพยพเข้าสู่ประเทศต่างๆในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีสาเหตุอะไรเป็นสำคัญ ?

- ก. ต้องการระบายพลเมืองออกนอกประเทศ
- ข. เมืองจีนประสบปัญหาความอดอยากและขาดแคลน
- ค. ชาวจีนไม่นิยมในลัทธิการปกครองที่เปลี่ยนแปลงใหม่
- ง. ชาวจีนไม่ชอบผู้นำคนใหม่ จึงเดินทางออกนอกประเทศ

36. การกระทำที่เป็นการช่วยเหลือเกื้อหนุนกันให้มีความสุขคือข้อใด ?

- ก. ทำงานทุกชนิดเพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว
- ข. ใช้จ่ายอย่างประหยัดเพื่อความมั่งมีในวันข้างหน้า
- ค. เลือกใช้ของที่มีราคาเพราะของดีย่อมมีคุณภาพ
- ง. ประพฤติตนเป็นคนดีเพื่อไม่ให้ครอบครัวเกิดครั่น

37. การกระทำที่แสดงถึงความซื่อสัตย์คือ

- ก. การขยันทำงานทุกอย่าง
- ข. การถือตรงต่อเวลาและหน้าที่
- ค. การไม่รับสินบนโดยไม่จำเป็น
- ง. การให้ความเคารพต่อผู้ร่วมงาน

38. ศาสนาที่ไม่นิยมบูชารูปเคารพคือ

- ก. ศาสนาพุทธ
- ข. ศาสนาคริสต์
- ค. ศาสนาอิสลาม
- ง. ศาสนาฮินดู

39. ประเทศที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตกเนื่องจากถูกชาวตะวันตกยึดครองเป็นเวลานานคือ

- ก. ประเทศสิงคโปร์
- ข. ประเทศไทย
- ค. ประเทศอินโดนีเซีย
- ง. ประเทศฟิลิปปินส์

40. การที่ชาวจีนมีประเพณีเซ่นไหว้วิญญาณบรรพบุรุษอย่างสม่ำเสมอ แสดงให้เห็นถึงเรื่องใด

- ก. การรักษาประเพณีจีน
- ข. การแสดงความกตัญญู
- ค. การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- ง. การเสียสละทรัพย์

.....

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียน
ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาค้นคว้าวิธีสอนโดย
กระบวนการสร้างสังคม และวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ
ปีพุทธศักราช 2521

บทคัดย่อ

ของ

สุริย์รัตน์ ยังสุข

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2525

✓

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาค้นคว้าวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสิ่งกับ กับนักเรียน
ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาค้นคว้าวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521
และเพื่อศึกษาว่านักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาค้นคว้าวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสิ่งกับ
กับนักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาค้นคว้าวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช
2521 จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทความคิดแตกต่างกันหรือไม่

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดบวรเมศ
กรุงเทพมหานครจำนวน 80 คนแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน กลุ่มควบคุม 40 คน นักเรียน
กลุ่มทดลองเรียนค้นคว้าวิธีสอนโดยกระบวนการสร้างสิ่งกับ นักเรียนกลุ่มควบคุมเรียนค้น
คว้าวิธีสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการปีพุทธศักราช 2521 ใช้เวลาในการทดลองกลุ่ม
ละ 15 คาบ คาบละ 50 นาทีเท่ากัน และใช้เนื้อหาในการทดลองเหมือนกัน ดำเนินการ
ทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Contron Group Pretest-
Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบทดสอบวัดผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ $t - test$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของกลุ่ม
ทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนวิชาสังคมศึกษาประเภทความคิดของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A Comparative Study of Academic Achievement
of Matayomsuksa 2 students learning Social
Studies by Conceptual Approach method and
conventional method

AN ABSTRACT

BY

SURERATANA YOUNGSUK

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Master of Education Degree
at Srinakharinwirot University

February , 1982

The purpose of this Study were to compare the academic achievement of Matayom Suksa Two students in Social studies by conceptual approach method and the 1978 curriculum method

The subject were 80 Mattayom Suksa Two students in Borwornmongkol School, Bangkok, during the first semester of the 1981 academic year. Forty students were randomly selected as an experimental group and the others as a control group. The conceptual approach method was given to the experimental group and the 1978 curriculum method was used in the control group. Each group took 15 periods (1 period = 50 minuites) for studying the same content. The research design of this experiment was the Randomized Control - Group Pretest - Posttest Design. At the end of the experiment, a social studies achivement test constructed by the reseacher were given to both group. The t - test was used for the data analysis.

The fidimgs were that the social studies achievement of the experimental group and control group were significantly different at .05 level. The social studies achievement in think behavior of the experimental group and control group were significantly different at the .05 level.